

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen:

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Kapitein der Grenadiers.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.
A. Q. H. DIJXHOORN, Kapitein van den Generalen staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.
M. R. H. CALMEIJER, 1e Luitenant der Infanterie, werkzaam bij de Afdeeling
Generale Staf van het Dep. van Defensie. P. W. PIETERS, Ritmeester der Huzaren.
A. ETERMAN, 1e Luitenant der Artillerie, Lid der Commissie van Proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 117783. Postrekening 44715
Abonnement f2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f12.50 per jaar. Losse Nummers f1.50

102de JAARGANG

No. 9

SEPTEMBER 1933

INHOUD.

	Blz.
Aan- en Afvoer door J. H. JAGER.....	530
De Opleiding onzer Infanterie door A. A. VAN NIJNATTEN	538
„Vakken” en „Assen van Beweging” door A. Q. H. DIJXHOORN	542
Eenige verstandige Opmerkingen over het Al of Niet Mechaniseeren	545
Het Gebruik van de Luchtstrijdkrachten in het Shanghai-Conflict (slot) door J. H. VAN RIESEN	548
Leveringen ten Behoeve van de Gemobiliseerde Weermacht door A. M. VORSTMAN	561
Uit de Legerorders	564
Optreden van het Bataljon in de Verdediging door C. J. A. VAN DER HEEM	565
Beoefening van het Tuchtrecht in de Weermacht	571
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht	573
Nieuwe Uitgaven	580
Uit de Vakpers	582

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1933

AAN- EN AFVOER

DOOR J. H. JAGER.

Eerste luitenant der infanterie.

In Februari 1932 zijn verschenen de voorschriften Etappen- en Verkeersdienst en Aan- en afvoer, welke beide voorschriften in de plaats kwamen van het thans vervallen voorschrift Etappen- en Verkeersdienst van 1922. Terwijl het nieuwe voorschrift Etappen- en Verkeersdienst bepalingen bevat omtrent den etappen- en verkeersdienst achter het front en daarvoor slechts in handen behoeft te zijn van de hogere staven en van het personeel, dat een functie bij den Etappendienst vervult, is hetgeen is opgenomen in het nieuwe voorschrift Aan- en afvoer voor de geheele strijdmacht van belang.

Daar eenige bepalingen in laatstgenoemd voorschrift opgenomen, in enkele opzichten afwijken van die, voorkomende in de artikelen, welke in de afleveringen October, November en December 1930 van dit tijdschrift van onze hand verschenen, is het van belang een en ander nader in oogenschouw te nemen.

Autobataljons.

Allereerst treft ons, dat het nieuwe voorschrift gebaseerd is op een nieuwe oorlogsorganisatie, nl. een organisatie, waarbij elke D.G. beschikt over een eigen autobataljon, bestaande uit den staf en 4 compagnieën, (waarvan aanvankelijk 2 beladen met munitie) elk van 110 auto's met een laadvermogen van 1.5 ton.¹⁾ Daarenboven is bij het Veldleger nog ingedeeld een autoregiment, bestaande uit den staf van het regiment, een bataljon, bestemd voor materieelvervoer, een bataljon, bestemd voor gewondenvervoer en een sectie, bestemd voor paardenvervoer.

Elk van de bataljons van het autoregiment bestaat uit den staf van het bataljon en 4 compagnieën; tot elke compagnie, bestemd voor materieelvervoer, behooren 110 auto's van 1.5 ton en tot elke compagnie, bestemd voor gewondenvervoer, 80 gewondenauto's en 10 autobussen.

Bij de sectie voor paardenvervoer zijn ingedeeld 30 paardenauto's, waarvan men kan aannemen, dat elke auto 4 paarden vervoeren kan.

Zooals reeds boven aangegeven werd, zijn aanvankelijk 2 van de 4 tot het autobataljon behorende compagnieën beladen met munitie, hetgeen wil zeggen, dat bij mobilisatie het autobataljon uitrukt met 2 met munitie beladen en 2 onbeladen compagnieën. De reden van het reeds dadelijk medevoeren

¹⁾ Opgemerkt wordt, dat volgens de vroegere organisatie, het laadvermogen der auto's 1.35 ton zou bedragen. Daar echter gebleken is, dat in het burgerbedrijf de nieuw model vrachtwagen met een laadvermogen van 1.5 ton steeds meer ingang vindt, bestaat nu de mogelijkheid bij mobilisatie alleen 1.5 tons auto's te vorderen, waardoor dus het laadvermogen der auto's, behorende tot de autocompagnieën, tot 1.5 ton kan worden opgevoerd.

van munitie is gelegen in de omstandigheid, dat volgens de oorlogsorganisatie, waarop het Voorschrift Aan- en afvoer is gebaseerd, de I.M.T. en de A.M.T. van de divisiegroepstreinen, zijn opgeheven.

Volgens de vroegere opvatting zag men in den voorraad munitie, geladen in den I.M.T. en den A.M.T. van de D.G. en welke bijkans uit een geheel D.G. rantsoen bestond, slechts een reserve- of noodvoorraad munitie, om daarover te beschikken als de aanvoer van munitie mocht spaak loopen. De bedoelde treinen, die geen schakel in den normalen aanvoer van munitie vormden, werden ook niet voor andere autovervoeren gebruikt. Zij stonden, met al hun auto's en ingedeeld personeel, dus dikwijls nutteloos daar, terwijl de andere autotreinen nauwelijks bij machte waren in de benodigde vervoeren te voorzien. ¹⁾

Daar eenerzijds een gebruik van den I.M.T. en den A.M.T., als hierboven geschetst, als zeer oneconomisch moet worden aangemerkt, mag men anderzijds het groote voordeel, gelegen in het aanwezig zijn bij de D.G. van een voorraad munitie, boven die, beschikbaar bij de bataljons infanterie en afdelingen artillerie, niet uit het oog verliezen.

Al is de aanvoer, door de indeeling van meer auto's, beter verzekerd te achten dan vroeger, de mogelijkheid, dat die aanvoer stopt, vooral in den aanvang van een oorlog, bestaat toch nog immer. Voor een dergelijk geval beschikt men dan over de munitie, geladen op 2 van de 4 autocompagnieën.

Door de munitie te laden op 2 autocompagnieën van de normale samenstelling kan men ze in den normalen aanvoer van munitie inschakelen, dan wel, na de munitie te hebben afgeladen, ze voor andere vervoeren inzetten. Een meer economisch gebruik van de aanvankelijk met munitie beladen autocompagnieën is aldus verzekerd.

De met de bedoelde compagnieën vervoerde munitie stelt ons in staat om als het ware „à la minute” een aanvullingsplaats munitie in te richten, hetgeen groote voordeelen biedt, daar aldus het onnoodig voorbereiden en inrichten van aanvullingsplaatsen kan worden voorkomen.

In vele omstandigheden toch, bijv. tijdens een naderingsmarsch, kan de D.G.C. niet voorzien of het tot ernstige gevechten, waarvoor munitieaanvulling noodzakelijk is, zal komen. Beschikte hij nu niet over een, bij zijne D.G. aanwezige hoeveelheid munitie dan zou hij het zekere voor het onzekere nemen en reeds dadelijk tot het inrichten van een aanvullingsplaats munitie overgaan en munitie van het eindstation daarheen voeren. Later zou echter kunnen blijken dat de inrichting van een aanvullingsplaats niet noodig geweest was, waardoor veel arbeid voor niets verricht zou zijn.

Is echter bij de D.G. een voorraad munitie onmiddellijk beschikbaar, dan kan de D.G.C. in omstandigheden als bovenbedoeld, met het inrichten van aanvullingsplaatsen en met het aanvoeren van munitie van het (de) eindstation (-haven) daarheen nog even wachten. Ontwikkelt het gevecht zich zoodanig, dat munitieaanvulling noodig is, dan kunnen met den door de beide autocompagnieën medegevoerden voorraad munitie een of meer aanvullingsplaatsen worden gevormd. Blijkt het daarna, dat nog meer munitie benodigd is, dan is nog tijd genoeg beschikbaar om munitie van het eindstation aan te voeren. Deze aanvoer kan geschieden of met de beide autocompagnieën, welke hun munitievoorraad reeds hebben uitgegeven of met de beide andere, tot het autobataljon behorende, compagnieën.

¹⁾ Dit starre gebruik van I.M.T. en A.M.T. was o.i. niet onder alle omstandigheden noodzakelijk. Red.

Het is echter, zooals reeds gezegd, geenszins de bedoeling, dat de beide, aanvankelijk met munitie beladen autocompagnieën, ook in den vervolge slechts alleen voor munitievervoeren bestemd zullen worden. Het zal, hebben de bedoelde autocompagnieën eenmaal hun munitievoorraad ontladen, geheel van de tactische omstandigheden afhangen of zij opnieuw munitie zullen vervoeren, dan wel voor andere vervoeren, zooals b.v. troepenvervoeren, zullen worden bestemd.

De organieke indeeling van een autobataljon per D.G., waardoor deze zich, wat betreft den aan- en afvoer, geheel zelfstandig kan bedruipen, maakt de regeling van dien aan- en afvoer veel eenvoudiger. Volgens de nu vervallen organisatie waren de autotreinen gecentraliseerd in den Autotrein Veldleger, welke rechtstreeks onder den C.V. stond.

De D.G.C. moest destijds de benoedigde transportmiddelen voor vervoer van levensmiddelen en munitie telkens aan den C. V. aanvragen, waarna deze autoriteit aanvragen voor de transporten door Sectie VI-H.K.V. over de autotreinen van het veldleger moest laten verdeelen. Dit sloot tevens in zich, dat de vorengenoemde sectie het geheele vervoer tusschen de eindstations en de aanvullingsplaatsen centraal moest regelen. Thans echter kan elke D.G.C. in zijn eigen D.G. voor den aan- en afvoer zorg dragen, zooals dat het beste voor zijn troepen uitkomt. Alleen zal de C.V., voor wat het verkeer betreft, voor het geheel regelend moeten optreden.

De organisatie van de autotreinen van de Lt. B. heeft weinig verandering ondergaan; behoorde vroeger één compagnie materieelvervoer met een totaal laadvermogen van 90 ton tot deze brigade, thans wordt beschikt over een autocompagnie van 66 auto's van 1.5 ton, alzoo een laadvermogen van ongeveer 100 ton. De I.T.M. en de A.M.T. van den brigadetrein zijn in denzelfden vorm behouden gebleven; bij de Lt. B., welke zich door groote bewegelijkheid moet kenmerken, is een regelmatige munitieaanvoer van eindstation naar aanvullingsplaats minder goed verzekerd dan bij de D.Gn.; hierdoor blijft de noodzakelijkheid om steeds over een zekere noodvoorraad munitie te kunnen beschikken bestaan, zoodat bij de Lt. B. de opheffing van den I.M.T. en den A.M.T. niet verantwoord zou zijn.

Volgens de in den aanvang van dit artikel uiteengezette organisatie beschikt de D.G. organiek over een voor den aan- en afvoer voldoende hoeveelheid auto's, hetgeen uit de volgende getallen moge blijken:

Benoodigde auto's van 1.5 ton.

Aan te voeren goederen	voor 1 D.G. van 2 Div.		voor 1 D.G. van 3 Div.	
	Aantal benoodigde auto's	Aantal benoodigde auto-comp.	Aantal benoodigde auto's	Aantal benoodigde auto-comp.
a. 1 rants. levensm. zonder aardappelen en met hooi	90	1	130	1 ² / ₅
b. 1 rants. levensm. met aardappelen (1.75 kg per man) en met hooi (zwaarste rants.)	120	1 ² / ₅	174	2
c. 1 rants. munitie	205 in 1 slag 50 per dag (4 slagen in 2 dagen)	3 ³ / ₅	300 in 1 slag 75 per dag (4 slagen in 2 dagen)	1
b + c	170	2	249	3

Ter toelichting diene het volgende.

Daar men bij oefeningen dikwijls D.Gn. ziet optreden, welke met een derde Div. zijn versterkt, zijn in het bovenvermelde staatje tevens getallen opgenomen, betrekking hebbende op een D.G. van 3 Div.

Uiteraard kan aan de bovenstaande getallen slechts een zeer betrekkelijke waarde worden toegekend.

In de opgegeven aantallen auto's zijn reeds verdisconteerd de aantallen auto's, welke als reserve in een colonne moeten meerijden (1 ledige op de 10 geladen auto's), terwijl bij het aangeven van de globaal noodig zijnde aantallen compagnieën Autotrein er rekening mede is gehouden, dat van een compagnie steeds een sectie in beperkte revisie ten aanzien van het onderhoud is. Verder is in aanmerking genomen, dat de levensmiddelen moeten worden aangevoerd in 1 slag (afstand eindstation-aanvullingsplaats meer dan 50 km) en dat de voor den aanvoer van levensmiddelen gediend hebbende auto's daarna niet meer voor den aanvoer van munitie kunnen dienen.

Bij den aanvoer van munitie is uitgegaan van de veronderstelling, dat de afstand van het eindstation naar de aanvullingsplaatsen minder bedraagt dan 50 km, derhalve de auto's 2 slagen per dag kunnen maken en er voor den aanvoer voor een groote gevechtsdag 2 dagen beschikbaar zijn, zoodat de munitieauto's 4 slagen kunnen maken.

Uit bovenstaande getallen blijkt, dat de D.G.C., bij een D.G. van 2 Div., ten minste moet kunnen beschikken over 2 comp. Autotrein, terwijl, als men rekening houdt met de indeeling van een derde Div. bij de D.G., zelfs 3 auto-compagnieën noodig zijn. Moet in een tijdvak van 2 dagen per D.G. meer dan 1 D.G. rantsoen munitie worden aangevoerd of moet, onder overigens dezelfde omstandigheden als hiervoren bedoeld, de aanvoer van 1 D.G. rantsoen per D.G. binnen korteren tijd dan 2 dagen plaats hebben, dan moet nog meer automateriaal worden ingezet.

Bij de hiervoren gemaakte berekening is nog geen rekening gehouden met den aanvoer van pionierbenoodigdheden voor den aanleg van stellingen en van gasbeschermings- en gasontsmettingsmiddelen, terwijl ook geen auto's zijn uitgetrokken voor den afvoer van overtollig materieel, daar aangenomen is, dat deze afvoer geheel kan geschieden met ledig teruggaande auto's, hetgeen nog aan twijfel onderhevig is. De afvoer van overtollig materieel met ledig teruggaande auto's, welke voor den aanvoer gediend hebben, zal in 't algemeen het terugkeeren dier auto's vertragen, waardoor deze langer in gebruik zijn en eerst later weer ter beschikking voor den aanvoer zullen zijn.

Bovendien is het VIe autobataljon bestemd voor gewonden-vervoer en ingedeeld bij het Autoregiment, niet voldoende om bij het intreden van ernstige verliezen in den afvoer van gewonden voor het geheele veldleger te voorzien, zoodat de autobataljons van de D.Gn. door het beschikbaar stellen van vrachtauto's moeten bijspringen. Voorts zullen dikwijls auto's beschikbaar gesteld moeten worden voor vervoer van troepen en materieel binnen divisiegroepsverband.

De aanwezigheid bij de D.G. van een autobataljon, ter sterkte van 4 compagnieën, zal den D.G.C. in staat stellen in de meest noodige vervoeren op snelle wijze uit eigen middelen te voorzien.

Kan men, zooals uit het vorenstaande gebleken is, dus tevreden zijn met het organiek bij de G.D. ingedeelde aantal auto's, de sterkte van het Aut. Reg. ter rechtstreeksche beschikking van den C.V. staande, moet daarentegen nog als onvoldoende worden aangemerkt. Deze auto's toch zullen in de eerste

plaats moeten dienen voor snelvervoer van troepen en voor dat doel kan men het aantal ingedeelde auto's nog niet als voldoende beschouwen.

Door het, voor groote vervoeren, tijdelijk onttrekken van autocompagnieën aan de D.Gn. om ze tijdelijk aan het Autoregiment toe te voegen, zal men hieraan gedeeltelijk kunnen tegemoet komen.

De toepassing van autovervoeren zal den C.V. in staat stellen reserves snel naar bedreigde punten aan te trekken, de troepen, met name de infanterie, meer bewegelijk te maken en in vele gevallen den troepen vermoeiende marschen te besparen. Daarenboven kan men er verzekerd van zijn, dat in de buitenlandsche legers het gebruik van auto's voor troepenvervoeren op groote schaal, toepassing zal vinden ¹⁾. Ons leger zal in dezen niet achter mogen blijven, zoodat versterking van het Autoregiment geboden blijft.

Willen het Autoregiment en de organiek bij de D.Gn. ingedeelde autobataljons aan hun doel beantwoorden, dan moet hun bedrijfsvaardigheid verzekerd zijn; men moet onder alle omstandigheden zoowel op het personeel als op het materieel kunnen rekenen.

In de eerste plaats moet daartoe in vreedstijd en bij mobilisatie over een goed geoefend en gedisciplineerd korps motordienst worden beschikt.

De dienst van autotreinsoldaten te velde is zwaar en vereischt een groote mate van zelfstandigheid. Hun oefening in vreedstijd moet hierop zijn gebaseerd en wel zoodanig, dat men er op kan vertrouwen, dat de militaire chauffeur, ook buiten onmiddellijk toezicht van zijn meerderen, zijn plicht zal doen.

Gaan we na de ervaringen in oorlogstijd met autocolonne opgedaan, slaan we de militaire literatuur er op na of gaan we te rade bij ondervindingen bij oefeningen verkregen, telkens treft het ons, dat voor autotreinsoldaten een uiterst inspannende taak is weggelegd.

Ter illustrering vermelden wij, dat bij oefeningen in den etappen- en verkeersdienst gebleken is, dat bij den normalen aan- en afvoer autocompagnieën vaak langer dan 12 uren per etmaal in gebruik zijn, waaronder doorgaans alle nachturen vallen. Vooral het in colonne rijden bij nacht, doorgaans zonder of met gedempte lichten, op vreemde, dikwijls in minder goeden staat verkeerende, wegen, is zeer vermoeiend en stelt hooge eischen aan de chauffeurs.

Alleen door een zeer goede oefening in vreedstijd, zal in oorlogstijd aan deze eischen kunnen worden voldaan.

Dat men hiervan ook in buitenlandsche legers overtuigd is, blijkt uit een aanhaling, cursief gedrukt, uit Hfd.st. IX van de Fransche „Instruction provisoire sur le service en campagne, Annexe n°. 1 à l'Instruction provisoire sur l'emploi tactique des Grandes unités”, het Fransche Velddienstvoorschrift, waar, als gesproken wordt over gemotoriseerde onderdeelen, wordt gezegd: „*Il est de la plus grande importance que ces éléments soient entraînés aux mouvements de nuit.*” In hetzelfde voorschrift wordt iets verder, sprekende over marschtucht bij autocolonne, nog opgemerkt: „*La discipline de marche doit être rigoureuse.*”

Er bestaat dan ook geen twijfel aan, dat een intensieve opleiding, niet alleen als chauffeur, doch ook als militair, noodig is, wil men in oorlogstijd over een goed korps autotreinsoldaten, waarop staat kan worden gemaakt, beschikken.

Zooals reeds eerder werd vermeld, zal de omstandigheid, dat elke D.G.C. rechtstreeks over een organiek autobataljon kan beschikken, de administra-

¹⁾ Gedurende den oorlog 1914—1918 is troepenvervoer op auto's reeds op groote schaal toegepast. Red.

tieve regeling van den aanvoer veel eenvoudiger kunnen maken. De staten B lm en B mun, opgemaakt onderscheidenlijk door Sectie II en Sectie IV van den D.G. staf en bestemd voor de autotreincommandanten, volgen nu den hieronder aangegeven weg:

D.G.C → C.-Aut. Bat. → C.-Aut. Comp. ↗ transport C. (transportorder)
 ↘ transport C. (transportorder)

Destijds, toen de autotreinen nog bij het V.Lr. gecentraliseerd waren, zaten daar nog de schakels C.V. en C.-Aut. T.-V.Lr. tusschen. Nemen we nog in aanmerking, dat de standplaatsen van den D.G.C., den C.-Aut. Bat. en den C.-Aut. Comp. in den regel niet ver van elkaar verwijderd zullen zijn, doch dat de C.V. en de C.-Aut. T.-V. Lr. zich doorgaans op grooten afstand van den D.G.C. en den C.-Aut. Bat. zullen bevinden, terwijl tevens de opdrachten tot autovervoeren zich niet leenen om telefonisch overgebracht te worden, dan is het begrijpelijk, dat, volgens de nieuwe regeling, de tijd om aan een vervoeropdracht uitvoering te geven, aanmerkelijk korter kan zijn dan vroeger. Men kan er nu verzekerd van zijn, dat, als vervoeren met spoed moeten worden uitgevoerd, wat in den oorlog doorgaans regel zal zijn, de staten B tijdig bij den C.-Aut. Comp. aanwezig zullen zijn, waardoor deze in staat gesteld zal worden zijn transportcommandanten tijdig van schriftelijke transportorders te voorzien.

Beladingsbriefjes.

De tweede zinsnede van punt 52 van het Voorschrift Aan- en afvoer laat de mogelijkheid van het verstrekken van beladingsbriefjes aan de hulpbestuurders open, doch schrijft zulks niet gebiedend voor. Meermalen is bij oefeningen gebleken, dat het autotreinpersoneel nog te veel „aan de papieren hangt.” Eerst moesten deze, in het bijzonder de beladingsbriefjes, in orde zijn bevonden, alvorens het transport ging vertrekken; een, dikwijls onnoodig, oponthoud was er het gevolg van.

Is dit uit vredesoverwegingen, waarbij dikwijls gedacht wordt dat de papieren n°. 1 zijn, nog te begrijpen, de oorlog, met zijn harde noodzaak, zal anders leeren. Elk oponthoud van een transport toch kan beteekenen dat de troep of te laat munitie, of te laat eten krijgt. Een der eerste eigenschappen die den soldaat moet worden bijgebracht, nl. „de drang naar voren”, moet ook den autotreinsoldaat eigen zijn. Hij moet er alles op zetten den troep het benoedigde tijdig toe te voeren.

Bovendien bleek het, dat de beladingsbriefjes niet steeds met de lading overeenstemden, waardoor de waarde dier briefjes problematiek werd. De beladingsbriefjes moeten nl. van tevoren worden opgemaakt; zou men dat eerst doen tijdens de belading, dan zou zulks te veel tijd in beslag nemen en het vertrek van het transport vertragen. In het bijzonder bij het vervoer van munitie bleek het, dat de van te voren opgemaakte beladingsbriefjes niet klopten, daar de te vervoeren munitie op een andere wijze was verpakt dan men zich had voorgesteld. Het met de wijze van verpakking in overeenstemming brengen van den inhoud der beladingsbriefjes hield langen tijd op. Nu is het, bij het vervoer van munitie, haast ondoenlijk van te voren de juiste wijze van verpakking nauwkeurig aan te geven, daar de samenstellende deelen der schoten op zeer verschillende wijzen worden verpakt.

Uiteraard heeft het verstrekken van beladingsbriefjes aan de chauffeurs ook zijn voordeelen. De bestuurders weten, dat alles wat op hun auto is geladen, op het beladingsbriefje staat vermeld en volgens dit briefje op de aanvullingsplaats moet worden overgegeven. Zij zullen zich daardoor voor de lading ver-

antwoordelijk gevoelen, uit dien hoofde meer hun best doen de lading ongeschonden op de aanvullingsplaats af te geven en tegen ontvreemding waken. Dit laatste zal vooral van belang zijn in oorlogstijd, als door een wellicht sterke rantsoeneering van levensmiddelen, de prijzen daarvan hoog zijn opgelopen.

Bovendien zal in sommige omstandigheden, voornamelijk bij het laden van levensmiddelen uit spoorwagens in auto's, het beschikken over beladingsbriefjes kunnen medewerken aan een snellere belading der auto's. Kunnen bijv. op een eindstation 6 auto's tegelijk worden beladen uit 6 spoorwagens, dan kan de transportcommandant niet aan het personeel in alle 6 wagens tegelijk aanwijzingen geven omtrent de belading der auto's. Heeft echter elke chauffeur een beladingsbriefje, dan kan het personeel, dat belast is met het lossen der spoorwagens, hieruit nagaan hoeveel levensmiddelen op elke auto moeten worden geladen; aldus kunnen alle 6 auto's tegelijk worden beladen, hetgeen ten goede komt aan de snelheid van de belading van het geheele transport.

Bij het laden van munitie springt het voordeel van het verstrekken van beladingsbriefjes niet zoo in het oog. Hierbij kan men nl. beschikken over een lijst, waarop staat vermeld welke hoeveelheden projectielen met de daarbij behorende samenstellende deelen, van elke soort munitie op een auto van 1.5 ton laadvermogen moet worden geladen. Als van het personeel van het detachement eindstation, aangewezen voor het lossen van spoorwagens, één man per wagen over een dergelijke lijst beschikt, behoeft men voor het laden der auto's niet over een beladingsbriefje te beschikken.

Op de hierbedoelde lijst vindt men namelijk vermeld, voor elke soort munitie afzonderlijk, het aantal projectielen, hetwelk op een auto van 1.5 ton kan worden geladen, alsmede de hoeveelheden samenstellende deelen, als buizen, pijpjes, ladingen, slagdoppen en ontstekingspatronen, bij elke soort munitie behorende. Tevens is vermeld op welke wijze de projectielen en de daarbij behorende deelen zijn verpakt. Daar in het bijzonder het personeel van den autotreindienst bemoeienis met een dergelijke lijst zal hebben, is deze als bijlage opgenomen in het Voorschrift Dienst Autotreinen,

Daar het dus soms voordeelig kan zijn beladingsbriefjes op te maken, doch in andere gevallen tot vertraging aanleiding kan geven, heeft het voorschrift het al of niet verstrekken van de bedoelde briefjes terecht vrijgelaten.

In het Voorschrift Aan- en afvoer is aangegeven, op welke wijze met de staten A lm, B lm, C lm en D lm voor levensmiddelen, alsmede met A mun, B mun en C mun voor munitie, moet worden gehandeld, terwijl in de bijlagen van het voorschrift modellen van vorengenoemde staten zijn opgenomen. Zich grondende op deze staten zullen de autotreincommandanten beladingsoverzichten, transportorders en beladingsplannen moeten opmaken; modellen hiervan zijn in het Voorschrift Dienst Autotreinen opgenomen.

Levensmiddelen treinen.

In het voorschrift is het begrip „uitdeelingsplaats,” nog voorkomende in pt. 239 van het Veldd. Voorschrift Dl. I, niet meer opgenomen, waaruit volgt, dat de proviandvoertuigen, na op de aanvullingsplaatsen met de noodige levensmiddelen, verpakt in eenheidsverpakkingen, te zijn beladen, rechtstreeks naar de, bataljonsgewijze vereenigde, keukenwagens rijden. Hier worden de eenheidsverpakkingen verbroken en worden aan elken keukenwagen de benodigde levensmiddelen overgegeven. Een dergelijke wijze van overgeven der levensmiddelen is alleen mogelijk als alle keukenwagens van het bataljon

vereenigd zijn, waardoor alle proviandwagens ook vereenigd kunnen blijven. Nagenoeg steeds zal dit het geval zijn.¹⁾ Voor uitzonderingsgevallen, als de keukentrein niet bataljonsgewijze verzameld mocht zijn, laat het voorschrift de mogelijkheid open, dat na de aanvulling de voorraden zoodanig over de 5 proviandvoertuigen worden verdeeld, dat op elk geladen voertuig die levensmiddelen worden geladen, welke voor het onderdeel, waartoe het voertuig behoort, zijn bestemd. Een nieuwe belading der proviandvoertuigen is in een dergelijk geval dus noodig.

De plaats, waar de voorraden alsdan opnieuw over de proviandvoertuigen worden verdeeld, mag niet in de onmiddellijke nabijheid van de aanvullingsplaats zijn gelegen, om de daarheen voerende wegen niet te versperren.

Tijdens de laatst gehouden oefeningen onder leiding van den C.V. werd een levensmiddelentrein van een bataljon aangetroffen, waarbij in de onmiddellijke omgeving van een der aanvullingsplaatsen, op een, naar die plaats voerenden weg, de zoo juist aangevulde voorraden opnieuw over de voertuigen werden verdeeld. Niet alleen ontstond hierdoor het gevaar van het versperren van dien weg, doch tevens bleven deze voertuigen langer in de omgeving van de aanvullingsplaats dan noodig was, waardoor de kans, dat de aanvullingsplaats door vijandelijke vliegers zou worden ontdekt, grooter werd.

De verplegingsofficier, die het bevel over den hier bedoelden bataljonslevensmiddelentrein voerde, wist niet, waar zich zijn bataljon bevond, noch was hij op de hoogte van de plaats, waarheen hij zich met zijn voertuigen moest begeven. Het gevolg van dergelijke omstandigheden kan zijn, dat de levensmiddelentrein gaat dwalen en niet tijdig den troep bereikt.

In omstandigheden als zich bij de bedoelde oefeningen voordeden, nl. tijdens een naderingsmarsch, is het in het algemeen niet mogelijk van te voren aan de verplegingsofficieren aan te geven, waar zich hunne bataljons na de aanvulling zullen bevinden. Er zullen dus bijzondere maatregelen moeten worden getroffen om te verzekeren, dat de levensmiddelentreinen, welke aangevuld hebben, tijdig hunne onderdeelen bereiken. Deze maatregelen kunnen hierin bestaan, dat de D.C. in zijn bevel voor den aan- en afvoer bepaalt, dat de levensmiddelentrein van de divisie in zijn geheel, dan wel regimentsgewijze, vóór de aanvulling moet worden verzameld en na de aanvulling ook in zijn geheel of regimentsgewijze, naar een in het bevel aan te geven plaats marcheert. Hier dient personeel van de bataljons en afdeelingen aanwezig te zijn om de verplegingsvoertuigen naar de standplaatsen van de keukenwagens te geleiden.

¹⁾ Zie ter zake ook het Augustus nr. blz. 485.

(Slot volgt).

DE OPLEIDING ONZER INFANTERIE

DOOR A. A. VAN NYNATTEN,

Commandant van het 13de Regiment infanterie.

Ontegenzeggelijk zijn de „Wenken, enz.” voor de opleiding onzer Infanterie van zeer veel waarde. Zij hebben een einde gemaakt aan het stelselloos africhten onzer recruten. Er is eenheid gekomen in de opleiding; het is afgehoopen met het doordraven op de stokpaardjes der diverse opleidingscommandanten. De „Wenken” zijn niet alleen een houvast voor de opleiders, maar verzekeren een regelmatigen instructieven voortgang, hetgeen thans bij de huidige organisatie met de betrekkelijk weinige instructeurs, waardoor het voor elkaar invallen geen uitzondering meer is, van zooveel belang is. Wij zijn dus groote voorstanders van onze „Wenken”, maar meenen, dat in het thans toegepaste opleidingssysteem een belangrijke onmisbare schakel ontbreekt.

Onze soldaten worden n.l. *al te methodisch* opgeleid; zij worden in alle onderdeelen van het ontleede soldatenvak zoo goed mogelijk onderricht en toch zijn ze op het einde van hun opleidingstijd geen *vechtsoldaat*, die met het eigenlijke soldatenwerk in alle opzichten volkomen vertrouwd is. De vele lessen uit de „Wenken” hebben ze onder de knie, maar ze missen evenals een afgestudeerde student de praktijk, de routine bij het oorlogswerk. Ze zijn in het terrein, in bijzondere (niet-behandelde) omstandigheden te onpractisch, te traag, te onhandig, te weinig ondernemend. De ware soldatengeest ontbreekt bij hen, omdat die niet voldoende bijgebracht is. Wij wenschen in ons opleidingssysteem meer dan thans, naar voren gebracht te zien oefeningen in vlotheid, flinkheid, durf, in drang naar voren en ondernemingslust.

Soldaten moeten in de eerste plaats kunnen „*vechten*” en daarvoor zijn hoofdzakelijk noodig:

1ste. Handigheid in het terrein zoowel overdag als des nachts.

2de. Uitstekende hanteering van het wapen, waarmede zij zijn uitgerust.

Wanneer een soldaat elk terrein onder de moeilijkste omstandigheden weet uit te buiten — en daarvoor is vlotheid, initiatief en durf noodig — en uit zijn wapen weet te halen, wat er in zit — daardoor heeft hij volkomen vertrouwen in zich zelf, want hij vreest geen enkele wapenstoring — dan is hij in alles bruikbaar, want voor de rest zorgt immers zijn groepscommandant. Au fond is het voor Jan Fuselier hetzelfde, of hij aanvalt op lichte troepen, op een vps. of hws. of op een vrijbuitersbende, hetzij in front, flank of rug. De honderd en meer verschillende gevallen betreffen de commandanten. Volgens onze meening moeten de twee bovengenoemde allernoodzakelijkste kundigheden bij onze opleiding dan ook meer naar voren treden; daartoe kunnen vakken als pionieren, velddienst, lichaamsoefeningen, hindernisbaan e.a., wel wat van den toegemeten oefentijd afstaan.

Telkens moeten wij constateeren, als wij een oefenende troep een onverwachte, doch doodeenvoudige practische opdracht geven, hoe averechts en

stroef hierop gereageerd wordt. En het antwoord van den instructeur op onze opmerking hierover luidt dan steriotiep: „Dat hebben ze nooit gehad” of „Ze zijn zoo ver nog niet”. Vergeten wij niet, dat in oorlogstijd meestal iets gedaan zal moeten worden „wat ze nog nooit gehad hebben”. Een troep (let wel, niet de soldaat-eenling!) moet in zijn opleidingstijd van den beginne af vlugheid van aanpakken worden bijgebracht, zoodat elk begrijpelijk bevel van een groeps- of sectiecommandant zonder jeremiades uitgevoerd moet kunnen worden. De „Wenken” zijn er toch voor de opleiding en niet omgekeerd de opleiding voor de „Wenken”. En dit bereiken wij alleen door veel oefeningen „à l'improviste”.

Hoe stuntelig zijn onze jonge soldaten des nachts — hun beenen en armen staan verkeerd, ze komen niet vooruit, ze hooren en onderscheiden niets, ze zijn bang. En in een toekomstigen oorlog zal toch heel veel des nachts gewerkt moeten worden. Daarom moeten ze ook veel meer dan tot heden het geval is, des nachts het terrein in, minstens eens per week. Wij weten bij ondervinding, dat alleen door vele nachtelijke oefeningen (ook door zelfstandige groepen en sectiën, doch steeds met een *geroutineerde* tegenpartij) het soldaten-nachtwerk begrepen en gekend wordt, wat noodig is om van onzen soldaat een „brani” te maken, wat toch het einddoel der opleiding moet zijn.

In ons opleidingssysteem nemen de „oefeningen in den kleinen oorlog” die in de gememoreerde leemte kunnen voorzien, geen — of minstens een veel te bescheiden — plaats in. De opleiding is daardoor te geestdoodend, ook voor het kader. Wij moeten oppassen, opdat ons beroepskader, dat toch niet al te jong meer is, niet te veel ver„les”t, waardoor het initiatief van onze ondercommandanten, dat wij in den oorlog niet missen kunnen, gedood wordt. Het is daarom, wat wij zoo van harte toejuichen de circulaire van den C.V. dato 13 Maart 1933 No. 677A (oefeningen van allerlei aard), die, het groote nut der genoemde oefeningen erkennende, de gelegenheid geboden heeft onze Infanterie, die door de al te „planmässige” africhting dreigde te verstarren, weer vlot en levenslustig te maken.

Door het onverwacht uitrukken, gevolgd door een imitatie-leven te velde met al zijn plotselinge zorgen en behoeften — *maar ook met zijn bekoringen* — het leven gedurende langeren tijd in een voor iedereen duidelijken en aangevoelden oorlogstoestand (nu eens zonder vlaggen met allerlei strepen) — bij ons de „kleine oefeningen C.V.” genoemd — wordt de saamhoorigheid vergroot, de ondernemingslust aangewakkerd, de frissche ware infanteriegeest opgewekt. Ook de onderlinge waardeering en kameraadschap krijgen hierbij een goede beurt, want juist alleen bij de kleine oefeningen overziet de soldaat het geheel en gnuift hij van soldatengenoegen, als de „zware” zoo precies op tijd rikketikt en „het rooie lampie” bij een vooruitgeschoven patrouille zoo „tof” werkt.

Het zijn juist deze oefeningen, die door den soldaat zoo gaarne gewild zijn, die bovendien fleur en charme geven aan het instructiewerk. De ondercommandanten kunnen hun ijver en vindingrijkheid weer eens heerlijk botvieren — ze zijn nu eens geen instructeur met het klasseboekje, maar weer de ouderwetsche aanvoerder, die zijn mannen weet te bezielen bij zijn onderneming.

Telkens als wij in „Kriegskunst in Wort und Bild” lezen van kleine handelingen, voortreffelijk van gedurfd initiatief en doorzettingsvermogen, die in den grooten oorlog door enkele patrouilles of een groep werden ver-

richt, worden wij meer overtuigd, dat onze Infanterie ook meer in deze richting moet worden opgeleid.

Waar de C.V. de korpscommandanten thans de bevoegdheid heeft gegeven in dezen „buiten het boekje” te gaan, is het o.i. zaak, dat hiervan een zeer ruim gebruik gemaakt wordt. Onze overtuiging is, dat thans, waar wij reeds meerdere malen uitrukten à la C.V. en de compagnieën zoowel overdag als des nachts wakker schudden vanwege een uitgebroken „kleine oorlog” wel eenige nuttige lessen verzuimd werden, maar dat op het eindexamen voor vechtsoldaat een hooger cijfer voor „bruikbaarheid te velde” zal behaald worden. De waarschuwing in de Wenken: „*weinig praten, veel doen*” wordt in de praktijk te weinig opgevolgd.

In het wekelijksch programma zou een voormiddag gereserveerd moeten zijn voor „oefeningen van allerlei aard”; de compagnieën C. zou dan dien voormiddag of den voorafgaanden nacht de volledige beschikking over zijn recruten moeten hebben om er op uit te kunnen trekken met in zijn portemonnaie eenige guldens van het fonds, bestemd voor deze oefeningen, om van de jonge soldaten *kerels* te kunnen maken, voor wie het „*ja maar, dat gaat niet*” vreemd is. En ook opdat de noodzakelijke „Verantwoordingsfreudigheid” weer bij den commandant en de onder C. zou terugkeeren.

De opleiding der Infanterie is o.i. te *veel* gespecialiseerd. Wij bedoelen hiermede, dat de specialisatie te ver is doorgevoerd. Alle soldaten, onverschillig of ze zijn opgeleid voor mitrailleur, mortierist, telefonist, seiner of tamboer moeten ten slotte in de eerste plaats combattanten, *vechtsoldaten* zijn, die dus ook onder alle omstandigheden gebruik moeten kunnen maken van het terrein, van hun wapen, waarmee ze zijn uitgerust. Zij moeten zich ook kunnen weren, als ze in een hinderlaag vallen, ze moeten ook patrouille kunnen loopen, mede attaqueeren en een vijand onschadelijk kunnen maken. Ze moeten allen zoo noodig mede kunnen *vechten*.

Wat zien wij thans meestal?

De mitrailleur bekommert zich alleen om zijn mitrailleur, zijn de banden leeg of is de mitrailleur defect, dan beteekent dit voor hem *rust*. Zoo trekken mortieristen, telefonisten enz. zich niets aan van het gevecht der tirailleurs; daar hebben ze immers niets mede te maken. Als er maar geen storing in den dubbel draad komt! En als wij er niet op letten, vullen ze niet eens het magazijn van hun karabijn en laten het monddeksel rustig op den loop, hoe hevig ook in hun nabijheid gevochten wordt. Een tamboer denkt er niet aan bij een stormaanval zijn klewang te trekken. Want zij allen zijn te verspecialiseerd, niet voldoende „all round” opgeleid om naast den kameraad-tirailleur te vechten, zoo het moet. Waarvoor hebben de specialisten dan een karabijn met bajonet? Het viel ons laatst op, dat een telefoonpost zich niets van een naderende vijandelijke patrouille aantrok. Alsof deze post ontrefbaar was, ging het „Hallo, hier Nico drie” rustig door.

Mitrailleuristen waren zich bij een vijandelijken stormaanval alleen met den mitrailleur, doordat de niet bij het stuk benoodigde manschappen vergeten zijn, dat ze ook nog een karabijn hebben.

Bij vele acties (vooral des nachts, in bedekt terrein, bij overvallen, enz.) zullen specialisten zijde aan zijde met de tirailleurs moeten vechten, dus gewoon infanteriewerk moeten doen. Waarom zouden deze in bijzondere omstandigheden ook geen wacht- of patrouillediensten doen? Bij het dempen van onlusten moet elke specialist zoo noodig als tirailleur kunnen optreden.

En dit komt bij de opleiding niet altijd tot zijn recht. Daarvoor zijn nu de „kleine oefeningen C.V.” juist weer buitengewoon geschikt, waarbij onderstellingen uitgewerkt kunnen worden, dat geen man gemist kan worden en waarbij de seiner en de mortierist ook voorzichtig moet sluipen om een post op te lichten of elk kuiltje in het terrein moet benutten om onder vijandelijk vuur voorwaarts te komen.

Het is dan evenwel zaak, dat de commandanten zelf de specialisten in de actie betrekken en ze opdrachten geven, vallende buiten hun specialistische opleiding. Dat dit alweer noodig is, blijkt uit onze ondervinding, dat b.v. bij een gehouden oefening een telefoonpost geen raad met een gevangene wist en dat een mitrailleurpatrouille des nachts niet vooruit te krijgen was, omdat ze dat nog nooit gedaan hadden. Onze specialisten zijn thans buiten hun „vak” alleronhandigst.

Alle deelnemers, zonder uitzondering, moeten bij dergelijke oefeningen in de *oorlogssfeer* gebracht worden; de manschappen voelen zich dan zoo anders en werken dan zoo gaarne mede. Wij herinneren ons b.v. toen bij een nachtelijke oefening aan de beide tamboers, die den C. vergezelden, bevolen werd den klewang te trekken en den C. te beveiligen, omdat de kans bestond in een hinderlaag te vallen, hoe behoedzaam en wakker deze gespecialiseerden, die zich anders alleen om signalen bekommeren, plotseling geworden waren.

De ware infanteriegeest (ook de specialisten behooren tot de Infanterie!) wordt in het terrein en niet in het theorielokaal gekweekt. Onze Infanterie moet dus meer op stap, weg uit de kazerne, waaraan de „Wenken” haar vanwege den lesrooster zoo zeer binden.

Door op deze manier onze Infanterie „losser” te maken, waardoor onze jonge soldaten meer aan zich zelf worden overgelaten, bestaat de kans, dat de stramheid er iets bij inboet. Om dit te voorkomen is het wenschelijk, dat per week gedurende een uur gesloten en gezamenlijke exercitiën plaats hebben, waaraan zoowel de tirailleurs als de specialisten deelnemen en waarbij onder leiding van een officier met een flinke commandostem de hakken op zijn ouderwets klappen en de grond weer dreunt onder den krachtigen tred der eensgezinde, levenslustige en fiere Infanterie.

BETALING ABONNEMENT 4e KWARTAAL 1933.

Tot 4 OCTOBER bestaat gelegenheid het ABONNEMENT voor het 4e KWARTAAL 1933 à f 2.50 (binnenland) te voldoen per postwissel of door overschrijving op postrekening 44715, met duidelijke vermelding waarvoor het bedrag bedoeld is.

Na dien datum zal over het abonnement, verhoogd met 15 ct. incassokosten, per kwitantie worden beschikt.

ADMINISTRATIE DE MILITAIRE SPECTATOR.

„VAKKEN” EN „ASSEN VAN BEWEGING”

DOOR A. Q. H. DIJXHOORN,
Kapitein van den Generalen Staf.

Wanneer een aan beide zijden aangeleunde troep in beweging wordt gesteld, hetzij ter uitvoering van een aanval, van een verkenning, dan wel van een terugtocht, pleegt men aan dien troep een vak op te geven, waarin hij zijn opdracht heeft uit te voeren. De vraag doet zich voor of een commandant, wanneer hij volstaat met aan een ondercommandant een vak aan te geven, daarmee de „beweging” van het desbetreffende onderdeel genoegzaam heeft gepreciseerd; m.a.w. of die commandant zich een voldoende juiste voorstelling kan maken van de wijze, waarop de ondercommandant zijn troep in beweging zal stellen en, omgekeerd, of de ondercommandant, wanneer hem slechts een vak wordt opgegeven, voldoende in den geest van zijn chef kan handelen.

Zoowel het één als het ander moet door de gegeven bevelen worden bereikt. Immers de commandant moet zijn wil op zóódanige wijze in bevelen vastleggen, dat hij door een ondercommandant niet voor verrassingen kan worden geplaatst, terwijl de ondercommandant door de bevelen van zijn chef niet voor het oplossen van een puzzle mag worden gesteld.

Ik beantwoord de in den aanhef gestelde vraag *ontkennend*.

Geeft men in de genoemde gevallen aan een ondercommandant slechts een vak op, dan kan de troep op tal van principieel van elkaar afwijkende wijzen worden gegroepeerd en in beweging gesteld.

Bij een aanval moet de commandant dan maar afwachten of zijn ondercommandant den nadruk rechts, links, in het midden of op meer dan één plaats van het vak zal leggen, dan wel de aanvalskracht gelijkelijk over de breedte van het vak zal verdeelen. En toch zal de chef zich van huis uit in groote lijnen een beeld hebben gevormd omtrent de uitvoering van de taak, welke hij aan zijn ondercommandant opdroeg. Krijgt hij dit beeld niet te zien, ik moge U vragen: bij wien schuilt de fout?

Bij een verkenning en bij een terugtocht zal het voor den commandant — indien hij niet meer opgaf dan een verkennings- respectievelijk terugtochtvak — voortdurend een onbeantwoorde vraag blijven in welk gedeelte van het vak de ondercommandant de hoofdkracht van het verkenningsorgaan, respectievelijk van de terugtrekkende troepen, verplaatst. Het is zelfs niet uitgesloten, dat de ondercommandant zulks doet in een terreinstrook, waarin de chef die troepen liever niet had gezien! Ik vraag echter opnieuw: aan wien de schuld?

Doch er is meer. Gebeurt er plotseling iets en moet dientengevolge de chef ingrijpen door het geven van nieuwe bevelen, dan tast hij nagenoeg in het duister omtrent de plaats, waar de hoofdkrachten van het desbetreffende

verkenningsorgaan, respectievelijk van de terugtrekkende troepen, zich bevinden. Het behoeft wel geen betoog, dat van het geven van oordeelkundige, dat zijn in de eerste plaats uitvoerbare bevelen, alsdan in den regel weinig sprake kan zijn; doorgaans blijft den commandant niet anders over dan bevelen te geven „op goed geluk”.

Alle naar voren gebrachte narigheden kunnen worden voorkomen, indien de commandant — behalve door het aanduiden van een vak — de „beweging” van het betrokken onderdeel nader vastlegt.

Bij den aanval kan zulks geschieden door aan te duiden in welke richting de nadruk, dan wel het zwaartepunt, moet worden gelegd. Dit is voor den commandant bovendien één van de middelen om de actie van naast elkaar optredende, rechtstreeks onder zijn bevelen staande onderdeelen in nauw onderling verband te brengen, waardoor tenslotte door het geheel een gezamenlijke, goed opgezette operatie wordt uitgevoerd. Voorbeeld:

Op de scheidingslijn tusschen twee voorregimenten ligt een oord, dat de D.C. wil vermeesteren door den aanval aanvankelijk rechts en links daarvan te laten heen vloeien. Welnu; ter uitvoering van dat plan heeft de D.C. tot *plicht* om te bevelen, dat het rechter regiment den nadruk in het rechter gedeelte van zijn vak, richting X, en het linker regiment den nadruk in het linker gedeelte van zijn vak, richting IJ, moet leggen. Laat de D.C. dit na, dan verzaakt hij zijn plicht, waarvan het gevolg zou kunnen zijn, dat de rechter regimentscommandant rechtstreeks op het oord deed aanvallen „omdat zulks onder de gegeven omstandigheden nog zoo gek niet was” en dat de commandant van het linker regiment langs bedoeld oord heen trok „omdat hem dat voordeliger voorkwam.” Doch er is meer! Door de beide regimentscommandanten vrij te laten is de D.C. nimmer in staat zijn artillerie op oordeelkundige wijze in te zetten, omdat hij niet weet *waar* hij bij den aanvang alsmede gedurende de operatie de hoofdkracht der artillerie moet aanwenden; van een gezamenlijke, door den D.C. ontworpen en door hem geleide actie kan op deze wijze onmogelijk iets terecht komen.

Uit het vorenstaande moge zijn gebleken, dat ik bij den aanval de uitdrukking „as van beweging” of „as van aanval” niet gebruikte. Dit behoefde ook niet, omdat daarvoor een meer zeggende uitdrukking in de plaats kon worden gesteld, waarvan de bedoeling dezelfde is, n.l. deze: den wil van den commandant nader te preciseren.

Bij de verkenning moet het uitvoeren van „de beweging” nader worden bepaald door een „as van beweging” op te geven; deze as geeft de richting aan, waarin de hoofdkracht van een eenheid zich in algemeenen zin moet verplaatsen. De commandant bezit hierin een middel om de door hem uitgezonden verkenningorganen met hun hoofdkrachten te fixeeren in diè terreingedeelten of in de richting van diè punten, welke voor hem van het meeste belang zijn en passen in het door hem ontworpen gevechts- (operatie) plan.

Ik moge er hier de aandacht op vestigen, dat het in den regel geen goede tactiek is, om een verkenningsorgaan over de geheele breedte van het toegewezen verkenningvak pons-ponsgewijze te verdeelen. Alle onderdeelen loopen dan op een gegeven oogenblik vast tegen vijandelijken weerstand, welke — op zichzelf beschouwd — zeer gering kan zijn, doch niettemin sterk genoeg om overal de versnipperde, zwakke onderdeelen van het verkenningsorgaan tegen te houden. Gevolg: de commandant, die het verkenningsorgaan uitzond, krijgt van geen enkel gedeelte van het verkenningfront gegevens

van eenige beteekenis. De juiste tactiek is dus om de hoofdmacht van het verkenningsorgaan, achter een scherm van verkenningspatrouilles, bij elkaar te houden, opdat, zoonoodig, met kracht een weg zou kunnen worden gebaad. Vraag: is het den commandant onverschillig wàr die weg zal worden gebaad, m.a.w. van welke terreingedeelten of van welke punten hij de belangrijkste berichten krijgt? Het antwoord moet natuurlijk ontkennend luiden!

Van uitermate groot belang wordt het fixeeren van het verkenningsorgaan op een bepaalde as, indien het, behalve een verkennende, ook een beveiligende taak is opgedragen. Men bedenke, dat het verkenningsgebied doorgaans zóó breed is, dat het verkenningsorgaan, wanneer het overgaat tot het uitvoeren van een beveiligende taak, nimmer een beveiliging van eenige beteekenis over de volle breedte van bedoeld gebied kan optuigen. Vraag: is het den commandant dan onverschillig in welk terreingedeelte of in welke richting het verkenningsorgaan hem beveiligt? Natuurlijk niet! En hiermede hoop ik de noodzakelijkheid van het aanduiden van een as van beweging aan een verkenningsorgaan te hebben bewezen.

Rest mij thans nog eenige aantekeningen te maken ten aanzien van de as van beweging *bij een terugtocht*. Ook bij deze operatie treedt weder de eisch naar voren, dat de commandant de actie van de verschillende onderdeelen in nauw onderling verband moet brengen wil er van een goed sluitende, gemeenschappelijke, door één commandant geleide gevechtshandeling sprake zijn. Vele van de, in het voorgaande, aangevoerde argumenten zou ik weer kunnen opdienen om U de noodzakelijkheid aan te toonen van het aangeven van een as. Ik doe zulks niet, doch volsta met onder Uw aandacht te brengen, dat het opgeven van een as, bij naast elkaar geplaatste eenheden, dáárom van zulk een groot belang is, omdat op deze wijze:

— de troepen, door toepassing van een hoogst eenvoudige bevelsmethode, nauwkeurig gedirigeerd kunnen worden naar de plaats, waar de commandant hen, na beëindiging van den terugtocht en passend in zijn gevechtsplan, wil hebben en zonder dat die troepen — afhankelijk van de opvattingen van ondercommandanten — met de hoofdmachten op vrij willekeurige, althans onberekende wijze van het rechter naar het linker gedeelte van hun vak heen en weer slingeren (en omgekeerd);

— de onderdeelen met hun hoofdmacht geen terreinen betreden, welke de commandant — om welke redenen dan ook — wenscht te vermijden;

— iedere ondercommandant zich rekenschap kan geven van de wijze, waarop neventroepen teruggaan en daaruit kan concludeeren, in hoeverre zich gevaarlijke momenten tijdens den terugtocht voordoen, waartegen maatregelen behooren te worden getroffen; bijvoorbeeld, door dat de hoofdmacht van een naburige eenheid zich ver van de eigen troepen verwijdert en zoodoende een gat veroorzaakt.

De uitvoering van den verkennings- en van den veiligheidsdienst vereischt, dat — bij naast elkaar optredende eenheden — aan elke eenheid een vak wordt opgegeven, waarbinnen haar commandant voor de uitvoering dier diensten verantwoordelijk is. Doch een en ander wil nog niet zeggen, dat elke eenheid zich daarom pons-ponsgewijze over de volle breedte van het haar toegewezen vak moet oplossen! Zulks wordt voor het uitvoeren van den terugtocht zelf geenszins vereischt; het zou — behalve tot een ongewenschte groepeerings der troepen — zelfs tot een vertraging van het tempo van den terugtocht kunnen leiden.

Ook het verdeelen van de beschikbare wegen over de verschillende eenheden vraagt om het toewijzen van terugtochtsvakken. Doch het spreekt vanzelf, dat de terugtochtsformatie in den regel niet alléén kan en mag worden bepaald door het beloop dier wegen. Het aanduiden van een as wordt, in verband hiermede, dus niet overbodig.

Van bijzonder belang is het opgeven van een as van beweging, indien een zelfstandige, vooruitgeschoven, dan wel achtergelaten, eenheid moet terugwijken en daarbij niet aan een terugtochtsvak kan worden gebonden. Om overeenkomstige redenen, als hierboven bij verkenningorganen werden vermeld, moet de commandant aanduiden in welke richting en in welk gebied hij wenscht, dat de hoofdmacht dier eenheid zich verplaatst en wààr het gros dier eenheid, na beëindiging van den terugtocht, terecht komt.

Uit vorenstaande beschouwingen moge tenslotte de conclusie worden getrokken, dat de begrippen „vakken” en „assen” elkander geenszins dekken en dat het aangeven van *vakken en assen* noodzakelijk is voor een goede troepenleidng.

EENIGE VERSTANDIGE OPMERKINGEN OVER HET AL OF NIET MECHANISEEREN

An Aristo¹⁾, een jong, katholiek maandblad van algemeene literaire structuur, danken we een excerpt van een, ook voor ons, militairen, nuttig artikel. In *The English Review* verscheen een artikel van generaal FULLER, rakende het onderwerp, in den titel van dit artikel aangeduid. Aristo leidt het uittreksel in met de opmerking, dat gen. FULLER „nuchtere en wijze woorden” schrijft, „waarvan een resumé den lezer tegen verdere pascifistische aanvechtingen voorloopig weer even immuun moge maken”.

De Engelsche generaal begint met de vraag: „What is an aggressive weapon?”, en meent dat dit even moeilijk is te beantwoorden als de vraag, hoeveel engelen er op de punt van een naald kunnen staan! Er zijn echter verschillende trappen van agressieve waarde voor de wapenen. Maar het zou een groote illusie zijn te meenen, dat men de oorlogen minder agressief zou kunnen maken, de wederzijdsche agressiviteit der partijen zou kunnen fnuiken, door juist die wapenen af te schaffen en te verbieden. Immers, de agressieve waarde is een volstrekt relatief begrip; wanneer het 19e-eeuwsche geweer werd afgeschafte, zou ipso facto het 18de-eeuwsche vuurroer zijn vroegere agressieve waarde herwinnen. De consequentie in het uitroeien der agressiviteit zou neerkomen op amputatie van armen en beenen bij mensch en paard. Hier behandelt de schrijver verder een objectie van beteekenis en willen wij even woordelijk citeeren.

„Er bestaat een veldwinnende overtuiging, dat n.l., wanneer de wapenen

¹⁾ Uitgeverij „Oisterwijk” te Oisterwijk (N.-Br.). Redactie Vincent Cleerdin, 's-Bosch.

van den eersten agressieven graad maar afgeschaft worden, de grenzen alsdan zóó versterkt kunnen worden, dat wapens van den tweeden graad geen doortocht kunnen forceeren. Dit is tot op zekere hoogte en in bepaalde gevallen waar. Het is b.v. mogelijk de Fransch-Duitsche grens of de bergpassen naar en van Italië aldus te blokkeeren en beschermen²⁾, maar de aanhangers dezer opvatting, die zich wel concentreeren op de strijdmethoden van West-Europa, vergeten, dat de meeste grenzen veel te uitgestrekt zijn, dan dat er aan een gesloten verdediging in den geest van een Chineeschen muur gedacht kan worden, zooals b.v. de Duitsch-Poolsche en de Poolsch-Russische grenzen; vergeten verder, dat aan zulke open grenzen althans in de naaste toekomst niet tank, zware artillerie of vliegtuig het meest agressieve wapen zal zijn, maar de gewone, zelfs niet gepantserde, automobiel bezet met vier manschappen en voorzien van een mitrailleur. De mogelijkheden van het oorlogvoeren met motorwagens (in tegenstelling met andere mechaniseering) zijn zoo groot, dat een terugkeer tot 19de-eeuwsche oorlogstactiek uitgesloten is." (p. 605)³⁾.

De actie tegen z.g. agressieve wapenen zet de militaire klok alleen een eeuw of meer achteruit, geeft aan den oorlog, zonder hem zijn agressief karakter ook maar in het minst te ontnemen, een primitiever karakter. Men zou dit winst kunnen achten, wanneer de 19de-eeuwsche oorlog minder destructief ware dan de 20ste-eeuwsche. Evenwel: het doodenpercentage van het vuurroer was grooter dan dat van het geweer, de Napoleontische oorlogen waren *in verhouding* veel destructiever dan de Wereldoorlog, de Dertigjarige oorlog weer veel destructiever dan de Napoleontische; en terwijl van de kogel- of granaatverwondingen ruim 23% doodelijk waren, was dit percentage bij gasaanvallen slechts 1.87!

Het verbod den oorlog te mechaniseeren is onmogelijk en absurd, zoolang de mechanische wetenschap en industrie zelf niet worden afgeschaft. Tank, bombardementsvliegtuig en giftgassen zijn slechts bijzondere vormen van tractor, handelsvliegtuig en chemische industrie. Een Fordson-tractor heeft stellig niet de agressieve waarde, die een Vickers-tank bezit, maar als deze laatste eenmaal is afgeschaft en verboden, is die tractor in een paar uur tot een relatief even agressief wapen tegen de infanterie om te bouwen.

Gen. FULLER spreekt nog over de verhouding van Amerika, Engeland, Duitschland, Italië en een aantal kleinere naties, die allen in Genève tegen de z.g. agressieve wapenen (d.w.z. de mechaniseering van den oorlog) zijn. „Duitschland — aldus de Engelsche generaal — wil er natuurlijk niets van weten, omdat het er zelf geen op mag na houden; de kleinere naties willen ze niet, omdat zij zich de kosten moeilijk kunnen veroorloven. Italië bezit geen olie en geen kolen en kan daarom moeilijk voor snelle mechaniseering voelen. Wij en de Vereenigde Staten, die geen landgrenzen hebben welke in aanmerking komen, maar wél geweldige industrieën, kunnen ons gemakkelijk veroorloven de tanks etc. in vreedstijd van het program af te voeren, omdat wij ze in oorlogstijd (evenals overigens ook Duitschland) in massa's kunnen produceeren. Frankrijk ziet de zaken anders; om zich heen ziet het groeiende bevolkingen en in eigen land geen bevolkingstoename; voor dat land is de mechaniseering dan ook geen onverschillig probleem, maar een *levensvraagstuk*." (p. 603 v.).

²⁾ Ten koste weliswaar, van de Utrechtsche lyriek welke bij monde van prof. v. VUUREN gruwet van barbetten onder Belgische rozentuintjes! — Aristo.

³⁾ Een Engelsch betoog met, zooals men ziet, begrip voor de nooden en belangen van Polen: het is wel, om er zich de oogen nog eens bij uit te wrijven! — Aristo.

Zijn beschouwingen eindigt de generaal aldus:

„Het komt mij dan ook voor dat men het vraagstuk van den verkeerden kant heeft aangepakt en ik wil hier niet uiteenzetten wat ik voor den goeden kant houd, daar ik zulks reeds uitvoerig in mijn recente werk „The Dragon's Teeth” heb gedaan. Maar dit is mijn overtuiging: Er kan een tijd komen, dat er weer oorlog is, en niets zal smartelijker zijn voor ons, generaals, dan duizenden onzer manschappen in koelen bloede afgeslacht te moeten zien, omdat de middelen welke die slachting konden beperken ons in den naam van vrede en humaniteit geweigerd werden.”

Het aanhalen van dit excerpt heeft niet alleen belang om der wille van het betoog (uit zich zelve al interessant genoeg) maar meer nog om de andere omstandigheden. Dat in een Engelsch tijdschrift van algemeene strekking zulk een zakelijk anti-ontwapeningsartikel verschijnt, is niets bijzonders: de burgerij van andere staten heeft altijd belang gesteld in de nuchtere noodzakelijkheid van zoiets als landsverdediging. Maar dat in een jong, Nederlandsch orgaan van algemeene strekking een burger het de moeite waard acht in een algemeene rubriek: „Politieke Nabeschouwingen” zoo breedvoerig dit artikel weer te geven en het zelfs hier en daar van een petillante opmerking te voorzien, dat stemt tot vreugde. Zeker bij hen, die nu al jaren lang strijden tegen den verkeerden geest der eenzijdige ontwapening.

Het artikel wijst overigens op het algemeene belang der mechaniseering. Dat mechaniseering⁴⁾ van aan- en afvoer, van bevelvoering der groote eenheden en van een deel der leger-artillerie er reeds is, kan tot tevredenheid stemmen. Zonder te ver te gaan, kan men opmerken dat die mechaniseering nog verder kan gaan: zooals bijvoorbeeld tweede stam regiment wielrijders, motoriseering der goederentreinen bij de infanterie (en zelfs bij de artillerie), motoriseering der trekkrachten bij het infanteriegeschut en de mortieren van 8; invoeren van auto-wielconstructie voor de gevechtstreinen bij de infanterie, verdere aanschaffing van pantser-auto's enz. enz.

Het is te wenschen dat al wat de materiele aankleeding van ons leger betreft, alle verruiming en uitbreidingen gemechaniseerd zullen ter beschikking komen. Dat is zeker de wensch van velen in het leger; dat ook onder de burgerij de wenschen en inzichten in die richting gaan, is zeker verblijvend.

ir. J.

⁴⁾ Schr. noemt hier „mechaniseering” wat gewoonlijk wordt aangeduid als „motoriseering”. Red.

HET GEBRUIK VAN DE LUCHT- STRIJDKRACHTEN IN HET SHANGHAI-CONFLICT

(29 JANUARI — 3 MAART 1932)

DOOR J. H. VAN RIESEN,

*Eerste luitenant der infanterie, werkzaam op het bureau luchtverdediging van den
Generalen Staf.*

II. Slot van blz. 493.

IV. *Het gebruik van de wederzijdsche luchtstrijdkrachten.*

Gedurende het conflict is van Japansche zijde een ruim gebruik gemaakt van de luchtstrijdkrachten. In het bijzonder op de dagen, welke een hoogtepunt in den strijd vormden, werd veel van de luchtmacht geëischt. Het is volkomen in overeenstemming met den offensieven geest in de Japansche weermacht, dat het aanvalswapen bij uitnemendheid een werkzaam aandeel had in de gevechtsactie.

A. *Het luchtbombardement.*

In het bijzonder treedt het luchtbombardement op den voorgrond, hetwelk zich voornamelijk richtte tegen:

- a. de vijandelijke vliegekampen;
- b. de verkeersknooppunten en verkeerswegen (in dit wegenarme gebied in het bijzonder tegen de spoorwegen met de daarin aanwezige kunstwerken);
- c. de duurzame- en veldversterkingen, zooals forten, loopgraven met toebehooren, enz.

Op een enkele uitzondering na is er geen luchtbombardement ondernomen met het speciale doel de bevolking te terroriseeren, althans geen der geraadpleegde bronnen maakt hiervan melding. Deze uitzondering is echter geen zuiver voorbeeld van een op de burgerbevolking uitgeoefenden moreelen druk, doch betreft het bombardement op 29 Januari (1e oorlogsdag) van de typografische inrichting van de „Commercial Press”, waar de vlugschriften over de anti-Japansche propaganda en over den boycot der Japansche goederen werden gedrukt, welk gebouw werd vernield. Wel heeft de bevolking groote nadeelen van de luchtactie ondervonden, zoowel ten aanzien van leven als van eigendom. De voornaamste redenen hiervan waren:

— de aanwezigheid van de voor de vernieling in aanmerking komende militaire objecten in of nabij groote centra van bevolking, evenals zulks ook in Europa het geval is;

— de zeer dicht bevolkte en bebouwde steden (o.a. Chapei) en dorpen, waar de bevolking in nauwe straten en stegen en in meerendeels zeer brandbare gebouwen woont;

— het volslagen gemis aan maatregelen in zake de luchtbescherming.

Het luchtbombardement droeg dus een zuiver militair karakter; de bombardementsvliegtuigen traden uitsluitend op in samenwerking met leger en vloot en tegen doelen, waarvan de vernieling uitsluitend in militair opzicht van belang was. Een kort chronologisch overzicht van de bombardementen, bij welk overzicht wordt verwezen naar hoofdstuk I, moge dit verduidelijken.

Van 29 Januari tot 3 Februari werden voornamelijk de versterkingen in en nabij Chapei gebombardeerd door de vliegtuigen van de marine, ten einde de gelande troepenafdeelingen steun te verleenen bij het uitbreken uit de Japansche concessie. Hiernaast vonden ook aanvallen uit de lucht op de Wusungforten plaats. Na de aankomst van versterkingen voor de ontscheepte troepen, neemt het luchtbombardement in kracht toe en is in het bijzonder gericht tegen de Chineesche stellingen in en in de omgeving van Chapei. Ook worden gedurende deze periode (5 tot 12 Februari) herhaaldelijk aanvallen uitgevoerd tegen de Wusung-forten en de veldversterkingen nabij het gelijknamige dorp.

Bij de aanvallen op de steden en dorpen wordt, klaarblijkelijk met het doel verwarring te stichten, gebruik gemaakt van brandbommen.

Het tijdvak van 13 tot 20 Februari kenmerkt zich door het ontbreken van nagenoeg elke luchtwerkzaamheid. De verwachte versterkingen arriveeren omstreeks 15 Februari en luiden een nieuwe periode van verhoogde luchtactie in, welke ongeveer duurt tot het einde der maand en verband houdt met de gevechten in de omgeving van Kiangwan en bij de Wusung-kreek. Regelmatig hebben luchtbombardementen plaats om de aanvallen van de infanterie voor te bereiden, welke aanvallen zijn gericht tegen Chapei, Miaohang, Kiangwan en Wusung. De bombardementen nemen gestadig in hevigheid toe en bereiken het hoogtepunt op 27 Februari, als de Japansche troepen de hand leggen op de streek tusschen de Wusung-kreek en Shanghai, waarbij Kiangwan in hun handen valt.

Een vijfde periode begint bij de aankomst van de XIe divisie op 1 Maart, ter completeering van het behaalde succes. Het geheele front wordt gebombardeerd om den grooten aanval voor te bereiden, welke aanval dient om de Chineezzen naar het W. en Z.W. (± 30 mijl van Shanghai) terug te werpen en op den volgenden dag heeft een algemeene aanval plaats met mitrailleurvuur en bommen op de terugtrekkende Chineesche troepen, om de paniek te vergrooten.

Gedurende de bovengenoemde krijgsbedrijven zijn eenige malen de Chineesche luchtvaartterreinen gebombardeerd, n.l. op 22 en 23 Februari het tijdelijke vliegveld te Soochow en op 23 Februari het vliegpark te Hunjao, welk bombardement eerst op 28 Februari werd herhaald „om de verwoesting te completeeren”. Op 26 Februari werd een raid ondernomen tegen de luchthaven en het tijdelijke vliegveld in de omgeving van Hangchow.

Het Chineesche hoofdkwartier is op 26 Februari met bommen aangevallen.

Kenmerkend zijn:

- het gebruik van de vliegtuigen om de artillerie te vervangen en niet om de werkingssfeer van dit wapen te verlengen;
- het eerst geruimen tijd na den aanvang van het conflict bombardeeren van de vliegparken en -velden van den tegenstander, hetgeen in tegenspraak is met de hieromtrent heerschende begrippen.

a. *Nadere beschouwing van het bombardement van de Chineesche vliegekampen.*

Zooals meermalen is vermeld, biedt een landing de gunstigste doelen voor het luchtwapen van den tegenstander. Men behoeft alleen maar te denken aan de nagenoeg stil liggende oorlogschepen, de groote transportschepen met hun waardevollen inhoud en de zeer kwetsbare landingsvaartuigen, welke met uiterst geringe snelheid de gemasseerde troepen en het talrijke materieel aan wal brengen. Een aanvaller, die met succes een landing wil ondernemen moet dus, als voornaamste voorbereiding, den tegenstander het gebruik van zijn luchtstrijdkrachten beletten en voldoende vliegtuigen inzetten om zich — zij het dan ook slechts gedurende het critieke moment — het overwicht in de lucht te verschaffen, hetgeen met de meeste kans op succes kan geschieden door een herhaald bombardement van de vlieghavens van de tegenpartij.

De noodzakelijkheid van deze maatregel wordt hier nog eens extra aangedikt door de omstandigheid, dat het meerendeel der Japansche troepen eerst de vrij smalle Wangpoo in een kwetsbare formatie moest opvaren om te debarkeeren.

Daar het antieke geschut van de Wusung-forten voor het afslaan van een landing niet in aanmerking kwam, hadden in de eerste plaats de Chineesche luchtstrijdkrachten moeten ingrijpen. Deze vliegtuigen hebben echter geen enkelen aanval ondernomen om de landing te beletten. Het was blijkbaar de Japansche legerleiding bekend, dat de Chineezen niet in staat waren ook maar iets uit de lucht te ondernemen en deze omstandigheid verklaart het feit, dat de bases der Chineesche luchtstrijdkrachten zoo lang ongemoeid werden gelaten en dat de Japansche vliegtuigen zonder eenig gevaar konden worden samengetrokken in één vliegpark. Het gevolg van dit gebrek aan actie aan Chineesche zijde was, dat de Japansche legerleiding rustig het tijdstip kon afwachten, waarop de Chineesche vliegekampen, door het aantrekken van eventueele versterkingen, sterk waren bezet — de luchtverkenning verstrekte hieromtrent gegevens — om dan ineens hun slag te slaan. Tot dat tijdstip had de legerleiding *volkomen de vrijheid van handelen* om de vliegtuigen in rechtstreeksche samenwerking met de troepen te land in te zetten.

Een bijkomstige omstandigheid is, dat de Japansche vliegtuigafdeelingen in het begin van de vijandelijkheden over weinig bommen beschikten.

De Chineesche legerleiding (?) heeft haar tegenstander wel in de kaart gespeeld! Uit door de Ver. V. An. verstrekte berichten bleek, dat de Chineesche luchtstrijdkrachten waren samengetrokken op de permanente vliegekampen, welker ligging volkomen bekend was. Ook dit is een onvergeeflijke fout, welke zeer nadeelige gevolgen heeft gehad. Slechts tijdelijk waren eenige vliegtuigen in de geïmproviseerde kampen te Soochow en te Hangchow ondergebracht, welk eerstgenoemd vliegveld spoedig werd ontdekt.

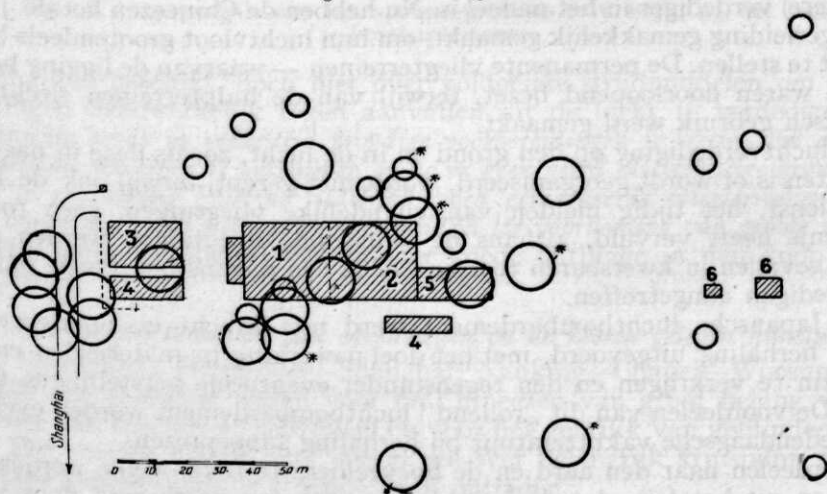
Het vliegveld te Soochow (\pm 80 km van de Japansche basis) werd vernield in twee raids, onderscheidenlijk in den namiddag van 22 Februari met 3 bombardeurs, begeleid door 3 jagers en op 23 Februari door 6 bombardementsvliegtuigen, geëscorteerd door 3 jachtvliegtuigen. In totaal werden 5 Chineesche toestellen vernield.

Het Chineesche vliegveld te Hunjao werd totaal vernield in 4 raids, gedurende twee dagen (23 en 28 Februari) (foto 1, schets 3). Ook bij de drie aanvallen, op 23 Februari, welke te 9.30, 11.30 en in den namiddag geschiedden, werden de bombardeurs beschermd. De Chineezen verloren 3 vliegtuigen.

De schets toont duidelijk aan, dat de trefferjuistheid belangrijk is geweest.

Foto 1. Uitwerking van het luchtbombardement op het vliegpark bij Hunjao; de getroffen hangars.

Schets 3. De Chineesche luchthaven te Hunjao.

1—2 Gemetselde hangars.	○ Bom van 250 kg.
3—4 Commandopost en woningen.	○ Bom van 100 kg.
5—6 Werkplaats en barakken.	* Niet ontplofte bom.

Door de 20 bombardeurs (waarvan 3 op 28 Februari in actie kwamen) werden 41 bommen geworpen, waarvan 20% niet is gesprongen. Men zou kunnen opmerken, dat de keuze van het gewicht van de luchtbommen in verband met het doel, waarop bommen van 100 kg voldoende uitwerking zouden hebben gehad, niet oordeelkundig is geweest; waarschijnlijk is dit te wijten aan de geringe hoeveelheid beschikbare lichte projectielen.

Het bombardement van de permanente luchthaven te Hangchow, \pm 170 km

verwijderd van het Japansche vliegpark, werd uitgevoerd op 26 Februari door 24 bombardeurs, begeleid door 6 jagers. De luchthaven werd totaal verwoest, de Chineezzen verloren 7 toestellen.

Op denzelfden dag hadden tegen het tijdelijke vliegveld van Hangchow twee ondernemingen plaats. De eerste onderneming kostte den Chineezzen 5 vliegtuigen, de tweede had geen uitwerking, daar de vliegtuigen naar elders waren verplaatst.

De totale verliezen aan vliegtuigen aan Chineesche zijde, als gevolg van de luchtbombardementen en de luchtgevechten, welke zich hierbij hebben voorgedaan, bedroegen 17 vliegtuigen.

Toen de tijd daarvoor was aangebroken en de omstandigheden gunstig waren, hebben de Japanners krachtig het beginsel, dat in de hedendaagsche militair-aviatische litteratuur herhaaldelijk wordt omschreven, in toepassing gebracht: zij hebben „de eieren van den vogel in het nest vernield”. Tegen een krachtiger tegenstander was dit beginsel waarschijnlijk reeds in het begin van de vijandelijkheden toegepast, want het is de beste methode om de vijandelijke luchtmacht een vernietigenden slag toe te brengen. De zwakste partij toch kan, eenmaal in de lucht, het gevecht gemakkelijk ontwijken, maar op den grond zijn de luchtstrijdkrachten weerloos en zeer kwetsbaar. Bovendien lokt een bombardement meestal het luchtgevecht uit, waarin de (zwakkere) verdediger in het nadeel is. Nu hebben de Chineezzen het de Japansche legerleiding gemakkelijk gemaakt, om hun luchtvloot grotendeels buiten gevecht te stellen. De permanente vliegeterreinen — waarvan de ligging bekend was — waren doorlopend bezet, terwijl van de hulpterreinen slechts een sporadisch gebruik werd gemaakt.

Van luchtverdediging op den grond en in de lucht, zooals deze in nagenoeg alle staten is of wordt georganiseerd, wordt niet gerept, terwijl ook de lucht-wachtdienst, het tijdig melden van vijandelijke vliegtuigen, geen rol van beteekenis heeft vervuld, althans de Chineesche vliegtuigen werden in de meeste gevallen in kwetsbaren toestand of in een ongunstige positie om zich te verdedigen aangetroffen.

Het Japansche luchtbombardement werd met kracht en op denzelfden dag bij herhaling uitgevoerd, met het doel nawerking in materieelen en moreelen zin te verkrijgen en den tegenstander eventueele herstellingen te beletten. De voordeelen van dit „rollend” luchtbombardement worden eveneens in de hedendaagsche vaklitteratuur bij herhaling aangeprezen.

Te oordeelen naar den aard en de hoeveelheid treffers, welke werden verkregen en uit het feit, dat de bombardeurs werden beschermd door jacht- of beschermingsvliegtuigen, hetgeen later ter sprake zal worden gebracht, werden de bombardementen uitgevoerd in gesloten formatie. Deze vorm van aanval biedt de voordeelen van massa-werking en van onderlinge ondersteuning, doch is kwetsbaarder ten aanzien van het vuur der luchtdoelartillerie. Aangezien dit geschut niet aanwezig was, waren alle voordeelen aan Japansche zijde. Het aantal verkregen treffers is groot en op betrekkelijk kleine doelen is een goede uitwerking verkregen, waaruit volgt, dat de bombardementen op betrekkelijk geringe hoogte hebben plaats gehad. Opmerkelijk is het groote aantal niet gesprongen projectielen.

De groote uitwerking van de bombardementen is een les, welke ter harte kan worden genomen. Iedere staat, welke over algemeen bekende permanente

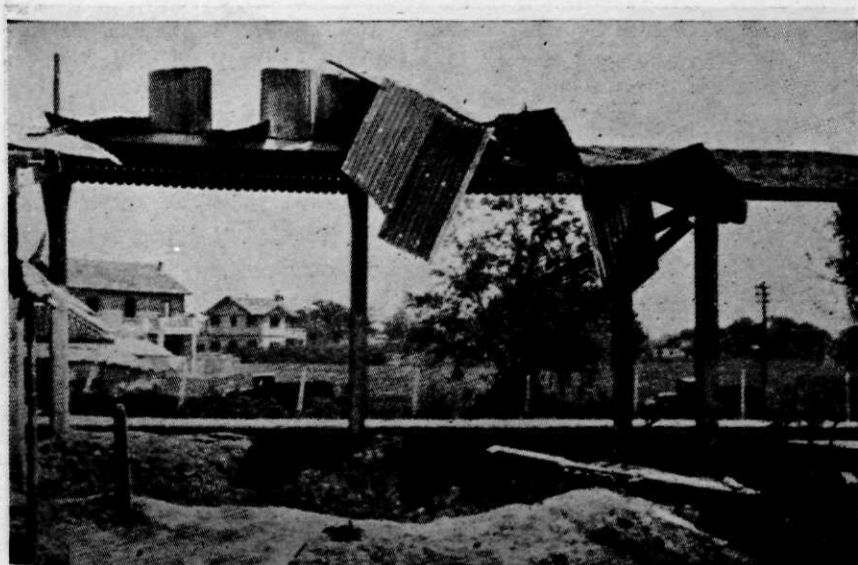

Foto 2. De aanblik van het spoorwegstation te Chenju, na het lucht-bombardement.

luchthavens beschikt, doch niet over voldoende strijdmiddelen om deze inrichtingen daadwerkelijk tegen aanvallen uit de lucht te verdedigen, doet verstandig reeds in vredetijd grondige voorbereidingen te treffen om dergelijke waardevolle terreinen te ontruimen en ze in geen geval als militaire grondorganisatie te gebruiken. Talrijke tijdelijke, goed gemaskeerde vliegterreinen zijn in deze omstandigheden het aangewezen middel ter voorkoming van groote verliezen. Daarbij moet het nadeel van minder goede outillage in den koop worden genomen.

b. De bombardementen van spoorwegen en de hierin gelegen kunstwerken.

De spoorlijnen Hangchow—Shanghai, Nanking—Chapei—Woosung en de ringlijn om Shanghai waren voor de Chineezzen van groot belang voor den aanvoer van troepen en materieel en voor het gebruik van geblindeerde treinen. Het station Chapei was vooral een zeer belangrijk kruispunt, waar het grootste gedeelte van de troepen werd ontladen.

Het Noord-station van Shanghai en de aangrenzende kunstwerken in de zône van Chapei werden bij het aanbreken van den dag op 29 Januari gebombardeerd, dus tijdens het ontschepen van de eerste landingstroepen. Het bombardement werd alleen door watervliegtuigen van het moederschip „Notoro” uitgevoerd, bij welk bombardement ieder vliegtuig was voorzien van 4 bommen van 30 kg. De actie had tot resultaat, dat een onderbreking van het spoorwegverkeer tusschen Nanking en Shanghai en tusschen Shanghai en Wusung werd verkregen. Het bombardement werd later op den dag voortgezet tot dat een volledige verwoesting van de objecten werd bereikt. De Chineezzen hebben geen enkele luchtactie uitgevoerd om de bombardementen tegen te gaan, evenmin valt eenige afweer van den grond af te vermelden. Zij konden nu niet meer met hun militaire treinen in Chapei komen en benutten het station Chenju, 6 km Noordelijker gelegen.

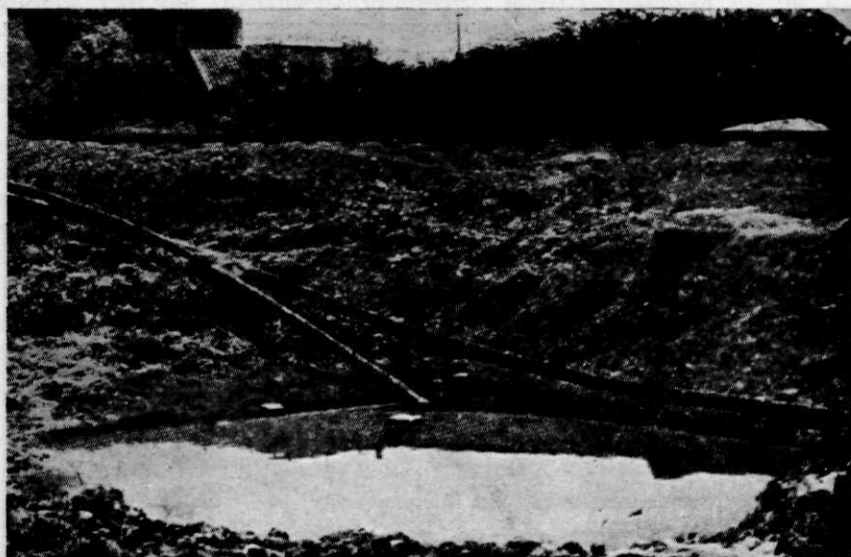
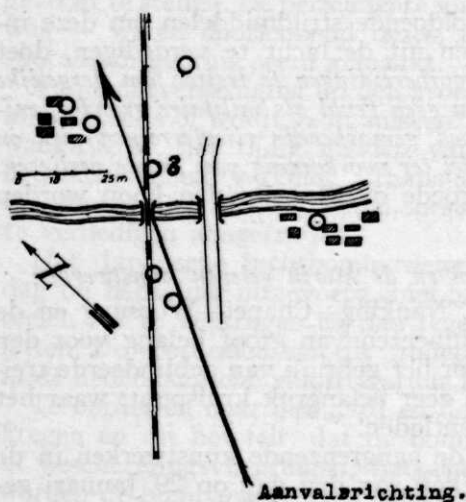

Foto 3. De uitwerking van een luchtbom van 240 kg op de spoorwegbrug nabij het station Chenju.

Schets 4. Luchtaanval op de spoorwegbrug nabij het station Chenju.

○ 3. Bom, waarvan de uitwerking wordt getoond op foto 3.

Onmiddellijk kreeg nu dit station een beurt met bommen van 50 kg, terwijl de in de omgeving gelegen spoorwegbrug met bommen van 240 kg (geworpen uit marinevliegtuigen) werd bestookt. Het station werd met een opmerkelijke juistheid getroffen (foto 2), de brug werd echter niet geraakt, maar twee treffers op de spoorlijn, in de nabijheid van de brug, hadden voldoende uitwerking, om ook hier het verkeer voor langen tijd stil te leggen (schets 4 en foto 3). Analoge onderbrekingen van den treinenloop werden met succes bereikt bij het station Lunghwa (2 km Zuid van Shanghai) en op de spoorlijn naar Hangchow verder naar het Zuiden.

De op oordeelkundige wijze uitgevoerde bombardementen van de belangrijkste kunstwerken in de spoorwegen, onmiddellijk bij het uitbreken

der vijandelijkheden, met het doel te verhinderen, dat reserves tegenover de landingsdetachementen zouden worden samengetrokken, wijzen op een uitstekende samenwerking tusschen leger, vloot en luchtmacht, welke tegenover een vijand, niet in het bezit van krachtige luchtdoelbestrijdingsmiddelen en in een aan spoorwegen arme landstreek, wel succes moest hebben.

Foto 4. Gevolgen van het luchtbombardement op Chapei.

Ik behoef hier niet te wijzen op het belang van het verkeersnet voor de verschillende oorlogshandelingen, daar de groote legers, ondanks de enorme toename van het aantal automobielen, voorloopig nog wel grootendeels afhankelijk zullen blijven van het spoorwegnet.

Op een luchtbombardement van de, vooral in ons land, kwetsbare spoorwegen c.a. kan, naast een aanval op de vliegbases, in het begin van een oorlog met zekerheid worden gerekend. Het is niet mogelijk het geheele net op de gebruikelijke wijze tegen luchtaanvallen te verdedigen, daarom moeten, om een cordon-opstelling tegen te gaan, de verdedigingsmiddelen bij de allervoornaamste knooppunten en bij de kwetsbaarste gedeelten worden samengetrokken. Gelet op de hoeveelheid verdedigingsmiddelen zullen er dus altijd meer of minder belangrijke plaatsen overblijven, welke niet kunnen worden verdedigd.

Nu leert ons de episode van de brug bij Chenju, dat vernieling van dergelijke kwetsbare punten evenwel niet noodzakelijk is, om toch het verkeer ernstig te belemmeren. Weliswaar zal een vernieling van de spoorlijn zelf gemakkelijker te herstellen zijn dan de schade door treffers op een brug of een station aangebracht, maar hier staat tegenover, dat de vijand op zijn beurt de niet verdedigde gedeelten van het spoorwegnet veel grondiger en met veel meer kans op succes kan verwoesten.

In aanmerking genomen de talrijke objecten, welke voor de landsverdediging van belang zijn en waarvan de classificatie in meer of minder belangrijke doelen geheel afhangt van het persoonlijk inzicht en uiterst moeilijk is, valt het niet zwaar om uit het bovenstaande de gevolgtrekking te maken, dat vooral tegenover luchtaanvallen een passieve verdediging *alleen* weinig zal baten, maar dat *de beste wijze van verdediging bestaat in het organiseeren van een krachtige lucht(bombardeer)vloot om hiermede offensief* — in de eerste plaats tegenover 's vijands luchtmacht — *op te treden* en een dergelijke organisatie *aan te vullen* met een meer plaatselijk gebonden luchtafweer.

c. *Bombardementen van bewoonde oorden, versterkingen e.d.*

In het begin van de vijandelikheden beschikten de Japansche troepen

over weinig artillerie. Daar de Chineesche infanterie zich voornamelijk versterkte in of nabij de oorden en blijk gaf uit te munten in het voet voor voet verdedigen van dergelijke terreinvoorwerpen, zou het beschikbaar zijn van Japansche artillerie van veel nut zijn geweest; nu dit wapen niet in voldoende hoeveelheid aanwezig was, moest men wel grijpen naar het luchtwapen. Allerlei doelen, zooals veldversterkingen, mitrailleurnesten, enz. werden uit de lucht gebombardeerd, overigens met weinig resultaat, gelet op de geringe vorderingen der Japansche infanterie tijdens het begin van het conflict. Men behoeft zich hierover niet te verwonderen. Dergelijke kleine en gedeeltelijk gemaskeerde doelen kunnen alleen door juistheidsvuur van de artillerie buiten gevecht worden gesteld, maar niet door middel van het luchtbombardement, dat plaatselijk wel een groote uitwerking heeft, maar geen „permanence” bezit en geheel ongeschikt is om — zooals de artillerie — rechtstreeks met de infanterie samen te werken en haar een weg te banen. In de eerste helft van Februari droegen de gevechten dan ook een slepend karakter en leed de Japansche infanterie ernstige verliezen.

Ook in de wereldoorlog is het bovenstaande herhaaldelijk tot uiting gekomen en een van de vele lessen uit dien oorlog was: het luchtbombardement kan de werking van de artillerie wel verlengen, doch niet vervangen. Overigens waren de gevolgen van het luchtbombardement op de bewoonde oorden, voornamelijk op Chapei, zeer groot. Foto 4 doet ons zien, welke verwoestingen in dicht bevolkte centra kunnen worden teweeggebracht en *hetgeen een niet tegen aanvallen uit de lucht verdedigde of beschermde stad boven het hoofd hangt!*

Een andere taak, toevertrouwd aan de bombardementsvliegtuigen, was de aanval op de forten bij Wusung, waartegen het scheepsgeschut zonder resultaat had geageerd. Hier waren een twintigtal, voor het grootste gedeelte verouderde, stukken opgesteld, welke slechts door een langdurig bombardement van de oorlogsschepen — welke in het algemeen niet over veel munitie beschikken en slechts met vlakbaangeschut zijn bewapend — konden worden vernield. In totaal werden ongeveer 100 vliegtuigbommen geworpen, waarmee de Japanners er niet in slaagden het vestinggeschut volkomen te vernielen, maar welke bommen toch zooveel schade veroorzaakten, dat de Chineezzen het vuur moesten staken.

B. Het gebruik van den jacht- en den beschermingsvliegdiens.

De jacht- en beschermingsvliegtuigen werden aan Japansche zijde in hoofdzaak gebruikt voor:

1. het begeleiden en beschermen van de bombardeerafdelingen;
2. het ingrijpen in het gevecht op den grond.

ad 1. Strikt genomen zijn aan Japansche zijde de jachtvliegtuigen eigenlijk alleen gebruikt voor het beschermen van de weinig moderne bombardementsvliegtuigen, welke door hun algemeene constructie, geringe vliegeigenschappen en zwaren last minder geschikt waren zich zelf te verdedigen, noch in staat bleken het luchtgevecht te voeren. Zij zijn niet ingezet voor het bevechten van een tijdelijk luchtoverwicht of voor het offensief verdedigen van objecten van militair belang achter het front. Hun gebruik wijkt dus grootendeels af van de — na den wereldoorlog — in de verschillende landen heerschende begrippen, welke al of niet zijn vastgelegd in de desbetreffende voorschriften. Dit is te wijten aan de omstandigheid, dat de Chineesche luchtstrijdkrachten nimmer een offensief van eenige beteekenis hebben ondernomen en geen direct gevaar opleverden voor de Japansche strijdmacht en haar bases.

Het gebruik van de jagers als beschermingsvliegtuigen blijkt echter *wel* noodig te zijn geweest; er hebben althans gedurende de bombardementen eenige luchtgevechten plaats gevonden, welke niet zoozeer hun oorzaak vonden in den offensieven geest van de Chineesche vliegers, dan wel in het feit, dat deze later tot een gevecht, hetgeen niet was te ontwijken, werden gedwongen. Eenmaal aangevallen, hebben de Chineezzen zich krachtig verdedigd.

Een tweede voordeel van het begeleiden der bombardementseenheden door vliegtuigen, welke over een groote gevechtswaarde beschikken, is gelegen in de omstandigheid, dat de luchtafweer van den aangevallene door laatstgenoemde luchtstrijdkrachten kan worden gebonden en de bombardeurs dien-tengevolge aan hun opdracht — welke groote nauwkeurigheid vereischt — ongestoord kunnen voldoen.

Er hadden gedurende het conflict eenige luchtgevechten op kleine schaal plaats, waarvan een drietal nader zal worden omschreven.

Het eerste gevecht speelde zich af bij Soochow tusschen een Chineesch 1 persoons-jachtvliegtuig en een Japansche tweezitter, behoorende tot het geleide van een bombardeerafdeeling. Het Chineesche vliegtuig werd neergeschoten, de Japansche mitraillist gedood.

De tweede ontmoeting geschiedde op den dag, waarop het permanente vliegkamp bij Hangchow werd gebombardeerd. Ter gelegenheid van dezen raid werd op den terugkeer het tijdelijke vliegkamp van Hangchow ontdekt. Hier waren 15 toestellen aanwezig, welke zich juist gereed maakten om te starten. Terwijl de Japansche bombardementsvliegtuigen, welke hun bommen hadden afgeworpen, terugkeerden naar Wangpoo, beschoten de hun begeleidende 2 persoons-jagers de Chineesche toestellen en schoten er twee op den grond in brand. Een luchtgevecht ontspon zich, daar 5 Chineesche vliegtuigen kans hadden gezien te starten. Als waarschijnlijk gevolg van de numerieke minderheid, de inferioriteit van de toestellen en de geringe vlieghoogte, waardoor de Chineesche toestellen in een tactisch ongunstige positie verkeerden, werden nog 3 Chineesche vliegtuigen vernield, terwijl één Japansche jager werd gedwongen te landen nabij Hangchow.

Het lijkt geen twijfel, dat de resultaten van dezen aanval geheel anders zouden zijn geweest, indien men aan Chineesche zijde over een goed georganiseerd luchtwachtdienst had beschikt, welke dienst de vliegtuigverbanden in de gelegenheid had gesteld tijdig te starten om onder gunstige omstandigheden het gevecht aan te gaan.

Bij Chenju, waar 3 Chineesche jagers een formatie van 3 Japansche bombardeurs, geëscorteerd door 3 twee persoons-jachtvliegtuigen ontmoetten, was het geluk aan eerstgenoemde zijde en werd een Japansch bombardementsvliegtuig met een bemanning van 3 personen, afgeschoten.

Uit de weinige gegevens, welke ten dienste staan, is het niet mogelijk algemeene gevolgtrekkingen uit deze luchtgevechten te maken en in geen geval eenige voorspellingen te doen. Daarvoor is in de eerste plaats te weinig bekend van de technische inrichting, de performances der wederzijdsche vliegtuigen en van de capaciteit en van het luchtvaardend personeel, welke bovengenoemde eigenschappen van primair belang zijn en de tactiek van het luchtgevecht geheel beheerschen.

Het beschermen van de bombardeerafdeelingen vond plaats door tweepersoons-jachtvliegtuigen. Hiervoor zijn twee redenen. Wegens zijn gespecialiseerde vliegeigenschappen — snelheid en stijgvermogen — moet de 1 persoons-

jager licht zijn, beschikt dus over een geringen brandstofvoorraad en heeft dientengevolge een kleine werkingssfeer. Het optreden op grooten afstand van zijn basis is derhalve niet mogelijk.

Nu waren weliswaar eenige Chineesche vliegvelden op betrekkelijk geringen afstand van de Japansche luchthaven gelegen, zoodat ook een éénpersoons-toestel deze enkele tientallen kilometers wel had kunnen afleggen. Maar een tweede reden is gelegen in het feit, dat de éénpersoons-jager, in tegenstelling met het door twee personen bemande vliegtuig, zich niet in achterwaartsche richting kan verdedigen. Hieruit volgt dat, indien een bombardementsvliegtuigafdeeling op den terugweg wordt aangevallen, de haar begeleidende 1 persoons-jagers bij herhaling worden gedwongen keert te maken om hun vuurkracht te kunnen benutten. Dergelijke tijdroovende manoeuvres verkleinen hun toch al geringe werkingssfeer aanzienlijk.

Het éénpersoons-jachtvliegtuig leent zich uitsluitend voor *locale* verdediging van het binnenland en voor het plaatselijk bevechten van een tijdelijk luchtoverwicht. De Japanners hebben zich deze lessen uit den wereldoorlog ten nutte gemaakt.

De tweepersoons-beschermingsvliegtuigen hebben zich in de verschillende luchtgevechten uitstekend getoond. Dit is een typisch verschijnsel, daar altijd de éénpersoons-jager als de „fighter” bij uitnemendheid gold. Voorloopig moeten wij het bovenstaande echter als een verschijnsel opvatten; ook in dit opzicht zou het voorbarig zijn om uit de luchtgevechten gewichtige conclusies te trekken. Maar toch verdient het onze belangstelling. Want het bevestigt eenigszins de meening van zeer gezaghebbende schrijvers op tactisch-aviatisch gebied, die in het luchtgevecht aan een twee- of meerpersoons-jager — en naar mijn meening terecht — de voorkeur geven. In Zweden, welk land beschikt over uitstekende 2 persoons-jachtvliegtuigen (Junkers K 47), werden bij de luchtmanoeuvres in 1931 soortgelijke ervaringen opgedaan, terwijl in Engeland eenige flights van verschillende jachtvliegtuigafdeelingen van de Royal Air Force, bestemd voor de „home defence” — welke verdediging aldaar uitstekend is ingericht en waarvoor het nieuwste en beste materieel wordt gebruikt — zijn gereorganiseerd en voorzien van den tweezitter „Hawker Demon”. Weliswaar zal voorloopig de éénpersoons-jager over een grooter snelheid en beter stijgvermogen blijven beschikken, maar het valt niet te ontkennen, dat de minder aan plaats en tijd gebonden tweezitter op velerlei gebied grootere militaire voordeelen heeft.

ad 2. De één-persoons-jachtvliegtuigen van het leger werden veelvuldig gebruikt voor het beschieten van loopgraven, mitrailleurnesten en colonnes. De aanvallen geschieden op een hoogte van 200—500 m, „omdat de Japansche piloten” — volgens hun eigen verklaringen althans — „niet lager konden dalen wegens het hevige vuur van mitrailleurs tegen luchtdoelen”. De geleden verliezen waren niet gering, eenige toestellen werden neergeschoten en gemiddeld werd een derde gedeelte van het aantal ingezette vliegtuigen min of meer ernstig getroffen.

De resultaten van deze „prikken” waren onbelangrijk, althans in materielen zin. Op de zeer goed gemaskeerde „snipers” en de oordeelkundig in het terrein opgestelde mitrailleurs werd geen uitwerking verkregen, deze bleven een ernstig beletsel vormen voor de vorderingen van de Japansche troepen. Omtrent de bereikte resultaten bij het mitrilleeren van meer of minder gesloten troepen- of voertuigcolonnes staan geen gegevens ten dienste.

Het gebrek aan artillerie is de voornaamste reden, waarom herhaaldelijk en met talrijke vliegtuigen tegen troepen op den grond werd opgetreden. Maar ook om deze reden is het onoordeelkundig inzetten van dit kostbare en moeilijk te vervangen oorlogsmaterieel niet te rechtvaardigen, zelfs al kon men aan Japansche zijde de jagers niet beter elders voor andere doeleinden gebruiken. (Zie blz. 16). De wereldoorlog toch heeft geleerd, dat de materiele resultaten van een beschieting van oordeelkundig gedekte en verspreide infanterie door vliegtuigen nihil zijn en dat, als de troep van den eersten schrik is bekomen, ook het moreel effect zeer gering moet worden geacht. Alleen op gesloten colonnes en voornamelijk op vluchtende troepen kan een groote en langdurige uitwerking worden verkregen. De Somme-slag en de terugtocht der Duitschers in 1918 zijn er om dit te bewijzen.

Maar ook de wijze van inzetten der luchtstrijdkrachten, in 't bijzonder wat betreft de vlieghoogte, was verre van oordeelkundig. Juist op een hoogte van 200—800 m heeft het mitrailleurvuur tegen luchtdoelen de grootste uitwerking, daar beneden wordt de trefkans aanzienlijk geringer, wegens de toenemende hoeksnelheden der vliegtuigen, welke snelheden het richten bemoeilijken. Had men aan Japansche zijde derhalve toch de vliegtuigen willen inzetten tegen doelen op den grond, dan waren verrassende aanvallen op zeer geringe hoogte (± 50 m) met den zon in den rug en gebruik makende van terreinvoorwerpen verkieslijker geweest.

C. De luchtverkenningen.

De luchtverkenningen, welke ten doel hadden gegevens te verschaffen aangaande het luchtbombardement, traden op den voorgrond ten opzichte van de verkenningsvluchten, welke uitsluitend werden ondernomen om de gevechtsleiding op de hoogte te brengen van den toestand aan het front. Dit is geheel in overeenstemming met de algemeene actie van de Japansche luchtstrijdkrachten, welke grootendeels in het teeken van het luchtbombardement stond. Er hebben zich vanzelfsprekend gevallen voorgedaan, waarbij het moeilijk is de grens scherp te trekken.

De verkenning van de fronten, verkeerswegen, bewoonde oorden, enz. hebben over het algemeen bevredigende resultaten opgeleverd, hetgeen in verband met de afwezigheid van een georganiseerde luchtverdediging en luchtwachtdienst geen verwondering behoeft te baren. De aard van het gevechts-terrein leverde geen bezwaren op, weliswaar was het bedekt door talrijke dorpen en gehuchten, maar overigens vlak en overzichtelijk („perfectly flat”).

Zelden werd de luchtverkenning toegepast ten dienste van het vuur der artillerie, omdat de munitie nauwelijks voldoende was om de doelen te bestrijden, welke in contact waren met de Japansche infanterie en derhalve niet voor waarneming uit de lucht in aanmerking kwamen. Gebruik werd gemaakt van dezelfde vliegtuigen, welke ook het luchtbombardement verrichtten. Bescherming is wegens bekende redenen alleen toegepast bij verkenningen op grooten afstand en van groot belang.

De verliezen van de Japansche luchtstrijdkrachten waren hoofdzakelijk te wijten aan het vijandelijk mitrailleurvuur bij het ingrijpen in het gevecht op den grond en overigens, daar de vijand zich tot de verdediging bepaalde en nimmer de luchtbases heeft aangevallen, gering. Zij bedroegen een twaalfstal toestellen, terwijl 7 personen werden gedood of gewond.

Eindbeschouwing.

De opsomming van de gebeurtenissen, welke betrekking hebben op de lucht-

vaart tijdens het Shanghai-conflict toont aan, dat de deelname van de luchtstrijdkrachten was beperkt in tijd en voornamelijk in aantal. Nochtans heeft de luchtvaart veel en nuttig bijgedragen tot het slagen der Japansche operatiën. De vraag rijst echter, wat het lot zou zijn geweest van de eerste militaire onderneming, toen de Japansche legerleiding nog maar over weinig vliegtuigen en geen luchtafweermiddelen beschikte, indien de tegenstander een goed georganiseerde en actieve luchtvloot had kunnen inzetten.

De Japansche legerleiding heeft, toen zij zich waagde in een onderneming tegen Shanghai, het hoofd moeten bieden aan onverwachte tegenslagen, welke een gevolg waren van het onderschatten van den tegenstander en welke noodzaaken herhaaldelijk versterkingen aan te voeren en successievelijk enorme hoeveelheden materieel te ontschepen. Dit alles bood den tegenstander de gunstigste kansen! Om dezelfde redenen waren de Japanners gedwongen voortdurend versterkingen aan artillerie aan te voeren. Onder deze omstandigheden heeft de luchtvaart gediend om in het nijpend tekort aan deze wapensoort tegemoet te komen en werden de vliegtuigen — noodgedwongen — aangewend in ondernemingen, welke weinig resultaten opleverden.

Niettegenstaande deze operatieve en tactische tekortkomingen en het gemis aan oorlogservaring heeft het luchtwapen in het raam van de beperkte militaire operatiën bij Shanghai — waarbij ook eischen van internationalen aard belangrijke beperkingen noodzakelijk maakten — haar macht ten volle bevestigd.

Een, naar Europeesche verhoudingen zeer geringe, macht van ± 60 vliegtuigen met beperkten munitievoorraad (waarvan 18 bombardeurs eerst tegen het einde van den strijd beschikbaar kwamen), was in staat om in den loop van één maand vier vliegparken en -velden, twee forten, een vijftal belangrijke spoorwegknooppunten, verscheidene dorpen en de uitgebreide stadswijk Chapei grondig te vernielen. Er werden 17 Chineesche toestellen vernield.

Het aantal door luchtbombardementen gesneuvelde en gewonde militairen bedroeg meer dan 1500, de slachtoffers van de burgerbevolking worden geschat op 2 à 3000 personen. De bewoonde oorden werden door de bevolking onttruimd, welke ten getale van 700.000 uit het bedreigde gebied vluchtte. De totale schade door het luchtbombardement veroorzaakt, kan op ± 600 miljoen gulden worden geschat.

De indruk, welke het luchtbombardement — dat waarschijnlijk nog maar een zwakke afspiegeling is van een luchtaanval in de toekomst en nog niet eens werd ondernomen met het speciale doel om de bevolking te terroriseeren — maakte, was geweldig en vond later weerklank in Mandchoerije. Herhaaldelijk werd in de pers melding gemaakt van het feit, dat de bevolking, alleen nog maar door de *bedreiging* met een luchtbombardement, in paniek vluchtte en hierdoor de militaire ondernemingen nadeelig beïnvloedde.

Dit alles is begrijpelijk. Een georganiseerde luchtverdediging bestond niet, een luchtwachtdienst was ver te zoeken en zelfs de primitiefste voorzorgen in zake de luchtbescherming ontbraken volkomen. En last not least: de luchtvaart was in de laatste jaren schromelijk verwaarloosd en miste innerlijke kracht.

Ten gevolge van de geleden verliezen hebben de Chineezzen de waarde van het luchtwapen begrepen. De organisatie van de luchtstrijdkrachten werd onmiddellijk ter hand genomen en maakt nu bij de plannen tot reorganisatie van de geheele weermacht het overheerschende punt uit. Het gouvernement te Nanking besloot voorloopig 11 miljoen dollar van de begroting van marine over te brengen op die van de luchtvaart en luchtverdediging. De regeering heeft haar les geleerd!

LEVERINGEN TEN BEHOEVE VAN DE GEMOBILISEERDE WEERMACHT

DOOR A. M. VORSTMAN,

Generaal-majoor b.d.

De economische en industriele verdedigingsvoorbereiding beoogt in de eerste plaats te verkrijgen, dat de velerlei en groote hoeveelheden goederen, welke de weermacht, zoodra zij op voet van oorlog wordt gebracht, zal behoeven, vlot, vlug en in voldoende hoeveelheden zullen worden geleverd.

Deze voorbereiding sluit dus om te beginnen in een onderzoek naar den aard en den omvang der behoeften. Hierop volgt vanzelf het na gezette overweging vaststellen van gegevens omtrent de aan te schaffen hoeveelheden, de eischen, waaraan de goederen moeten voldoen, de wijze van verpakking, het tijdstip en de plaats der aflevering.

De behoeften, waarin zal worden voorzien, kunnen, hetzij onomstootelijk vaststaan, hetzij met groote mate van waarschijnlijkheid worden verwacht. Ook in het laatste geval eischt een degelijke voorbereiding, dat er ten volle mee wordt rekening gehouden.

Nadat de behoeften aldus naar aard, hoeveelheid, enz. zijn omschreven en vastgesteld, dient te worden nagegaan waar het noodige kan worden aangeschaft, en de wijze, waarop het zal worden verkregen. Vanzelf leidt dit er toe om contact te zoeken met de leveranciers, die voor het doen van leveringen bij mobilisatie in de eerste plaats in aanmerking schijnen te moeten komen, teneinde te overleggen in hoeverre met hun medewerking kan worden verkregen, dat uitzicht ontstaat op leveringen bij mobilisatie overeenkomstig de belangen der weermacht.

Dit alles moet noodzakelijk in vreedetijd worden verricht. Het kost uiteraard tijd om de juiste personen als leveranciers te vinden en deze tijd is hiervoor niet meer beschikbaar, indien eenmaal de mobilisatie voor de deur staat.

Voorts gaat er tijd mee heen om de leveranciers, in wier gedachtenwereld natuurlijk als regel de omstandigheden, welke met een mobilisatie gepaard gaan, geen groote plaats innemen, op de hoogte te brengen met de bijzondere eischen, die dan juist aan leveringen ten behoeve van de weermacht moeten worden gesteld. En dit alles is zeer noodig, want bij mobilisatie mag niet meer dan bepaald onvermijdelijk is aan het toeval worden overgelaten. De moeilijkheden, die op de militaire leiders aanstormen — op hen die tevens „aanschaffende autoriteiten” zijn, niet in de laatste plaats — eischen in die dagen zoozeer hun aandacht op voor groote zaken maar ook voor oogenschijnlijk kleine details, dat niets onbeproefd mag worden gelaten om de noodzakelijke en te voorziene werkzaamheden als het ware automatisch te doen verlopen.

Onder leveringen, waarvan hiervoren sprake is, versta ik ook het verrichten van werkzaamheden, ook al noem ik die niet afzonderlijk. Dit is in feite een levering van werk, dus ook een levering, maar waarbij geen goederen van de eene hand in de andere overgaan.

Niet te ontkennen valt, dat van verschillende goederen de voorraad, welke in militaire magazijnen kan worden onderhouden, zoowel voor de behoeften in vreedstijd als met het oog op verstrekking bij mobilisatie, niet voldoende is en ook niet kan zijn om de weermacht volledig op voet van oorlog uit te rusten. Die voorraden toch kunnen niet gedurende onbepaalde tijd worden bewaard; zij moeten worden vernieuwd voor den tijd gekomen is, dat zij door langere bewaring in bruikbaarheid achteruit zouden gaan. Dit vernieuwen is alleen mogelijk door verbruik in vreedstijd, dus door de dan in beperkt aantal onder de wapenen zijnde militairen er mede uit te rusten of er mede te laten oefenen. De vredesvoorraden vinden dus vanzelf een grens voor hun omvang in hetgeen voor de uitrusting en oefening der jaarlijks onder de wapenen komende dienstplichtigen noodig is en in het aantal jaren, gedurende welke de goederen zonder schade kunnen worden bewaard. Het is duidelijk, dat dit aantal jaren voor goederen van verschillende soort zeer uiteen kan loopen, waaruit dus volgt, dat van de eene soort goederen de vredesvoorraad veel dichter bij hetgeen voor mobilisatie noodig is, zal kunnen komen dan van de andere.

Een andere grens ligt in de financiën, n.l. in het bedrag, dat op de jaarlijksche begrooting kan worden uitgetrokken voor aanschaffingen en vernieuwingen. Maar niet alleen voor deze posten; het opvoeren der voorraden kost tevens veel aan magazijnsruimte en aan personeel voor beheer en onderhoud; deze uitgaven mogen allerminst verwaarloosd worden.

Zoo zal het dus wel duidelijk zijn, dat het, hoeveel zorg er ook besteed wordt aan het aanleggen en onderhouden in vreedstijd van voorraden, waaraan de gemobiliseerde weermacht onmiddellijk beoefte zal hebben, niet is te voorkomen, dat er bij mobilisatie al dadelijk zeer belangrijke aanschaffingen zullen moeten worden gedaan om de uitrusting te completeeren, de dagelijksche voeding te verzekeren, het door slijtage verbruikte te vervangen, enz.

Bij deze aanschaffingen mag er dan in dien moeilijken tijd geen oogenblik verloren gaan, niet alleen, maar integendeel moet er alles op worden gezet om de leveringen zoo spoedig mogelijk te doen afloopen. De weermacht kan feitelijk niet wachten, want van den eenen dag op den anderen kan zij worden geroepen tot de hoogste taak, waarvoor zij is georganiseerd en opgeleid.

Bij de bestudeering en bewerking der economische en industriele verdedigingsvoorbereiding behoort dus, na het vaststellen van den aard en den omvang der behoeften bij mobilisatie, als voornaamste punt in het oog te worden gehouden de vraag: hoe krijgt de weermacht op de vlugste en zekerste wijze al datgene, waarin de vredesvoorraden nog te kort schieten om de oorlogsvoorraden te brengen op het peil, dat voldoende waarborgen geeft voor geregelde verstrekking van al wat noodig kan zijn?

Snelheid en zekerheid zijn niet altijd verenigbaar, maar zeer veel is toch te verkrijgen door reeds in vreedstijd met hen, die bij mobilisatie als leveranciers zullen moeten optreden, overeenkomsten aan te gaan en afspraken te maken, waardoor de leveranciers weten wat geëischt kan worden, zoodat zij aanleiding hebben om te overwegen hoe zij aan die eischen het beste zouden kunnen voldoen. Bij de voorbereiding is als na te streven ideaal te beschouwen, dat de aanschaffende autoriteit, indien de dag der mobilisatie eenmaal mocht zijn gekomen, met een zeer kort bericht kan volstaan om voor een bepaald artikel de levering geheel op gang te zetten. Dus dan zoo mogelijk geen onderhandelingen meer over hoeveelheden, tijd en plaats van levering, wijze van verpakking, enz. en zelfs over den prijs geen uitvoerig debat. Wel kan veel

reeds bij voorbaat worden uitgemaakt en bij wederzijdsche drang tot samenwerking ook op schrift worden vastgelegd, maar de prijs der levering zal steeds moeten blijven zweven. Ten aanzien van den prijs kan geen leverancier zich voor een onbestemd tijdstip in de toekomst binden. Maar toch zal het meermalen mogelijk zijn voor de berekening hiervan een grondslag te bepalen, die als de omstandigheden tot levering noodzaken, verschil van meening zooveel mogelijk uitsluit en dus tijd doet winnen.

Wanneer de voorbereiding zoover is gevorderd, is wel zeer veel verkregen, maar er blijft toch ook nog zeer veel te doen over, dat noodzakelijk moet worden geregeld. Want er moet ook op worden gerekend, dat op het werk, dat een leverancier op zich genomen heeft, tijdens de uitvoering toezicht zal kunnen worden gehouden, opdat niet door een onwillekeurig misverstand of door welke andere oorzaak dan ook het resultaat der werkzaamheden anders zou uitvallen dan de aanschaffende autoriteit heeft bedoeld. En dan moet ook alles worden voorbereid om de leveringen te zijner tijd in ontvangst te kunnen nemen, na te zien of ze voldoen aan de gestelde eischen, op te slaan in hiervoor bestemde magazijnruimten en onder toezicht en beheer te plaatsen van deskundig magazijnspersoneel.

Maar het allereerst noodige is toch, dat de levering in gang wordt gezet, en dat alle omstandigheden voor een verloop overeenkomstig de militaire eischen aanwezig zijn, en dat moeilijkheden, die dit goede verloop zouden kunnen belemmeren, uit den weg worden geruimd.

En nu is het juist op een van laatstbedoelde belemmeringen, waarop ik hier de aandacht zou willen vestigen.

De militaire autoriteit verwacht, dat de leiders van bedrijven, welke bij mobilisatie leveringen aan de weermacht zullen doen, aan de opdracht hiertoe den voorrang zullen geven boven andere leveringen. Dus dat werk voor particulieren, indien dit het uitvoeren der militaire opdracht zou ophouden, tijdelijk zal worden geschorst.

Het behoort wel tot de groote uitzonderingen, indien het uitvoeren van een levering ten behoeve van de gemobiliseerde weermacht, die toch altijd van grooten omvang is, slechts een zoo klein deel van de totale capaciteit van een fabriek in beslag neemt, dat leveringen ten behoeve van particulieren op de gewone wijze kunnen blijven doorgaan. Het zal dus regel zijn, dat laatstbedoelde leveringen tijdelijk moeten worden gestaakt, maar dan blijft de leverancier ten aanzien hiervan in gebreke, hij schaaft de belangen van hen, tegenover wie hij zich tot levering heeft verplicht, met het gevolg, dat hij voor schadevergoeding deswege aansprakelijk zal kunnen worden gesteld.

De rechtmatigheid van den eisch tot het betalen van schadevergoeding wordt echter opgeheven, indien bewezen kan worden, dat de leverancier tengevolge van overmacht in gebreke is bebleven. Deze overmacht zal dan gegrond moeten zijn op door de militaire overheid opgelegden dwang om aan de leveringen ten behoeve van de weermacht den voorrang te geven boven alle andere aangegane verplichtingen.

Het is voor de militaire autoriteit in het algemeen niet voldoende om bij mobilisatie een bestelling te plaatsen; zij zal tevens maatregelen moeten nemen, dat haar bestelling wordt uitgevoerd binnen den noodzakelijk korten tijd, althans, dat andere verplichtingen van den leverancier deze uitvoering niet zullen ophouden.

Deze maatregelen, die dan een dwang inhouden, zullen moeten zijn gegrond op wettelijke bevoegdheden der militaire overheid. Anders zou de staat ver-

antwoordelijk worden voor de aan particulieren door een leverancier toegebrachte schade, omdat deze zou zijn veroorzaakt door zijne ambtenaren, aan wie machtsmisbruik ten laste zou kunnen worden gelegd.

Er moet alzoo worden nagegaan waar de wettelijke voorschriften zijn te vinden, op grond waarvan de militaire autoriteit bevoegd kan zijn tot het doen van leveringen op te leggen en tevens er voor te waken, dat deze leveringen niet worden opgehouden of uitgesteld doordat de leverancier een andere levering, waartoe hij zich vroeger heeft verbonden, zou laten voortgaan. Deze bevoegdheid is neergelegd in de Inkwartieringswet, in de wet op den Staat van Oorlog en Staat van Beleg, en in de Ontheigeningswet.

Toepassing van de hierin neergelegde bepalingen zal in vredestijd moeten worden voorzien en worden voorbereid op zoodanige wijze, dat zij zonder tijdverlies onmiddellijk kan volgen, zoodra bij mobilisatie een in vredestijd aangegane overeenkomst voor levering tot uitvoering moet komen.

In de mobilisatie-archieven der aanschaffende autoriteiten zullen zich dus moeten bevinden niet alleen de leveringsovereenkomsten voor het geval van mobilisatie met de ontwerpen van de ter uitvoering te nemen maatregelen en de instructies voor de met de uitvoering te belasten personen, maar ook de ontwerpen van de maatregelen tot toepassing van wettelijken dwang, om de onbelemmerde nakoming der overeenkomsten te verzekeren.

Het was mijn bedoeling om in het vorenstaande de aandacht te vestigen op een bijzonderheid, welke, als men er eenmaal oog voor heeft gekregen, bezwaarlijk als overbodig kan worden beschouwd. Het kwam mij voor, dat het zijn nut kon hebben dit punt eens in een militair tijdschrift ter sprake te brengen, omdat militairen in het algemeen, vooral wanneer het opmaken en uitvoeren van leveringsovereenkomsten niet tot hun dagelijksche werk behoort, deze materie soms niet dadelijk in hun geheel overzien. Nu de economische en industrieele verdedigingsvoorbereiding in hoogere mate dan voreen de aandacht heeft, kan het evenwel niet anders of alles wat tot verheldering van het inzicht hierin kan bijdragen dient tevens de hoogste belangen van den Staat. En voor het waarborgen van deze belangen kan nimmer te veel zijn gedaan, wanneer de Staat eenmaal — moge de toekomst nog verre zijn — nog eens genoodzaakt mocht worden, zijn recht op bestaan met de kracht der wapenen te verdedigen.

OPTREDEN VAN HET BATALJON IN DE VERDEDIGING

DOOR C. J. A. VAN DER HEEM,
Kapitein der infanterie, Leeraar K.M.A.

SLOT VAN DE OEFENING OPGEGEVEN IN HET
FEBRUARI-NUMMER.

(Zie de M.S. Febr. blz. 95, Maart blz. 166, Mei blz. 306 en Aug. blz. 483).

HET OPTREDEN VAN HET BATALJON TIJDENS 'S VIJANDS AANVAL.

Wij maken thans een sprong van eenige dagen en gaan de gebeurtenissen, die zich gedurende dien tijd hebben afgespeeld, in hoofdzaak stilzwijgend voorbij, vermelden slechts dat, wat tot goed begrip van zaken strikt noodzakelijk is en geven ten slotte den toestand zooals die in den avond van den 5den Augustus is geworden. Hoe deze toestand is ontstaan, laten wij in het midden.

II Verk. A. is in de eerste dagen van Augustus onder het voeren van hevige gevechten teruggegaan (zie *Gev. Handl.* punt 106). Zij heeft de voeling met den vijand weten te behouden en verschaft de D.G.C. waardevolle inlichtingen. Verschillende malen heeft zij den opmarsch van 's vijands lichte troepen tot staan gebracht, maar moest dan onder druk van de daarachter volgende voorhoeden teruggaan. In den nacht van 4 op 5 Augustus is zij ten slotte tot achter de voorposten teruggetrokken. Ook het bij de voorposten ingedeelde 1 E.W. was toen reeds teruggenomen.

In hetzelfde tijdperk hebben **Blauwe vliegers** den opmarsch in noordelijke richting van talrijke, uit alle wapens bestaande colonnes, gemeld.

In den namiddag van 4 Augustus heeft Rood vergeefs getracht den taaien weerstand van de Blauwe, in samenwerking met de lichte troepen strijdende **voorposten** te breken. Hij werd overal door vuur tot staan gebracht.

De **werkzaamheden**, die niet gedekt tegen luchtwaarneming konden plaats hebben, zijn 's nachts verricht. Het boschachtige terrein maakte het intusschen mogelijk aan tal van werken ook overdag te arbeiden.

De **artillerie** heeft vooral op 3 en 4 Augustus door het afgeven van storend vuur, door het ontketenen van vuurconcentratie's naar aanleiding van vliegerberichten en een enkele maal door het afgeven van vernietigingsvuren met vliegerwaarneming, 's vijands opmarsch gehinderd en vertraagd. In den namiddag van 4 Aug. is éénmaal door een steunpuntcommandant in de vps artilleriesteun gevraagd, n.l. door den C. van Kl. Kell, waarop vuur 51 afgegeven is.

Een stoot van vijandelijke **pantserwagens** op den kunstweg Enghuizen—Hummelo werd door het ig. afgewezen. Dit laatste is daarna van stelling veranderd.

De toestand in het vak van 12 R.I. is bij het vallen der duisternis op 4 Augustus als volgt.

De **voorposten** hadden wachten uitgezet o.a. bij Vogelhorst en in de zuidpunt van het langwerpige boschperceeltje Z.W. van Eldrik. Deze wachten zijn teruggeworpen en de vijand heeft zich weten te nestelen achter de Wehlsche beek en in den noordrand van de boschperceeltjes in vt 29—69, die in het westelijk nevenvak voor het front van 9 R.I. gelegen zijn.

De voorpostencommandant heeft bij het invallen der duisternis het aantal gevechtsofstellingen in voorste lijn vermeerderd (Gev. Handl. punt 132) door het plaatsen van een mitr.groep tusschen Enghuizen en Bartham en een tusschen Enghuizen en Eldrik, welke groepen tijdelijk aan de voorpostenreserve in Broekhuizen werden onttrokken. Genoemde groepen hebben opdracht bij het aanbreken van den dag hun oorspronkelijke opstellingen weer in te nemen, echter niet, dan na bevel van den voorpostencommandant.

In 't kort samengevat is de toestand in den avond van 4 Aug. aldus, dat 's vijands pogingen om de Blauwe voorpostenstrook binnen te dringen mislukt zijn. *De gevechtsaanraking is tot stand gekomen.*

De taak der voorposten in den nacht van 4 op 5 Augustus.

Deze kan in 't kort als volgt worden saamgevat:

1°. De voorposten moeten door verhoogde waakzaamheid een verrassenden aanval voorkomen.

2°. Zij moeten door middel van een intensief uitgevoerde patrouillegang en door het doen van kleine ondernemingen medewerken aan den inlichtingsdienst.

ad 1°. Door onafgebroken waakzaamheid te betrachten moet bereikt worden dat een vijandelijke aanval, op welk oogenblik deze ook moge losbreken, steeds volledig bezette gevechtsofstellingen tegenover zich vindt.

De voorposten moeten daarom in hun gevechtsofstellingen legeren. (Zie Aanwijzingen voor de opleiding der infanterie, het regiment, punt 90).

Dan alleen zal het mogelijk zijn, het vuur op elk gewild oogenblik te ontketenen. Vooral gedurende de laatste nachturen moet de aandacht zoo hoog mogelijk gespannen zijn en dienen de genomen maatregelen zoo minitieuus en streng mogelijk te worden toegepast.

ad 2°. Het is nu vooral van belang veel en juiste inlichtingen van den vijand te verkrijgen. Een goed werkende **inlichtingsdienst** toch zal een verrassenden vijandelijken aanval veelal kunnen voorkomen en de eigen partij in staat stellen goede afweermaatregelen op het juiste moment te nemen. Behalve de patrouillegang, die door den voorpostencommandant gelast is, heeft de B.C. nog een tweetal kleine ondernemingen bevolen. Twee groepen onder bevel van Lt. A. hebben opdracht zich langs het bosch Z.W. van Eldrik te begeven naar de Wehlsche beek, deze te overschrijden en door te dringen tot De Hoef en De Groote Kruidhof, vast te stellen hoe sterk genoemde complexen bezet zijn en gevangenen mede te brengen. Een dergelijke onderneming gaat in de richting van Groot en Klein Baar.

Beide ondernemingen hebben in zoover succes, dat vastgesteld is, dat de Wehlsche beek op verschillende plaatsen bezet is en dat er gedurende den nacht troepenverplaatsingen in het terrein Zuid van genoemde beek plaats hebben. Medegebrachte krijgsgevangenen deelen mee, dat Rood voornemens is den opmarsch den volgenden dag voort te zetten en dat de Zuid van 12 R.I.

zich bevindende XXIste Roode divisie opdracht heeft naar Lochem op te rukken.

Het gedrag der voorposten tijdens 's vijands aanval.

Den 5den Augustus om 4.30 Zomertijd, tijdens de schemering, breekt plotseling een krachtige vijandelijke artilleriebeschieting los, welke in hoofdzaak gericht schijnt te zijn op de Blauwe voorpostenopstellingen. Het is blijkbaar de voorbereiding voor een aanval op de voorposten op het geheele divisiegroepsfront. Verplaatsen wij ons thans naar de voorposten van 12 R.I. en volgen aldaar den loop der gebeurtenissen.

De bezetting der voorposten heeft een toevlucht gezocht in de schuilplaatsen. Zij streeft er natuurlijk met alle krachten naar de leiding met den gang van zaken op de hoogte te houden.

Om 4.35 gaat bij Soppersbrug het alarmsein, de groene vuurpeil, op. Voorts staan den voorposten nog ter beschikking de telefoon, die nog geheel intact is en de tot stand gebrachte optische verbindingen (zie punt 12 van het voorpostenbevel, blz. 316). Ten slotte heeft de voorpostencommandant nog de beschikking gekregen over een postduivenverzorger met rijwiel en rijwielmand, waarin 6 postduiven uit het verplaatsbaar postduivenstation van de divisie. (Zie Voorschrift voor den postduivendienst No. 35 c).

Om 4.40 ontketent Blauw zijn tegenvoorbereidingsvuren. Zij liggen in hoofdzaak op de omgeving van de Wehlsche beek. Dit ontketenen kon zoo snel geschieden, omdat de D.C., op wiens last de vuuropening plaats had, den geheelen nacht bijna van minuut tot minuut op de hoogte met den toestand gehouden is. Hij verwachtte een vijandelijken aanval met stelligheid en toen hij bij het aanbreken van den dag bekend werd met de vijandelijke artilleriebeschieting, meende hij met vrij groote zekerheid daaruit te mogen besluiten dat een vijandelijken aanval ging beginnen. Hij wachtte zelfs het alarmsein niet af maar gelastte onmiddellijk de tegenvoorbereidingsvuren te openen, welke vuren 5 minuten later vielen. De R.C. doet na ontvangen bevel van den D.C. de tegenvoorbereidingsvuren met de zw. mitrs., opgesteld in de omgeving van Hummelo, afgeven. (Zie bevel aan C.—M.C.—III—12 R.I., blz. 311).

Om 4.45 verplaatst Rood het artillerievuur in noordelijke richting en bijna onmiddellijk daarna gaat de Roode infanterie tot den aanval voorwaarts.

Snel komt de bezetting der voorpostenstrook, voor zoover zij niet buiten gevecht is gesteld, uit de schuilplaatsen en neemt haar opstellingen in. De vijand heeft de Wehlsche beek reeds overschreden en wint terrein in noordelijke richting, maar al spoedig openen de voorposten het vuur. Elke steunpuntcommandant heeft rechtstreeks aan de hem steunende artillerie gevraagd de voorbereide afsluitingsvuren te ontketenen, welke in samenwerking met de infanterievuren een ondoorschrijdbaar geheel vormen (zie punt 14 van het voorpostenbevel, de schets op blz. 172 en punt 95 van de Aanwijzingen bij de opleiding der infanterie, het regiment).

Het voorwaarts gaan des vijands wordt derhalve al spoedig gestuit. Hij wordt gedwongen halt te houden en zich in het terrein te dekken. Van hieruit beantwoordt hij met zijn infanteriewapenen het vuur der voorposten en tracht met alle hem ten dienste staande middelen het Blauwe vuur te onderdrukken en terrein te winnen.

Slechts door een intensief gebruik van het terrein kunnen enkele groepen kruipende, man voor man terrein winnen.

Rood zet nieuwe krachten in en met behulp van een krachtige artilleristische actie, weet deze partij na verwoede strijd Kl. Kell te vermeesteren, waarvan de bezetting tot den laatsten man heldhaftig stand heeft gehouden. De overerving van dit steunpunt heeft vrij veel tijd in beslag genomen. Het is inmiddels 11.00 geworden.

De bezetting der overige steunpunten heeft stand kunnen houden. Vooral Broekhuizen doet van nu af uitstekend werk door den vijand het voorwaarts gaan vanuit Kl. Kell te beletten en aldus een omsingeling der steunpunten Eldrik en de Gieteling te beletten.

De vijand zet echter voortdurend nieuwe middelen in, steeds krachtiger wordt zijn actie, grooter en grooter worden de verliezen die de voorposten van Blauw lijden en het een na het ander vallen de Blauwe steunpunten uit de vps in Roode handen, met uitzondering nochtans van Eldrik, dat ofschoon aan alle zijden omsingeld tot het eind van den dag moedig stand houdt

In het behandelde voorbeeld hopen wij op voldoende duidelijke wijze in het licht gesteld te hebben:

1°. dat de voorposten nauwgezet op de hoogte moeten zijn van hetgeen van hen verlangd wordt. In dit geval „tot het uiterste stand houden”. De voorposten hebben zich tot den laatsten man en de laatste patroon verdedigd;

2°. dat de sterkte der voorposten zoo gering genomen wordt als in verband met de omstandigheden mogelijk is, opdat de maximum kracht voor de verdediging van de hws gespaard blijft. Hier kon met de betrekkelijk geringe strekte van 1 compagnie plus een sectie zw. mitrs. worden volstaan;

3°. dat het bevel: „tot het uiterste standhouden” tot gevolg heeft, dat men de voorposten ruimschoots van munitie en levensmiddelen moet voorzien en elk steunpunt met een doorlopende hindernis moet omringen;

4°. dat niet verzuimd mag worden den voorposten den noodigen steun te geven. Zij hebben recht op den vuursteun der artillerie en mogen niet aan hun lot worden overgelaten;

5°. dat het gevecht der voorposten slechts gunstige resultaten op kan leveren als de bezetting over een zeer hoogstaand moreel beschikt.

HET VERLOOP VAN DEN AANVAL OP DE BLAUWE HWS.

Rood is er den 5den Augustus in geslaagd de Blauwe voorposten terug te werpen of door omsingeling uit te schakelen. Die dag kenmerkte zich verder door een hevige artilleriestrijd, door talrijke luchtgevechten, terwijl Rood storende vuren tot ver achter de Blauwe frontlijn afgaf. In den laten namiddag is de gevechtsaanraking met de Blauwe hws tot stand gekomen. De heldhaftige weerstand der Blauwe voorposten heeft Rood zoo lang opgehouden, dat op 5 Augustus van een aanval op de Blauwe hws geen sprake meer kan zijn.

Den nacht van 5 op 6 Augustus gaan wij stilzwijgend voorbij. Bij Blauw verwacht men een aanval bij het aanbreken van den dag van 6 Augustus, maar de Roode aanval blijft uit. Den 6den Augustus zet Rood den artilleriestrijd voort. De Roode luchtmacht is zeer actief, herhaaldelijk hebben wederom luchtgevechten plaats, die nu eens in het voordeel van Rood, dan weer in dat van Blauw worden beslist. De vijand wil blijkbaar meer van de Blauwe stelling weten, alvorens den aanval te wagen. Zijn voorste infanterie-afdeelingen hebben zich tegenover de Blauwe frontlijn in het terrein genesteld en beginnen bij het aanbreken van den dag een vuurgevecht. Zij trachten voorts

met patrouilles tot aan de Blauwe frontlijn door te dringen. Blijkbaar willen zij de ligging ervan zoo nauwkeurig mogelijk vaststellen. Zoo gaat den 6den Augustus voorbij, alsmede den nacht van 6 op 7 tot 20 minuten vóór het aanbreken van den dag. Op dit tijdstip begint Rood op het geheele front een krachtige artilleristische voorbereiding, die 20 minuten duurt en waarbij vooral het Kasteel van Keppel het moet ontgelden. Onmiddellijk hierna gaat de Roode infanterie tot den aanval over. Blauw heeft ernstige verliezen geleden, maar weet niettemin het grootste deel der gevechtsofstellingen nog tijdig te bezetten.

Blauwe tegenvoorbereidingsvuren zijn op tijd ontketend, zij hebben Rood ernstige verliezen toegebracht, maar zijn niet in staat geweest den Rooden aanval in de kiem te smoren.

Vervolgens wordt het stormvuur ontketend. Het sein „**serie rood**” wordt daarvoor afgegeven op last van C.—1—II—12 R.I., die daartoe door den R.C. is aangewezen, omdat hij het best in staat is te beoordeelen wanneer het tijdstip tot het afgeven van dit vuur is aangebroken.

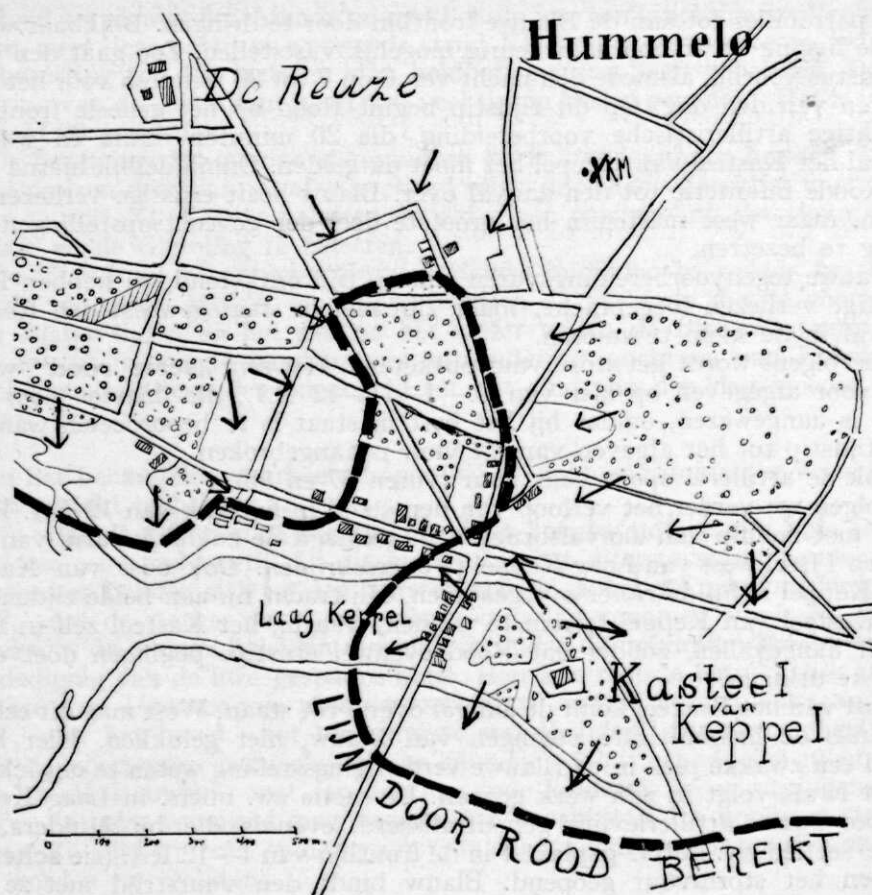
Ook de artillerie opent haar vuur (vuren 87 en 88).

Volgen wij verder het verloop van den strijd in het vak van 12 R.I. Rood is er met behulp van aanvalsbruggen in geslaagd de zuidelijke arm van den Ouden IJssel west van Laag Keppel te overschrijden. Ook oost van Kasteel van Keppel is hij de rivier overgekomen. Hij tracht nu aan beide zijden van het Kasteel van Keppel terrein te winnen, waarbij het Kasteel zelf in front wordt aangevallen, zonder dat Rood evenwel ernstige pogingen doet er in door te dringen.

Oost van het Kasteel komt de aanval overal tot staan. West mag dit echter, ondanks de heldhaftigste pogingen van Blauw, niet gelukken. Hier heeft Rood een zwakke plek in de Blauwe verdedigingsstelling weten te ontdekken.

Dit is als volgt in zijn werk gegaan. De sectie zw. mitrs. in Laag Keppel is door zwaar artillerievuur geneutraliseerd, evenals die bij Muldera. De beide sectiën zw. mitrs. geplaatst in de frontlijn van I—12 R.I. (zie **schets 3**) hebben het stormvuur geopend. Blauw bindt den vuurstrijd met ze aan en na verloop van eenige uren weet Rood met behulp van zijn artillerie en zijn ig. de westelijke sectie zw. mitrs. te neutraliseeren. De overige in dit vak staande automatische wapenen van Blauw hebben de handen vol en het gelukt daardoor aan een gedeelte der Roode infanterie, met behulp van aanvalsbruggen, ook den noordelijken tak van den Ouden IJssel, zuid van de IJzergieterij, te overschrijden, de daar staande gewoergroep omver te loopen en de sectie zw. mitrs. in de IJzergieterij min of meer bij verrassing buiten gevecht te stellen.

Van hieruit tracht Rood het succes in westelijke en oostelijke richting uit te breiden. In westelijke richting mislukt dit, hoofdzakelijk door het vuur van de geheel in tact zijnde sectie zw. mitrs. 200 m noord van de IJzergieterij. In oostelijke richting heeft de poging echter succes, begunstigd door het terrein weet Rood zich van de beide daar geplaatste lichte mitrs. en de huizencomplexen, waarin deze zijn opgesteld, meester te maken. Blauw tracht zich met alle krachten in zijn overige opstellingen te handhaven (C.—I—12 R.I. verplaatst echter zijn cp. naar De Reuze), maar de successen van Rood zijn nog niet geëindigd, de een na de ander vallen de Blauwe gevechtsofstellingen in Roode handen, het geheele boschterrein onmiddellijk zuid van Goedenberg weet deze partij te veroveren, maar als zij den noordrand aan de boschperceelen bezet heeft, komt haar aanval definitief tot stand.

Schets 4.

De pijltjes geven de plaatsen aan van waar de Roode 'aanval door Blauw vuur afgegrensd is.

Om 16.00 is de toestand zooals die op schets 4 is aangegeven.

De B.Cn. en de R.C. hebben de vorderingen des vijands nauwgezet gevolgd. Zij hebben tegelijk hun maatregelen genomen om op het juiste oogenblik door middel van een **tegenstoot** den vijand weer uit de hws te werpen en als om 16.00 de Roode aanval definitief tot staan komt, aarzelt Blauw niet en geeft C.—12 R.I. bevel tot den voorbereiden tegenstoot met de regimentsreserve. (Zie de bevelen van C.—12 R.I. en C.—III—12 R.I.).

De mortieren van 8 geven een kort maar krachtig inleidend vuur af, onmiddellijk daarop rukt het voor den tegenstoot aangewezen deel van de regimentsreserve, ten deele door de verbindingsloopgraven, op en gaat den vijand met handgranaat en bajonet te lijf. Het niet onmiddellijk rechtstreeks aangevallen deel der in de Blauwe stelling doorgedrongen Roode infanterie wordt onder krachtig vuur gehouden, zoolang de tegenstoot nog niet tot die deelen is genaderd. De mortieren hebben het vuur naar de IJzergieterij verlegd teneinde de zich daar inmiddels genesteld hebbende Roode vuurorganen te neutraliseeren, en deze te beletten in noordelijke richting te steunen of ter versterking op te rukken. — — — — —

In het behandelde geval hebben wij getracht de volgende beginselen toe te passen:

1°. De vijand moet zoo eenigszins mogelijk vóór de frontlijn tot staan worden gebracht.

2°. De bezetting van de hws moet onbeweeglijk zijn. Dringt de vijand ondanks de genomen maatregelen in de hws door dan zal hij door een taaie en hardnekkige verdediging ten slotte toch vast moeten loopen.

3°. Eerst daarna, dus als de beweging tot staan is gekomen, wordt hij door middel van tegenstoot of tegenaanval weer uit de hws geworpen.

4°. De tegenstoot moet zoo spoedig mogelijk na het vastloopen des vijands tot uitvoering komen, opdat de vijand niet de gelegenheid hebbe zich in het terrein te nestelen. De tegenstoot moet daarom voorbereid zijn.

BEOEFENING VAN HET TUCHT- RECHT IN DE WEERMACHT

BEANTWOORDING VAN DE VRAAG UIT HET AUGUSTUSNUMMER.

De compagniescommandant stelt, naar aanleiding van het ingekomen rapport, een onderzoek in, waarbij in elk geval de verdachte wordt gehoord (art. 46 W.K.). Wij kunnen aannemen, dat dit onderzoek den C. C. tot de conclusie voert, dat de verdachte de buizen heeft weggenomen met het oogmerk zich die wederrechtelijk toe te eigenen en zich derhalve heeft schuldig gemaakt aan het misdrijf van diefstal strafbaar gesteld in art. 310 W. v. S.

Het opslaan van art. 2, 4° W. K. leert den C. C. dat het begane feit een krijgstuchtelijk vergrijp oplevert, wanneer voldaan is aan de voorwaarden, dat:

1°. het feit naar zijn oordeel van zóó lichten aard is, dat de zaak buiten strafrechtelijke behandeling kan worden afgedaan¹⁾;

2°. de schuldige niet reeds twee maal te voren straf is opgelegd wegens een feit omschreven in een der in art. 2, 4° W. K. genoemde artikelen.

Aannemende, dat de C. C. het feit van voldoende lichten aard acht, blijft te onderzoeken of ook aan de tweede voorwaarde wordt voldaan. Daartoe is het niet alleen noodig de straflijst van den verdachte te raadplegen, doch is het tevens vereischt kennis te nemen van den inhoud van 's mans strafregister, hetwelk wordt aangehouden ter griffie van de arrondissementrechtbank in welker rechtsgebied de geboorteplaats van den veroordeelde is gelegen, dan wel aan het Departement van Justitie. Ingevolge circulaire van den Minister van Justitie wordt o.m. aan den Auditeur-Militair op diens verzoek, ten dienste der Justitie, ten aanzien van bepaalde personen kosteloos een uittreksel uit de strafregister verstrekt. De C. C. zal zich dus, d.t. van den regimentscommandant, tot den Auditeur-Militair moeten wenden (zie aant. 3 ad art. 2, 4° W. K. in „de Praktijk van het militaire tuchtrecht”). Uiteraard kost het echter eenigen tijd alvorens de gewenschte gegevens zijn verkregen. De C. C. staat nu voor de vraag of hij de verdachte al dan niet met groot verlof zal zenden. Art. 36, eerste lid c, van de Dienstplichtwet, maakt het mogelijk een dienstplichtige, die voor groot verlof in aanmerking komt, in werkelijken dienst te houden, zolang dit noodig is voor een onderzoek omtrent een strafbaar feit of een krijgstuchtelijk vergrijp waarvan hij verdacht of beklaagd wordt. Het behoeft geen betoog dat het onderzoek in ons geval in werkelijken dienst houden niet vordert. De C. C. besluit derhalve, in afwachting van het antwoord van den Auditeur-Militair, de verdachte met groot verlof te doen gaan.

¹⁾ Voor den uitleg door het H. M. G. aan deze voorwaarde gegeven, wordt verwezen naar aant: 3 op blz: 24 van „De Praktijk van het militaire tuchtrecht.”

Blijkt uit de van den Auditeur-Militair verkregen gegevens, dat de man niet tweemaal te voren is gestraft wegens een der feiten omschreven in de in art. 2, 4° W.K. genoemde artikelen, dan vraagt de C.C., door tusschenkomst van den R. C., aan den M. v. D. machtiging, om den verdachte, op grond van art. 36, tweede lid, j° art. 36 eerste lid c, der Dienstplichtwet, (N.B. niet op grond van art. 47 W.K., zooals een der inzenders meende) in werkelijken dienst te doen komen voor eventueel nader onderzoek en tot het ondergaan van straf.

Vorenstaande gang van zaken is eenigszins omslachtig, het is echter de eenige wijze voor den C.C. om *zeher* te zijn dat de zaak disciplinair behandeld mag worden. Wij vestigen er niettemin de aandacht op, dat nergens staat voorgeschreven dat de C.C. zijn wetenschap uit het strafregister moet halen. Wanneer de verdachte als betrouwbaar bekend staat, zal de C. C. een en ander zeer kunnen vereenvoudigen, door den verdachte af te vragen of hij reeds twee maal ter zake van een der meergenoemde feiten is gestraft. Luidt het antwoord ontkennend dan kan de C. C. aanleiding vinden tot een krijgstuchtelijke afdoening. Blijkt in dit geval later dat de gestrafte onjuiste inlichtingen heeft verstrekt, dan is dit aanleiding de strafoplegging overeenkomstig art. 50 W.K. te niet te doen en de zaak verder, volgens de bepalingen van de Rechtspleging landmacht, strafrechtelijk te behandelen. Immers, zelfs al zou de krijgstuchtelijke straf niet te niet worden gedaan, dan blijft strafrechtelijke behandeling nog steeds mogelijk (art. 51 W. K.)

De C. C., den verdachte krijgstuchtelijk gestraft hebbende, rapporteert het feit en de straf terstond aan den R. C., die daarna overeenkomstig art. 10 R.L., van een en ander kennis moet geven aan den Garnizoenscommandant, teneinde deze in de gelegenheid te stellen het advies van den Auditeur-Militair in te winnen (zie L.O. 1923, nr. 383 en aant. 3 ad art. 2, 2° t/m. 6° W.K. in de „Practijk van het militaire tuchtrecht”).

In het geval de C.C. van oordeel zou zijn, dat het feit *niet* krijgstuchtelijk kan worden afgedaan, dan zal hij de op de zaak betrekking hebbende stukken aan den R. C. aanbieden, die daarmede handelt als in de R. L. is voorgeschreven.

Zooals men ziet, eischt de oplossing van een zoo eenvoudig en aan de practijk ontleend geval als in de vraag werd geschetst, van een compagnies- (c.q. batterij-, eskadrons-) commandant een betrekkelijke uitgebreide kennis van de ter zake dienende bepalingen.

Degenen, die zich aan een oplossing hebben gewaagd, hebben zich veel moeite gegeven. De moeilijkheden, welke zich voordoen wanneer de C.C. de vraag moet beantwoorden of hij tot krijgstuchtelijke afdoening is gerechtigd, zijn echter door geen der inzenders naar voren gebracht.

Sommigen namen eenvoudig aan, dat de man niet twee maal te voren wegens diefstal of een der andere in art. 2, 4° W.K. genoemde feiten is gestraft, anderen volgden den eenvoudigsten weg en vroegen het verdachte, zonder echter blijkt te geven de hieraan verbonden bezwaren aan te voelen.

De beste der ingekomen oplossingen achten wij die van den Eerste luitenant M. J. VAN DER HOOG van het Korps rijdende artillerie, zoodat aan dezen inzender de prijs wordt toegekend.

HOE HET BUITENLAND ONZE VLIEGERS ZIET.

Op 14 Augustus j.l. werd te Zoute (Belgie) een vliegdemostratie gegeven, waaraan, met toestemming van den Minister van Defensie, werd deelgenomen door een eskadrille van het zich te Vlissingen bevindende detachement van de Luchtvaartafdeeling der Koninklijke Landmacht.

Het dagblad „L'Indépendance Belge” meldt in het nummer van 15 Augustus omtrent deze demonstratie:

„La fête d'aviation organisée à l'aérodrome du Zoute au profit de la Croix Rouge de Belgique fut un véritable succes. On évalue à plus de 30.000 le nombre de spectateurs”.

Daarop komt een beschrijving van de verschillende verrichtingen, die eindigt met de woorden:

„Mais ceux qui obtinrent le plus grand succès furent les aviateurs néerlandais qui firent merveille sur un „Fokker” monoplan.”

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

PIONIERARBEID DER INFANTERIE

Afb. 1.

Afb. 2.

Afb. 3.

Afb. 4.

Zowel bij aanval als bij verdediging ontleent de infanterie een groot deel van haar gevechtskracht aan haar vermogen zich in het terrein vast te bijten. Het pioniergereedschap vormt daarom een wapen, dat in belang voor geweer en mitrailleur niet onder doet. De oefeningen met dit gereedschap zullen door het verschijnen van de verschillende deelen van het *V.I.S.* een nieuwen impuls ontvangen, zoodat voor bijgaande foto's belangstelling mag worden verwacht.

Afb. 1 en *2* stellen voor de ingraving bij een zeer lagen grondwaterstand en in steekhoudenden grond. *Afb. I* na 3 kwartieren arbeid door 4 man. *Afb. II* na 1½ uren arbeid door 2 man (niet geoefende gravers).

Afb. 3 stelt voor dezelfde ingraving genomen in front, waarbij een eenvoudige maskeering is aangebracht (planten, zandzakken en de overtrek van den mitrailleur).

Bij dit werk is de volgende methode toegepast.

Door één dpl. sergeant met 4 der beste manschappen werd één emplacement volledig afgewerkt, waarna ondergeteekende aan de manschappen der compagnie het werk toonde en uitlegde. De schop daarbij als meetstok gebruikende.

De daarop volgende week werden talrijke emplacementen gemaakt door plukjes van 3 en 4 man, onder leiding van dpl. sergeanten.

Afb. 4 geeft de schuilnis na een arbeid van 3 man gedurende 45 minuten in steekhoudenden grond.

A. C. J. VAN DE VEN,
Eerste luitenant der infanterie.

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.**Bij de lichte troepen.****Bevorderingen.**

Tot ritmeester:
Eerste-luitenants A. H. C. MAZEL, van I R.H. en H. A. M. LATOUR, van II R.H.,
(14 Augustus).

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Ritmeester J. E. FEENSTRA, van II R.H., overgeplaatst bij Staf cav. met bestemming voor de functie van ritmeester toegevoegd aan den Commandant der Vesting Holland, (8 Aug.).

Eervol ontslagen.

Ritmeester Jhr. W. A. VAN DEN BOSCH, van II R.H., (ben. tot res.-ritmeester bij II R.H.)(15 Sept.).

Decoratiën.

Kolonel A. DIEMONT, C-II R.H. Officier in de orde van Oranje-Nassau.
Kapitein H. C. VAN DER BIJL, van R.W., Ridder in de orde van Oranje-Nassau.
Ritmeester T. A. E. R. WIJNOLDY DANIËLS, van II R.H. Oorlogsherinneringsmedaille van Oostenrijk.

Vergunning tot verblijf in Nederlandsch-Indië is verleend aan:

Reserve-tweede-luitenants E. C. W. RUEB en C. H. VAN TIENHOVEN, beiden van I R.H. en aan den reserve-eerste-luitenant Jhr. H. B. VAN TETS, van II R.H.

Bij de overige wapens en dienstvakken.**Bevorderingen.**

Tot eerste-luitenant:
tweede-luitenants A. V. VAN DEN WALL BAKE, J. ROTHUIZEN en L. KUYPER, allen van het Regiment genietroepen, (29 Aug.)
tot generaal-majoor bij het wapen der infanterie:
Kolonel E. H. VAN DEN AKKER, C VII I. Brig. (1 Nov.)
tot generaal-majoor bij het personeel van den geneeskundigen dienst der landmacht:
Dirigeerend-officier van gezondheid der eerste klasse Dr. E. J. DENEKAMP, chef van het militair hospitaal te 's-Gravenhage, (1 Nov.)
tot luitenant-kolonel bij het dienstvak der militaire administratie.
Majoor R. G. G. RIEGEN, van de Koninklijke militaire academie, (1 Nov.).

Verleende titulaire rangen:

van luitenant-generaal:
Generaal-majoor Dr. J. C. DIEHL, inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht. (1 Nov.).

Benoeming in het Militaire Huis van Hare Majesteit de Koningin.

tot Adjudant in buitengewonen dienst van Hare Majesteit:
Kolonel J. J. G. BARON VAN VOORST TOT VOORST, Commandant van de Brigade Grenadiers en Jagers (Iste Infanteriebrigade).

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Eerste-luitenant J. VAN WAMEL, van 4 R.I. overgeplaatst naar 9 R.I.
Reserve-kapitein J. W. HOVING, van 19 R.I. benoemd tot reserve-kapitein bij het 2 R.V.A., bestemd voor den triangulatiendienst; ouderdom van rang is 1 December 1927; rangschikt onmiddellijk onder den res.-kapt. Jhr. Mr. J. E. W. TWISS QUARLES VAN UFFORD.
Tweede-luitenant K. W. M. BRANTJES, ontheven van de opleiding tot vlieger en terug bij het R.K.A.

Kapitein P. J. VAN DEN BRIEL, van 20 R.L., werkzaam gesteld bij den Vrijw. landstorm als commandant van het Landstormverband Breda, (14 Aug.).

Tweede luitenant F. E. LAGERWERFF, van R.K.A., overgeplaatst bij K.R.A., (1 Sept.).

Eerste-luitenant J. B. LAGAUNE, van 6 R.I., overgeplaatst bij S.R.O.I. te Breda, (25 Sept.).

Majoor R. BOOMSMA, van 15 R.I., overgeplaatst bij Staf inf. en toegevoegd aan den den Inspecteur van den Vrijw. landstorm, (1 Nov.).

Eerste-luitenant der mil. adm. A. SCHURINK, Ass.-magazijnmeester te Amsterdam, overgeplaatst bij de S.R.O.I. te Kampen, (1 Aug.).

Eerste-luitenants Y. DE BOER, van 1 R.V.A. en G. J. H. VAN GELDROP, van 7 R.V.A., overgeplaatst bij S.R.O.B.A., (25 Aug.).

Majoor J. C. SPAICH, van de Comm. v. proefn. voor één jaar gedetacheerd bij 2 R.V.A. en gedurende deze detachering belast met het commando over de schoolmeetafdeeling van dat regiment, (1 Dec.).

Kapitein G. WEGERIF, van 2 R.V.A., voor één jaar gedetacheerd bij de Comm. v. proefn., (1 Dec.).

Eerste-luitenant P. L. VAN DRIEL, van 1 R.I., overgeplaatst bij 13 R.I., (16 Aug.).

Eerste-luitenant J. W. D. MEIHUIZEN, ontheven van zijn detachering bij de Hoogere Krijgsschool en terug bij 8 R.V.A., (1 Sept.).

Kapitein der mil.-adm., J. JONKER, van 17 R.I., werkzaam gesteld bij het D. v. D., (1 Nov.).

Eervol ontslagen:

Kapitein L. H. J. THONUS, van 4 R.I., (1 Aug.).

Reserve-kapitein ir. G. J. M. J. VERHEGGEN, van R.G.Tr. (31 Juli).

Res. paardenarts der 1e kl. H. WOUDE, (7 Aug.).

Eerste-luitenant W. COPPOOLSE, van het wapen der infanterie op nonactiviteit, (1 Oct.).

Generaal-majoor B. E. STÖVER, C-II Div., (1 Nov.).

Generaal-majoor E. H. VAN DEN AKKER, (1 Nov.).

Generaal-majoor Dr. E. J. DENEKAMP, (1 Nov.).

Luitenant-kolonel R. G. G. RIEGEN, (1 Nov.).

Luitenant-generaal-titulair Dr. J. C. DIEHL, Insp. van den geneeskundigen dienst der landmacht, (1 Nov.).

Luitenant-kolonel C. J. J. KESSLER, van Staf IV I.Brig., (1 Nov.).

Luitenant-kolonel D. J. C. H. BRUSSEN, C-7 R.I., (1 Nov.).

Luitenant-kolonel N. J. SCHALLENBERG, C-17 R.I., (1 Nov.).

Luitenant-kolonel C. E. W. BARON VAN VOORST TOT VOORST, C-16 R. I., (1 Nov.).

Luitenant-kolonel F. E. JOCHIM VAN NOOTDORP, C-2 R.I., (1 Nov.).

Luitenant-kolonel H. A. FISCHER, C-21 R.I., (1 Nov.).

Luitenant-kolonel B. TEN BROECKE HOEKSTRA, van Staf VIII I. Brig., (ben. tot res.-luit.-kolonel bij Staf inf.), (1 Nov.).

Luitenant-kolonel J. A. J. M. SCHOTMAN, van Staf inf., toegevoegd aan den Inspecteur van den Vrijw. landstorm, (ben. tot res.-luit.-kolonel bij Staf VI I.Brig), (1 Nov.).

Reserve-luitenant-kolonel W. DOZY, van Staf Brig. Gr. en J., (29 Sept.).

Reserve-majoor der mil.-adm. J. HATTINGA RAVEN, van 9 R.I., (3 Sept.).

Decoratiën.

Reserve-kapitein W. H. SNIJDERS, van R.Gr., Officier in de Orde van Cambodja (Frankrijk).

Eerste-luitenant-vlieger J. H. VAN GIESEN, Ridder in de orde van Oranje-Nassau.

Generaal-majoor T. DE GOEIJEN, C-I Div. Ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw.

Kolonel G. L. M. H. HIGLY, C-II A. Brig.

Luitenant-kolonel P. CLERK, C-19 R.I.

Luitenant-kolonel H. HEETJANS, C-22 R.I.

Luitenant-kolonel O. R. PLET, van Staf III I.Brig.

Majoor A. G. LAGERWEIJ, van 2 R.V.A.

Majoor L. J. SCHMIDT, van den Generalen Staf.

Majoor T. S. ROOSEBOOM, van Staf art.

Majoor-titulair N. P. A. DE QUESNE VAN BRUCHEM, i 1

Reserve-luitenant-kolonel W. G. VAN HOOGENHUYZE, va J

Reserve-majoor G. A. MEIJER, van R. G. Tr.

Officier in de
orde van
Oranje-
Nassau.

Kapitein L. P. SCHMIDT, van Staf I A. Brig.
 Kapitein-magazijnmeester R. VAN EIJLE, van het D. v. D.
 Paardenarts der 1e klasse. Dr. H. VAN VUUREN,
 Kapitein V. E. WILMAR, van den Generalen Staf,
 Kapitein G. W. LE HEUX C-A.P.D.
 Kapitein J. K. LAMMERTS, van Staf VII I. Brig.
 Kapitein T. H. SCHOL, van den Generalen Staf,
 Officier van gez. der 1e kl. C. VAN LUYT.
 Kapitein-intendant F. D. J. HOLTZER.
 Kapitein der mil. adm. J. G. WILLE.
 Res.-Kapt. v. spec. diensten H. J. BATHOORN, van het Vrijw. landst.
 korps luchtw. dienst
 Kapitein H. G. VAN EVERDINGEN, C-depot Kon. marech.
 Kapitein H. POLIS, van Schoolcomp. M.D.
 Eerste-luitenant J. F. VAN KERVEL, van het wapen der inf. op non-
 activiteit.

Ridder in de
 orde van
 Oranje-
 Nassau.

Op nonactiviteit gesteld:

Tweede-luitenant R. M. E. F. SEVENSTERN, van 13 R.I.- (7 Aug.).

Overleden:

Majoor P. JESSÉ, van R. Gr., toegevoegd aan den Inspecteur der infanterie, 7 Sept. te 's-Gravenhage.

NIEUWE REGLEMENTEN EN VOORSCHRIFTEN.

VOORSCHRIFT VOOR DEN VERBINDINGSDIENST.

Als vervolg op het eerste deel van het Voorschrift voor den verbindingdienst 1924, werd door de thans ontbonden Commissie voor den verbindingdienst ¹⁾ een tweede deel ontworpen.

Bij de bewerking daarvan kwam, teneinde een goed sluitend geheel te verkrijgen, de noodzakelijkheid naar voren deel I op verschillende punten te wijzigen.

In verband hiermede werd deel I aan een herziening onderworpen, waarbij het gewenscht bleek het bestaande voorschrift en het nieuw ontworpen gedeelte tot één voorschrift te vereenigen. Te meer bestond daartoe aanleiding, omdat het groote aantal wijzigingen toch reeds het herdrukken van deel I noodig zou maken.

Het in het bestaande deel I beschreven stelsel van verbindingen is in beginsel geheel onaangetast gebleven en verder doorgevoerd in het nieuw ontworpen gedeelte.

Bij de samenstelling van het ontwerp is ten aanzien van het oude deel I o.m. het volgende in acht genomen:

1e. De indeeling van de stof is aangepast aan het nieuw ontworpen gedeelte.

Bij de behandeling van de verbindingen in Hoofdstuk III zijn in de eerste plaats genoemd de verbindingen in de divisie, aangezien de hiervoor geldende beginselen den grondslag vormen voor het geheele stelsel van verbindingen; de onmiddellijk daarmede samenhangende verbindingen in het regiment infanterie, enz. en die voor de artillerie volgen daarop.

2e. Het onderscheid tusschen hoofd- en bijverbindingen is vervallen; deze verbindingen zijn vereenigd onder den naam algemeene verbindingen.

Tot heden is in de praktijk nimmer gebleken, dat een dergelijk onderscheid van nut kan zijn; integendeel de ervaring was, dat de verdeeling verwarrend werkte, omdat in vele gevallen de z.g. bijverbindingen in belangrijkheid zeer zeker niet achter staan bij de hoofdverbindingen.

3e. Radiotelefoon, aardtelegraaf, berichtgranaten, officieren-inlichter en veldpost zijn niet meer opgenomen.

¹⁾ Zie blz. 385 van het Juni-nummer.

4e. Het uitgewerkt voorbeeld, in het oude deel I als bijlage I opgenomen, is vervallen. In beginsel wordt het minder juist geacht, een bepaald tactisch voorbeeld in een algemeen voorschrift op te nemen. Bovendien maken de schetsen, welke gevoegd zijn bij het nieuw ontworpen gedeelte, het opnemen van een dergelijk — uit den aard der zaak zeer beknopt — voorbeeld min of meer overbodig.

5e. Het 2e gedeelte van Hoofdstuk IV, betreffende het opmaken van verbindingsbevelen, is geheel omgewerkt, terwijl een voorbeeld van een verbindingsbevel uitgaande van den Divisiecommandant, als een toepassing van de in dit gedeelte genoemde beginselen, in de bijlagen is opgenomen.

Voor de teekens, welke bij de samenstelling van de telefoondradenkaart, behoorende bij het verbindingsbevel, doorgaans worden gebruikt, wordt daarbij verwezen naar bijlage I van het Veldd. Voorschrift Dl. I. In verband hiermede is de „Verklaring der teekens”, voorkomende als bijlage in het bestaande voorschrift niet weer opgenomen.

6e. De inhoud van het bestaande voorschrift is in overeenstemming gebracht met de nieuw ontworpen personeels- en materieelorganisatie van den bindingsdienst en met de andere voorschriften (Gev. Handl.; V. Golf.; V. Opt. S.; V. Ber.; V. Geh. Ber.).

7e. Ten aanzien van het gebruik van seinpatronen zijn de volgende beginselen ingevoerd:

a. uitsluitend enkelvoudige seinen, elk bestaande uit een serie patronen van éénzelfde soort, worden toegepast;

b. het aantal verschillende berichten, met behulp van seinpatronen over te brengen, is mede in verband met het gestelde onder a, tot het hoogst noodige beperkt en tot 5 teruggebracht.

8e. Als gevolg van de opheffing van den Rijkspostduivendienst worden uitsluitend duiven van burgerpostduivenhouders gebruikt voor het tot stand brengen van postduivenverbindingen.

In het nieuw ontworpen gedeelte worden, aansluitend aan die in de divisie, achtereenvolgens behandeld de verbindingen:

in het regiment infanterie;

in de onderdeelen van het regiment infanterie en in de divisiemitrailleurcompagnie;

ten behoeve van de artillerie;

in de Lichte brigade en haar gevechtsgroepen;

in het bataljon, de compagnie, het eskadron en het mitrailleurpeloton wielrijders;

in het regiment, het eskadron (reserve eskadron) en het mitrailleurpeloton huzaren;

in de verkenningafdeeling;

in het veldleger en de divisiegroep;

in den stellingoorlog.

De hoofdzakelijke inhoud van elk der vorenstaande hoofdstukken omvat de algemeene beginselen, volgens welke in de verschillende gevechtsstadia in de verbindingen wordt voorzien; welke verbindingen en hoe deze tot stand worden gebracht, alsmede een opsomming van het voornaamste materieel, dat het onderdeel daartoe ter beschikking staat.

Ten aanzien van de *verbindingen in het regiment infanterie* gelden o.m. de volgende beginselen, welke als voornaamste kunnen worden aangemerkt.

Tijdens den naderingsmarsch wordt in het regiment in den regel geen telefoonverbindingen tot stand gebracht.

Zoowel voor het voeren van inleidende gevechten, als ten behoeve van de gevechten, welke de vermeerstering van 's vijands voorpostenstrook en van een uitgangstelling voor den aanval op de hoofdweerstandstrook ten doel hebben, zijn telefoonverbindingen noodzakelijk.

Voorts wordt in dit hoofdstuk — met schetsen verduidelijkt — aangegeven de door den voorhoedecommandant te nemen maatregelen, ten behoeve van het tot stand brengen van een spoedige telefoonverbinding met zijn ondercommandanten, zoodra hij den indruk krijgt, dat de voorhoede weldra op krachtigen weerstand zal stuiten.

In het bataljon infanterie worden vóór de gereedstelling tot den aanval de verbindingen tot stand gebracht met behulp van ordonnansen, alsmede optisch (seinlamp, sluiters, armseinen). Eerst tijdens de gereedstelling en daarna, worden telefoonverbindingen toegepast. In het voorhoedebataljon vinden deze verbindingen reeds toepassing bij het tot stand brengen van de gevechtsaanraking. In de uitgangstelling worden de voorcompagnieën in den regel eveneens telefonisch verbonden met den bataljonscommandant welke verbinding ook tijdens het terreinwinnen gehandhaafd blijft.

Overigens worden behandeld de verbindingen in het bataljon op voorposten en in de

verdedigingsstelling, terwijl als voorbeeld een schema van de telefonische en optische verbindingen in een bataljon in de bijlagen is opgenomen.

In de tirailleurcompagnie worden alleen optische verbindingen tot stand gebracht; in de mitrailleurcompagnie bovendien eenige telefoonverbindingen.

De batterij van 6 veld van het regiment infanterie en de compagnie mortieren van 8 beschikken niet over eigen verbindingspersoneel en -materieel. De verbindingen met en in deze eenheden worden zoo noodig door de Vbd.A. van het betrokken infanterieonderdeel tot stand gebracht.

Ten aanzien van de *verbindingen ten behoeve van de artillerie* is uitgegaan van de volgende algemeene beginselen:

1. Bij de commandoposten van de afdeling en van hogere staven der artillerie worden afzonderlijke verbindingsposten ingericht, ook al vallen deze commandoposten samen met die van den Divisiegroepscommandant, Commandant der Lichte Brigade, Divisiecommandant of van een infanteriecommandant.

2. Gedurende den naderingsmarsch, het tot stand brengen van de gevechtsaanrakig en de c.q. daarop volgende inleidende gevechten, moeten de voor de gevechtswerkzaamheid der artillerie noodige telefoonverbindingen in de eerste plaats worden verkregen door aansluiting op en gebruikmaking van het algemeene net.

3. Zoodra de gevechtsonstandigheden daartoe aanleiding geven — zoo mogelijk reeds gedurende de voorbereiding voor de inleidende gevechten — worden in het algemeene net de geleidingen aangelegd, welke uitsluitend bestemd zijn voor de artillerie.

Een en ander is met schetsen toegelicht.

Voorts wordt de aanleg van het afzonderlijk vuurleidingsnet voor de artillerie besproken.

In een tweetal punten wordt het noodige medegedeeld over de artillerieinlichtingsgroepen en de luchtwaarnemingsstations.

Nadat de algemeene beginselen zijn uiteengezet wordt achtereenvolgens behandeld de verbindingen van den Divisiegroepsartilleriecommandant, den commandant van het regiment artillerie, den commandant van de afdeling en den batterij-commandant.

Ten aanzien van de *verbindingen in de Lichte brigade en haar gevechtsgroepen* wordt naar voren gebracht, dat, in verband met de groote bewegelijkheid en de veelal breede fronten, waarop de lichte troepen het gevecht voeren, zoomede met het oog op het veelvuldig optreden in afzonderlijke gevechtsgroepen, verbindingen per telefoon niet altijd mogelijk of niet steeds goed verzekerd zijn, ook al wordt er daarbij naar gestreefd zooveel mogelijk van het bestaande telefoonnet partij te trekken. Daarom moet een ruim gebruik worden gemaakt van ordonnansen, radio, postduiven en seinlampen.

Vervolgens worden de verbindingen in de verschillende gevechtsstadia behandeld, t.w. bij legering, bij den marsch naar den vijand, bij den aanval, bij de verdediging en bij het verdragend gevecht.

Ten slotte worden de verbindingen in en met het verkenningsdetachement besproken.

Ten aanzien van de verbindingen in het bataljon wielrijders en in het regiment huzaren, welke met de onderdeelen daarvan in een tweetal hoofdstukken worden behandeld, gelden overeenkomstige beginselen als hiervoren aangegeven.

Ten aanzien van de verbindingen in de verkenningsafdeling is vermeld, dat ook de verkenningsafdeling in de eerste plaats, zoowel voor verbinding met den Divisiegroepscommandant, als voor de verbindingen tusschen haar onderdeelen, zooveel mogelijk van het bestaande telefoonnet gebruik moet maken.

In het Hoofdstuk betreffende de *verbindingen in het Veldleger en de Divisiegroep*, zijn dezelfde beginselen in acht genomen als die, welke voor de divisie gelden.

Voorts wordt vermeld onder welke omstandigheden toepassing van radioverbindingen van groot belang is; een overzicht van de land- en luchtnetten van het veldleger en de divisiegroep, is daarbij opgenomen.

Ten slotte worden de *verbindingen in den stellingoorlog* besproken.

UIT DE LEGERORDERS.

Ministerieele kennisgeving van 8 September 1933, 1ste Afd., nr. 5. (in uittreksel).

COMMISSIE IN ZAKE BEZUINIGING OP DE MILITAIRE UITGAVEN EN NOPENS DE VERDEELING DER VLOOTKOSTEN OVER DE RIJKS- EN DE INDISCHE BEGROOTINGEN.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën, en de Minister van Defensie, hebben goedgevonden:

1e. in te stellen een commissie met de opdracht:

a. eene organisatie te ontwerpen van de weermacht in Nederland en in Nederlandsch-Indië, welke — met handhaving van haar tegenwoordige doelstelling — leiden kan tot aanzienlijke besparingen zoowel op de Rijksbegrooting als op die van Nederlandsch-Indië;

b. eene nieuwe regeling te ontwerpen voor de administratieve verdeling der kosten van de maritieme weermiddelen tusschen de begrootingen van Nederland en van Nederlandsch-Indië;

2e. in die commissie te benoemen tot:

lid en voorzitter de Minister van Staat A. W. F. IDENBURG, oud-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië;

lid en secretaris den oud-kolonel van den Generalen Staf van het leger in Nederlandsch-Indië, A. J. C. JONQUIÈRE;

leden:

P. J. M. CIKOT, luitenant ter zee 1ste klasse;

H. A. CRAMER, oud-Luitenant-Generaal, Commandant van het Leger in Nederlandsch-Indië;

G. VAN GINKEL, Hoofd van de 6de Afdeeling van het Departement van Koloniën;

J. HARDEMAN, Hoofd van de 2de Afdeeling van het Departement van Koloniën;

C. E. L. HELFRICH, kapitein-luitenant ter zee;

I. H. REIJNDERS, kolonel der Infanterie;

C. RINGELING, administrateur bij het Departement van Defensie;

J. C. ROELOFSEN, bezuinigingsinspecteur bij het Departement van Financiën;

D. VAN VOORST EVEKINK, kapitein van den Generalen Staf;

3e. te bepalen dat:

de commissie zich zal kunnen laten voorlichten door alle landsdienaren, die zij daartoe wenscht op te roepen en hetzij in haar geheel, hetzij in sub-commissies ook buiten 's-Gravenhage onderzoekingen zal kunnen instellen en besprekingen voeren; enz.

L.O.1933, Nr. 197. Ministerieele kennisgeving van 26 Juni 1933, IIde Afd. B, nr. 43 (in uittreksel).

DE PRAKTIJK VAN HET MILITAIRE TUCHTRECHT.

(Handboek ten dienste van hen, die bij de Koninklijke landmacht met eenig gezag zijn bekleed).

Bij de N.V. Boek- en Kunstdrukkerij v/h Mouton & Co., te 's-Gravenhage, is verschenen en tegen den prijs van / 1.— verkrijgbaar gesteld de „Eerste verstrekking van aanvullingen” op het boekwerk „De practijk van het militaire tuchtrecht”, ter grootte van 85 bedrukte bladzijden.

NIEUWE UITGAVEN

„Le droit par la paix, La Haye siège de la cour permanente de justice internationale et centre du désarmement” door **W. H. A. Elink Schuurman**,
Docteur en droit. Uitg. A. Pédonne, 13 Rue Soufflot (Ve), Parijs, 1933.

Herhaaldelijk hebben wij de aangename taak de lezers van dit tijdschrift opmerkzaam te mogen maken op belangrijke uitgaven in binnen- en buitenland. Minder aange-naam is het, thans de aandacht te moeten vestigen op een brochure van voor ons land schadelijk karakter door een Nederlander geschreven.

Dr. **ELINK SCHUURMAN** is in onze eenzijdige ontwapeningsbeweging een welbekende figuur. Als zoodanig achten wij noch hem, noch zijn medestanders gevaarlijk. Hun militant défaitisme heeft aanvankelijk het Nederlandsche volk overrompeld en, evenals elke verrassende aanval, aanvangssuccessen kunnen boeken. Deze hadden echter het gunstig gevolg, dat de verdedigers van onze nationale goederen werden wakker geschud en op de bres kwamen en thans achten wij het nationale bewustzijn — vooral onder de jeugd — wel zoo sterk, dat de eenzijdigen hun kans hebben verloren.

Geheel anders wordt het, wanneer onze défaitisten meenen hun zienswijzen aan het buitenland te moeten kenbaar maken en daarbij dan pretendeeren, dat deze vormen de „conviction intime de la population” (blz. 17 der brochure). Wie bedenkt, hoe slecht men in het buitenland en in het bijzonder in Frankrijk in het algemeen, over ons land is onder-richt, zal toegeven, dat de kwalifikatie „schadelijk” hier niet te sterk is.

Dr. **ELINK SCHUURMAN** nu heeft het nuttig geoordeeld zijn denkbeelden omtrent de defensie van ons land in het buitenland bekend te maken en daartoe van een door hem in 1925 hier te lande uitgegeven brochure een Fransche bewerking het licht doen zien.

De korte inhoud van dit geschrift is, dat ons land niet alleen onverdedigbaar is, doch zelfs als bondgenoot geen waarde in den schaal kan werpen. „Notre puissance maritime est nulle; notre position militaire incertaine. Avec la meilleure volonté du monde et malgré les plus lourds sacrifices, ils nous serait impossible de déployer des forces suffisantes pour remplir dignement le rôle qui incombe à un allié” (blz. 11). Als onzijdig gebied zijn wij echter voor de groote mogendheden, vooral voor Engeland, van bijzonder belang, temeer omdat hier het Permanente internationale hof van justitie gevestigd is. Om 's-Gravenhage, de zetel van dit hof, wil schrijver nu een gedemilitariseerde zône scheppen, met een straal van 50 km. De onzijdigheid van deze zône zou dan internatio-naal moeten worden gegarandeerd.

De verdedigingsvoorbereiding van de Vesting Holland zou daarmee natuurlijk on-mogelijk zijn gemaakt, het gebied dat schrijver aanduidt als „celle dont l'état-major de l'armée croit qu'on peut la défendre pendant un temps limité” (blz. 23). Dit juicht schrijver echter toe, want de nymbus van het recht zou het hart van ons land en het Internationaal hof van justitie veel beter beschermen dan onze Generale Staf dit kan doen. Met deze Generale Staf staat schrijver intusschen op zeer goeden voet, want hij is in staat mededeelingen te doen omtrent „le plan officiel de défense de l'Etat-Major de l'armée” (blz. 27). Dat niet „de Generale Staf” doch de Regeering de richtlijnen van onze defensie en de doelstelling van ons leger bepaalt, is schrijver blijkbaar ten eenenmale onbekend! Ook overigens krijgen de Fransche lezers — mogen het er weinig zijn — vreemde dingen over ons te hooren, want, lach niet, er heerscht hier „militarisme”. Dit bestaat daarin, dat „le monde militaire” een leven leidt afgescheiden van het volk en dit, tegen de „conviction intime” van het volk een militair apparaat opdringt (blz. 17); Omtrent ons onderwijs wordt voorts verteld „A l'école, on n'insiste que sur les guerres.” (blz. 9).

Wij meenen hiermede deze brochure voldoende eer te hebben bewezen. De aangehaalde citaten spreken voor zich zelf, wij behoeven ze niet te bestrijden, zij bestrijden zich voor den Nederlandschen lezer zelf.

Doen zij dit echter ook voor den Franschen lezer? Laten wij dit hopen, want gelukkig zijn er Franschen, die ons land en volk beter kennen dan Dr. **ELINK SCHUURMAN**. Wij den-ken in dit opzicht aan Prof. **ASSELIN**, wiens voortreffelijk werk „*La Hollande parmi*

le monde. L'âme et la vie d'un peuple" een zoo juiste kenschetsing geeft van onze vrede-lievendheid en ons opvallend gemis aan „militarisme”, gepaard aan den vasten wil om ons volksbestaan zoo noodig tot het uiterste te verdedigen. Van onze weermiddelen te land en ter zee en van den steun, welke eerstbedoelden vinden in de gesteldheid van onzen bodem, geeft Prof. ASSELIN daarbij een juist en helder overzicht.

Prof. ASSELIN helpt zodoende, zij het ongewild, mede, de preventieve werking van onze weermacht te verhoogen; Dr. ELINK SCHUURMAN tracht, welbewust en gewild, deze werking te verzwakken en knaagt aan den tak, waar hij zelf op zit.

Gelukkig is het hout nogal hard!

C.

Deutschlands Schicksalsbund mit Oesterreich—Ungarn (von CONRAD VON HÖTZENDORF zu Kaiser KARL) door A. VON CRAMON en PAUL FLECK. Uitg. Verlag für Kulturpolitik 1932. Berlijn. Prijs RMk. 5.50.

Luitenant-Generaal A. VON CRAMON was gedurende vrijwel den geheelen oorlog werkzaam in het Oostenrijk-Hongaarsche Hoofdkwartier als verbindingsofficier van het Deutsche Groote Hoofdkwartier. Als Generaal-adjutant van Keizer WILHELM II was hij tevens toegevoegd aan de Keizers FRANS JOSEPH en KAREL. Het behoeft geen betoog, dat de Generaal dientengevolge behoort tot de weinige „insiders” ten aanzien van datgene, wat in het O.-H. Hoofdkwartier plaats vond. Daarbij komt, dat Generaal CRAMON het volle vertrouwen van den Duitschen Keizer en van den Chef van den Duitschen Generalen Staf bezat en voorts in het O.-H. Hoofdkwartier een zeer geziene persoonlijkheid was ¹⁾.

Reeds voor eenige jaren deed CRAMON een boek het licht zien („Onze O.-H. Bondgenooten”), dat allerwegen de aandacht trok, omdat de verhouding der beide groote Centrale legerleidingen er in werd beschreven en omdat het op een aangename, onpartijdige en kundige wijze was geschreven.

Hetzelfde kan van het thans verschenen werk worden gezegd. In dit boek wordt met groote openhartigheid, die evenwel steeds zaakkundig blijft en nooit sensationeel wil zijn, een belangrijke bijdrage geleverd voor de kennis van den wereldoorlog. Daarbij treft het, dat de schrijvers zonder aanzien des persoons het ware licht op verschillende autoriteiten doen vallen, waardoor een juisten indruk wordt gegeven over verschillende persoonlijkheden, waaromtrent de meeningen nog al eens verdeeld waren.

De aanleiding tot het publiceeren van dit werk is het feit geweest, dat een vertrouwde van Keizer KAREL (Freiherr VON WERKMANN) onlangs een boek heeft doen uitgeven, waarin de schuld voor de weinige samenwerking tusschen de beide Centrale Staats- en Legerleidingen zeer eenzijdig aan de Duitsche politieke en militaire leiders wordt gegeven.

De Generaal CRAMON weerlegt dit in zijn boek op zeer overtuigende wijze en moest daarbij — hij verklaart dit zelf te betreuren — den overleden laatsten monarch van de Dubbel-monarchie in een zoodanig daglicht stellen, dat de lezer met ontsteltenis wordt vervuld over de zwakte der handen, waarin de Staatsleiding in O.-H. zich na 1916 bevond.

Daarentegen blijkt uit dit boek wederom, welk een krachtig en kundig, ja zelfs geniaal, bevelhebber de eerste O.-H. Chef van den Generalen Staf CONRAD VON HÖTZENDORF is geweest en op welke eerlijke en trouwe wijze Keizer FRANZ JOSEPH en zijn leger de bondgenootschappelijke plichten zijn nagekomen. „Hij was een vorst en had de waardigheid eens vorsten. Hij was de verpersoonlijking van de Rijksgedachte, een symbool van de geschiedkundige beteekenis van het Habsburgsche Huis, het onwrikbaar gegrondveste fundament van het bondgenootschap met het Deutsche Rijk. Zijn eerwaardige gestalte leeft nog heden in het volk; aan haar knoopen zich de draden vast van trouw en lot-gemeenschap tusschen Oostenrijk en ons. Daarom herdenken wij zijn nagedachtenis met eerbied”.

Met deze slotwoorden van den schrijver willen wij eindigen. Wij bevelen lezing van het boek (223 bladz. met 10 foto's) warm aan.

W.

¹⁾ De tweede schrijver, Luit.-Kolonel FLECK was gedurende den wereldoorlog aan den Generaal CRAMON toegevoegd en was diens eerste medewerker.

UIT DE VAKPERS

DE FRANSCHE MANOEUVRES IN CHAMPAGNE IN SEPT. 1932.

An de Fransche herfstmanoeuvres van 1932 namen in totaal deel 40.000 man, 4000 motorvoertuigen (vrachtauto's, vecht- en pantserwagens, enz) en 350 vliegtuigen. De manoeuvres hadden als *doel te beoordeelen hoever men bij den huidige stand der techniek kan en moet gaan met het motoriseeren van groote eenheden*. Bijzondere aandacht werd geschonken aan het samenwerken tusschen gemotoriseerde eenheden en het luchtwapen. Een groot aantal nieuwe modellen werd beproefd, w.o. een nieuwe lichte vechtwagen van Citroën, een gepantserd munitievoertuig voor de infanterie, gepantserde voertuigen voor het vervoeren van manschappen (1 sectie per voertuig) en nieuwe auto's voor de „dragons portés” (zware mitrailleurs op auto's). Van belang is ook, dat bij den bouw van de Fransche autobussen voor het toeristenverkeer rekening wordt gehouden met aanwijzingen van den M. v. O., opdat deze bussen bij mobilisatie geschikt zijn voor troepenvervoer.

In het eerste deel van de manoeuvre streed de gemotoriseerde 15e Infanteriedivisie (3 regimenten infanterie) tegen de niet gemotoriseerde 2e Noord-Afrikaansche infanteriedivisie (4 regimenten infanterie); in het tweede deel van de manoeuvre de gedeeltelijk gemotoriseerde 1e Cavaleriedivisie tegen de niet gemotoriseerde 2e Noord-Afrikaansche infanteriedivisie.

Bij den aanval ging men uit van de gedachte, dat de vernietigende kracht van de automatische wapenen oorzaak is, dat *een aanval slechts kan gelukken met behulp van gepantserde, door het terrein verplaatsbare strijdkrachten*. In den aanval had de gemotoriseerde divisie een frontbreedte van 3—5 km, de niet gemotoriseerde divisie een frontbreedte van 5 km. In de verdediging had laatstgenoemde een breedte van 12 km, de cavaleriedivisie een breedte van 5 km.

De *leegte van het slagveld* werd beschouwd als een bewijs, dat de *opleiding* der infanterie goed was geweest.

Bij den *opmarsch* van de op auto's vervoerde 15e Div. bleek, dat, zoodra gerekend moet worden op een ontmoeting met vijandelijke strijdkrachten, de verplaatsing van een gemotoriseerde divisie niet sneller gaat dan die van een niet gemotoriseerde. In werkelijkheid zou de opmarsch voorts door de vijandelijke luchtmacht vroegtijdig tot stilstand zijn gebracht. Deze factor werd, evenals de inwerking van het vuur op groote afstanden der vijandelijke artillerie, bij de manoeuvres niet voldoende in rekening gebracht.

Ter *beveiliging* van een gemotoriseerde divisie achtte men noodig veiligheidsorganen op grooten afstand en bovendien beveiliging van nabij.

De *beginselen* van den *aanval* blijven bij het gebruik van gemotoriseerde eenheden ongewijzigd, doch de verschillende fasen kunnen sneller op elkaar volgen. Het doen voorafgaan van de infanterie door snelle vechtwagens, ter opsporing en bestrijding van de vijandelijke weerstandsnesten acht men doelmatig (bij de manoeuvres werd de 15e Div. tijdens den aanval voorafgegaan door een bataljon snelle vechtwagens), doch men rekent er op, dat de vechtwagens, indien 's vijands tankafweer goed is georganiseerd, daarbij zware verliezen zullen lijden. Bovendien acht men het noodig, dat de infanterie bij den aanval rechtstreeks door vechtwagens wordt gesteund.

De vechtwagenafweer werd bij de manoeuvres zorgvuldig georganiseerd. *Indien de vechtwagens niet volkomen verrassend optraden en de verdedigende artillerie niet was ingeneveld, konden de afweerwapenen de aanvallen afslaan*.

De manoeuvres bewezen, dat gepantserde strijdkrachten in het bijzonder geschikt zijn voor het zijwaarts uitbreiden van een bres in een verdedigingsstelling en voor de *vervolgving*. Een rol, die eertijds aan de cavalerie ten deel viel. Voorts bleek bij de manoeuvres hoezeer de bewegingen van een troepenmacht worden verlamd indien de gevechtsleiding met de mogelijkheid van een aanval door gepantserde strijdkrachten moet rekenen.

Bij de *constructie van vechtwagens* is men in Frankrijk overgegaan tot het Britsche beginsel: „*snelheid gaat voor dekking*”. De techniek geeft thans echter verhoogde snelheid (24 km door het terrein) bij verbeterde dekking.

Bij de *luchtstrijdkrachten* deed wederom een afdeling toestellen van de burgerluchtvaart mede voor verbindingsdoeleinden. Voorts werd tweemaal een afdeling van 25 man met een vernielingsopdracht door een transportvliegtuig achter het vijandelijke front gebracht.

De manoeuvres als geheel hebben bewezen, dat het Fransche leger zich geheel heeft ingesteld op den bewegingsoorlog en daarbij vóór alles op den aanval. Pantser en motor vormen daarbij machtige hulpmiddelen, die Frankrijk meer dan eenig ander land ten dienste staan en die steeds meer worden benut. In dit jaar zullen 2—3 infanteriedivisiën geheel worden gemotoriseerd, waartoe eenige cavaleriedivisiën zullen worden opgeheven. De overblijvende cavaleriedivisiën zullen gedeeltelijk worden gemotoriseerd. Voorts zullen de munitiewagens uit de gevechtstreinen worden vervangen door gepantserde motorvoertuigen, welke de munitie tot bij de strijdende infanterie kunnen brengen.

12 October 1932 zeide Minister PAINLEVÉ op een bijeenkomst van de reserve-officieren van den motordienst:

„De motorisering van het leger is thans de beslissende factor. Zij veroorlooft, dank zij het dichte wagenet, een vlugge en snelle verzameling van troepen en materieel en dit opent de mogelijkheid den tegenstander te verrassen.”

Wissen und Wehr, Juli 1933.

C.

ERVARINGEN BETREFFENDE HET ONTMOETINGSGEVECHT BIJ DE ZWITSERSCHE MANOEUVRES.

Nu wij, onder den druk der tijdsomstandigheden, sedert een paar jaar geen legeroefeningen meer hebben gehouden, is de eenige manier om met de praktijk — zij het de vredespraktijk — van het opereeren met groote eenheden althans eenigermate in aanraking te blijven, het nauwlettend volgen van de ervaringen welke anderen daarmede opdoen. De Zwitsersche legerleiding heeft het ons hierbij gemakkelijk gemaakt, door een uitvoerige „*Manövergeschichte der 6 Division*” te publiceren, betreffende de 5—7 September 1932 door deze eenheid gehouden oefening. De 6e divisie had daarbij een sterkte van 9400 geweren en karabijnen, 307 lichte- en 108 zware mitrailleurs, 36 stukken van 7 veld, 8 lichte houwitseren en 17 vliegtuigen. Als tegenpartij fungeerde een iets zwakkere manoeuvre-divisie. Beoefend werd het *ontmoetingsgevecht* waarbij de divisie zich wel is waar in een veldleger-verband bevond, doch in een zoo breede ruimte opereerde, dat de D.C. kwam te staan voor operatieve- en tactische beslissingen. Beide partij-commandanten hadden groote bewegingsvrijheid, zoodat in Zwitserland niet het systeem wordt gehuldigd om de oefening in het algemeen volgens een tevoren opgesteld plan te doen verloopen. („*Oefenvoorschr.*” punt 185). Een bestudeering der gegeven bevelen toont, dat Zwitserland in tactisch inzicht tot de „Duitsche school” behoort. De divisie — welke in Zwitserland, evenals in Duitschland, een operatieve eenheid is — rukte op met twee *marschgroepen*, de eene bestaande uit één, de andere uit twee infanterieregimenten en voorts elk uit een afdeling veld-artillerie, een peloton cavalerie en een gedeelte van de verbandplaats-afdeeling. De D.A. (twee afdeelingen veld en een houwitserafdeeling) was voor den marsch bij een der marschgroepen ingedeeld. De divisie-reserve volgde als tweede echelon. Van een systematische naderingsmarsch, eindigende in het opnemen van de gevechtsaanraking, al dan niet gevolgd door inleidende gevechten, om vervolgens als tweede fase tot den aanval over te gaan, was geen sprake. De marschgroepen, welke overgingen in *gevechtsgroepen*, werden geleidelijk en door middel van opvolgende gedeeltelijke bevelen in gevecht gebracht. De D.C. deed zijn invloed gelden door middel van de divisiereserve en de D.A. Uiteraard trad ook de tegenpartij volgens deze methode op — een nadeel, dat zich bij vrijwel alle legeroefeningen voordoet — waardoor het moeilijk blijft de voor- en nadeelen van de verschillende tactische doctrines aan de oefeningspraktijk te toetsen.

Als geheel genomen toonen de oefeningen, dat de Zwitsersche legerleiding er, ondanks een niet overvloedige materiele uitrusting, in is geslaagd, een krachtigen *offensieven geest* te kweeken.

Enkele *opmerkingen van de oefeningsleiding* waren de volgende.

a. De *vorm van een bevel* is van belang met het oog op het spoedig kunnen bevatten van den inhoud door den ontvanger. Men houde zich daarom aan het voorgeschreven *schema*!

b. De noodzakelijkheid, dat de troepencommandanten over *ruiters* („der uralte

Meldereiter") en *wielrijders* beschikken voor het onderhouden van de verbindingen deed zich zeer gevoelen. „*Das Telephon genügt den Anforderungen des Begegnungsgefechtes nicht*”.

c. De verdediging en de aanval op een stelling zijn gemakkelijker dan het *ontmoetingsgevecht*. Een aanvoering, welke niet voldoende vertrouwen in het zelfstandig kunnen handelen en de gevechtswaarde van de eigen troepen stelt, zal het ontmoetingsgevecht daarom trachten te vermijden. Omgekeerd zal een energiek commandant met goede troepen het ontmoetingsgevecht zoeken. Een eerste voorwaarde voor succes blijft altijd een omvangrijke *verkenningdienst*.

d. Een onontbeerlijk strijdmiddel vormt het lichte *infanteriegeschut* ter bestrijding van mitrailleurnesten, vechtwagens en tegen luchtdoelen; voorts behoeft de infanterie *mortieren* ter bestrijding van verticaal gedekte tegenstanders.

e. De voorwaartsche beweging wordt te veel geremd door *overdreven acht te slaan op vliegtuigen* en door de *commandoposten te veel achter te houden* en het gevecht door middel van telefonische verbindingen te leiden. „*Diese Gewohnheit ist gerade im Begegnungsgefecht absolut verwerflich*”.

f. Niet alleen bij den verkenningdienst en den verbindingdienst kan de *cavalerie* goede diensten bewijzen, doch ook in het gevecht, vooropgesteld, dat zij goed wordt gebruikt. Onvoorzichtig en in onjuiste formatie in het vijandelijk vuur rijden kwam voor. Is echter het afzitten voor het gevecht te voet niet meer mogelijk, dan blijft, op korten afstand van den vijand, slechts de aanval te paard over om zich, met den sabel in de vuist, uit een gevaarlijken toestand te houwen. „*Besser sich einem Todesritt auszusetzen, als einem schwächlichen Untergang im aussichtslosen Fußgefecht*”.

g. Nadat *artillerie* aan de gevechtsgroepen is toebedeeld, moet de D.A.C. zich er voor hoeden deze artillerie opdrachten te verstrekken, welke tot de taak van de D.A. behoren. Het grootste gedeelte van de artillerie moet echter als D.A. ter beschikking van den D.A.C. blijven, om op het zwaartepunt te worden ingezet. Het munitieverbruik wees uit, dat de artillerie over het algemeen te weinig had gevuld en dus de infanterie niet voldoende had gesteund. C.

„Allgemeine Schweizerische Militär-zeitung”, Mei 1933.

HET GEBRUIK VAN DE BLANKE WAPENEN OP GROND VAN DE ERVARINGEN UIT DEN WERELDOORLOG EN DE GEVECHTEN BIJ SJANGHAI.

Kolonel b.d. VON LOEBELL deed in 1929 bij MITTLER en ZN. te Berlijn een boekje *Der Nahkampf* het licht zien, waarin hij, aan de hand van talrijke voorbeelden, aantoonde, dat het in den wereldoorlog in bijna alle ernstige gevechten tot een handgemeen kwam. Dikwijls werd de vijand onder het schetteren der hoorns en het roffelen der trommen te lijf gegaan.

Naar aanleiding van de zinsnede uit een voordracht van Majoor b.d. Dr. HESSE „*Nach dem Krieg ist lebhaft die Frage erörtert worden, ob die blanke Waffe überhaupt noch einen Sinn habe*” komt eerstgenoemde schrijver nogmaals op het onderwerp zijner vorenbedoelde studie terug.

Hoe meer, zegt schr., men de krijgsgeschiedenis ter zake doorziet, hoe meer de overtuiging zich opdringt, dat het steeds kerntroepen waren, die bij passende gelegenheid van den bajonet gebruik maakten. Men moet zich dit evenwel niet voorstellen als een gelijktijdigen bajonetaanval van een groote afdeeling, doch als plaatselijke gevechten van man tegen man. Ook in den materiaalslag komt het oogenblik, dat de wederzijdsche infanterie man tegen man komt te staan. Zoo stootte in den vechtwagenslag bij Kamerijk in 1917 een bataljon van de Gardefuseliers in een donkeren nacht verrassend op een Engelsche colonne. Overeenkomstig de ontvangens bevelen viel geen schot „*nur die blanke Waffe tut ganze Arbeit*.” Het aanvalsdoel werd bereikt, zelfs sneller dan men had gedacht.

De gevechten bij Sjanghai hebben in dit opzicht de ervaringen uit den Wereldoorlog bevestigd. Ook daar kwam het herhaaldelijk tot het handgemeen, waarbij handgranaat, bajonet en kolf zware verliezen veroorzaakten. De Chineezers hadden buitendien stormtroepen gevormd uit dragers van lange zwaarden.

Schr. eindigt met de conclusie: „De bajonet, die sedert eeuwen is beschouwd als het symbool van de edelste militaire deugden, moed, zelfverloochening en plichtvervulling tot het uiterste, zal ook in den slag van den toekomst geen overbodig en hinderlijk werktuig zijn, doch zijn waarde als wapen van den strijder te voet behouden.”

Allgemeine Schweizerische Militärzeitung, Juli 1933. C.

DE VERDEDIGING ALS MANOEUVRE.

De Fransche gevechtshandleiding van 1913 zeide: „L'armée française . . . n'admet plus dans la conduite des opérations d'autre loi que l'offensive". De oorlog heeft met bloedige lessen de onjuistheid van dit standpunt aangetoond en uitgewezen, dat CLAUSEWITZ gelijk had en dat veelal een combinatie van aanval en verdediging moet worden toegepast om het gevechtsdoel te bereiken. De aanval — welke alleen tot de vernietiging van den tegenstander kan leiden — kan slechts op beperkte fronten met de vereischte kracht worden uitgevoerd. Elke voorwaartsche beweging van den vijand op de flanken of in den rug van de aanvalstroepen bedreigt de verbindingen, de levensaders van deze troepen en doet de aanval dus spoedig verlammen. De aanvaller moet derhalve meester blijven van het terrein, dat naar zijn verbindingen voert en zulks met inzet van een zoo gering mogelijk aantal troepen, aangezien deze aan de aanvalskracht moeten worden onttrokken. Deze troepen kunnen hun taak slechts volbrengen door „la manoeuvre défensive", wel te onderscheiden van de „défense de luxe", die een groot aantal troepen vraagt en in de voorschriften als „de verdediging" wordt beschreven.

Aangezien bij eerstbedoelde verdediging de beschikbare artillerie steeds betrekkelijk gering is t.o.v. het te verdedigen front, berust de afstootende kracht daarvan op het *infanterievuur*. Wil dit voldoende zijn om een tegenstander gedurende eenigen tijd het hoofd te kunnen bieden, dan mag het bataljon geen breeder front krijgen dan 2000 m. Bij een breeder front is bovendien de bevelvoering niet meer mogelijk. Aan dit getal als *maximum* voor het *verdedigingsfront van een bataljon* moet dus *onwrikbaar worden vastgehouden*. Wel is het somtijds mogelijk tusschen de voorbataljons (elk met een breedte van ten hoogste 2000 m) open vakken te laten van ten hoogste 1000 m, welke worden waargenomen en door enfileerend mitrailleurvuur afgesloten. In dat geval moet dus per 3000 m verdedigingsfront één voorbataljon worden uitgetrokken.

Nimmer mag worden vertrouwd op één echelon van bataljons. Steeds moet op eenigen afstand achter de voorbataljons een tweede weerstandslijn, welke men „*stoplijn*" kan noemen, worden gezocht en op de belangrijkste plaatsen worden bezet. Voorts moet men kunnen beschikken over enkele *mobiele elementen* (verkenningafdeelingen, bataljons infanterie op auto's, wielrijders) om een doorgebroken tegenstander, welke door de troepen in de „*stoplijn*" is opgevangen, af te grendelen.

Op deze wijze handelende, kan men aan een *divisie* een verdedigingsfront geven van 12—15 km en in gunstig terrein zelfs van 15—18 km. De divisie stelt zich dan op met 6 voorbataljons achter de frontlijn en 3 reservebataljons achter de „*stoplijn*".

Moet een divisie 's vijands opmarsch op een nog breeder front vertragen, dan dient de *verdediging nog meer* te worden *geconcentreerd* op de belangrijkste terreingedeelten. De onbezette tusschenruimten worden dus grooter. Achter deze tusschenruimten moet men dan enkele, zorgvuldig uitgekozen punten bezetten om den vijand in eersten aanloop te kunnen stuiten. Het zwaartepunt van de verdediging komt dan te rusten op *de manoeuvre van een sterke reserve*, welke verschillende stellingen moet hebben verkend, om, naar gelang van de opmarschrichting van den tegenstander, één dezer stellingen snel te kunnen bezetten.

Beschikken de troepen, welke opdracht hebben den tegenstander gedurende eenigen tijd op te houden in de diepte over voldoende ruimte, dan kan hun taak het beste worden vervuld door den aanvaller te dwingen tot de tijdroovende handelingen van het opnemen van de gevechtsaanraking en het zich gereedstellen voor den aanval, om vervolgens de stelling te ontruimen en in een meer achterwaarts gelegen stelling hetzelfde te herhalen. Aldus ontstaat „*la manoeuvre en retraite*", wat wij noemen *het verdragend gevecht*.

Beschikt de gevechtsleiding daartoe over *voldoende troepen*, d.w.z. over één divisie per 7—9 km front, dan kan deze manoeuvre het beste worden uitgevoerd door de beschikbare troepen over twee stellingen te verdeelen, met een onderlingen afstand van 6—10 km. De bezetting van de voorste stelling kan zich dan telkenmale achter die van de tweede stelling terugtrekken (Zie *Gev.Handl.* punt 160, aldaar wordt aanbevolen elk echelon te doen bestaan uit een geheele divisie, een systeem dat thans echter weinig meer wordt toegepast).

Beschikt men voor het werken met twee echelons *niet over voldoende troepen*, dan moeten dezelfde troepen van stelling tot stelling terugtrekken. Om dit mogelijk te maken, is het dan echter noodzakelijk, dat op 4—6 km achter de stelling enkele belangrijke punten door reserves worden bezet. Deze vormen een *achterhoedestelling*, welke de terugtocht van de hoofdmacht moet dekken en deze gelegenheid geven zich in een nieuwe stelling vast te zetten. (Zie *Gev.Handl.* punt 158).

Heeft men *nog minder troepen*, dan moet men volstaan met het opvolgend bezetten van de belangrijkste punten. Een sterke, snel verplaatsbare reserve moet dan worden achtergehouden om te kunnen ingrijpen als het ergens mis gaat: „*moins on a de forces, plus il faut manoeuvrer*”.

Het oogenblik om de stelling te ontruimen moet in al de vorenbedoelde gevallen niet worden bepaald door den legercommandant, die daarvoor te ver achter is, ook niet door de strijdende troepen, die dit niet kunnen beoordeelen, doch door den legerkorps- (divisiegroeps-)commandant.

Voor al in het begin van een oorlog zal de gevechtsleiding er in tal van gevallen, waarin niet kan worden aangevallen, met de klassieke starre „verdediging” niet komen.

Wij noemen slechts: het dekken van een concentratie; het vertragen van den opmarsch van een overmachtigen tegenstander in afwachting van den aankomst van bondgenootschappelijke troepen (België 1914); het vertragen van een omvatting van den tegenstander in afwachting van reserves (de wedloop naar zee in 1914); enz.

In al deze gevallen zal „la manoeuvre défensive” toepassing moeten vinden en, zooals wij zagen, beschikt de gevechtsleiding daarbij over een geheel gamma van procédés.

Vorenstaande beschouwingen, afkomstig van Generaal LOIZEAU, oud-leeraar aan de Fransche Hoogere Krijgsschool, toonen de groote soepelheid der huidige Fransche doctrines en doen zien, dat „het vertragend gevecht”, waaraan in Duitschland zooveel aandacht wordt geschonken, ook in Frankrijk de volle belangstelling geniet.

„Revue militaire française”, Juli 1933.

C.

ORGANISATIE DER FRANSCH E LICHT E TROEPEN

De Fransche lichte troepen worden steeds maar verder gemechaniseerd. Wat hierbij de leidende gedachte is en welke tactische beginselen hieraan ten grondslag liggen is ons tot op heden nog niet recht duidelijk, maar een feit is het, dat steeds meer ruitereenheden omgezet worden in gemechaniseerde of gemotoriseerde eenheden en dat dus in den strijd paard contra motor deze laatste aan de winnende hand is. De jongste berichten vertellen ons, dat het aantal legerpaarden in Frankrijk (146.000) met 10.000 verminderd is en dat in de naaste toekomst 6 Cavalerie Divisies volledig gemechaniseerd worden, welke Divisies dan tegen de Duitsche grens aan gelegerd zullen worden. Wij vragen ons af of zij dan nog de naam van *Cavalerie*-Divisies behouden zullen.

Reeds 6 cavalerie-regimenten worden dit jaar geheel of ten deele omgezet in motor-eenheden. Ook regimenten cavalerie in Afrika (men zou zoo zeggen: het land bij uitnemendheid voor cavalerie . . . te paard) worden op gelijke wijze gereorganiseerd. De vroegere Auto-mitrailleuses de Cavalerie (A.M.C.) worden samengetrokken in afdeelingen waarvan voorloopig twee afdeelingen uit twee, twee uit drie en een uit vijf eskadrons A.M.C. zullen bestaan. Een en ander is een uitvloeisel van de studies van het Hoogere Cavalerie Studie-centrum, waar men blijkbaar in het stadium van zeer radicale proefnemingen verkeert. Ongetwijfeld speelt hier de zich steeds verder ontwikkelende Fransche auto-industrie een zeer belangrijke rol (jaarproductie: \pm 200.000 wagens), al blijft het vraagstuk der bedrijfsstoffen groote moeilijkheden baren.

Ook de organisatie der vechtwageneenheden is nog lang niet tot rust gekomen — men werkt nu reeds met wagens van een gewicht van 68 ton (Char 2 C), terwijl zelfs een nog zwaarder type (Char D) met een gewicht van 92 ton in gebruik is.

Militär Wochenblatt, 11-7-'33 en 4-8-'33.

Deutsche Wehr 5-7-'33.

P.